

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

KOLDING GYMNASIUM

1956

Statens pædagogiske Studiesamling
København

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AFGANGS-
OG ÅRSPRØVEN 1956

I

KOLDING GYMNASIUM

KOLDING

KONRAD JØRGENSENS BOGTRYKKERI

1956

Statens pædagogiske Studiesamling
København

Skolens bestyrelse.

SKOLEKOMMISSIONEN

Grosserer J. P. Klinge (formand),
Forretningsfører Bech,
Redaktør Vilh. Behrens,
Elarbejder Sv. Christensen,
Forretningsfører Johs. Ejler,
Fru direktør Gimbel,
Fru Henny Jensen,
Maskinpasser Hj. Jørgensen,
Assistent P. Laugesen,
Fru Anine Lind,
Formand Villy Lühdorf,
Urmager Nissen,
Faktor P. Nielsen,
Direktør Søgaard-Pedersen,
Sognepræst P. Tobiassen.

SKOLEUDVALGET

Forretningsfører Bech (formand),
Redaktør Vilh. Behrens,
Elarbejder Sv. Christensen,
Forretningsfører Johs. Ejler,
Fru Anine Lind.

TRÆK AF KOLDING HØJERE ALMENSKOLES HISTORIE

Kolding Gymnasiums historie er historien om en skole, der stædigt har nægtet at dø. Da det skolehus, dronning Dorothea i 1566 havde skænket *Kolding lærde Skole*, ikke længere kunne bruges i blæsevejrs, fordi det kunne falde ned i hovedet på eleverne, blev der bygget på kredit hos håndværkerne, og i flere år, efter at huset var færdigt, stod det ubenyttet. Pengene blev skaffet til veje ved private gaver og tilskud fra kirken, så skolen kunne flytte ind i 1732. Da det lærde skolevæsen skulle reformeres ifølge en kongelig plakate af 1805 og en skole nedlægges for at forbedre de andres økonomi, kæmpede Kolding tappert for sin skole og indsamlede 1000 rdl. for at bevare den. Det lykkedes, men på Fredericias bekostning. I 1839 var der igen tale om at nedlægge Kolding lærde Skole sammen med dem i Helsingør, Nakskov og Nyborg; også dengang drev faren over. I 1855 stod kampen mellem Kolding og Horsens, og denne gang tabte Kolding. Rigsdagen vedtog, at Kolding lærde Skole skulle ophøre, til trods for, at den i 1845 havde fået en helt ny bygning ved arkitekt Nebelong, og til trods for, at byens borgere havde indsamlet 7000 rdl. for at få lov at beholde skolen. Men byen fik bygningen udleveret med samlingerne og det meste af biblioteket at anvende til forbedring af sit skolevæsen.

Kolding havde dengang 3.500 indbyggere, og at drive en højere skole lå langt over dens kræfter, men amtet

kom til hjælp, overtog huset og drev *Vejle Amts højere Realskole* i det fra 1856. DOCTRINAE ET VIRTUTI stod der over indgangsdøren, For Videnskab og Borgerdyd. Nu var det forbi med videnskaben, og selv om borgerdyd er en storartet ting, var det bittert for byens forældre, at deres børn ikke havde nogen mulighed for i selve hjembyen at lære så meget latin, at de kunne forstå overskriften over deres egen skoledør. I 1877 gik 47 borgere til byrådet og bad om at få oprettet studerende klasser ved skolen. Byrådet havde overhovedet ingen myndighed over denne, alle afgørelser lå i Vejle, men det viste sig, at amtsskolerådet hellere end gerne ville af med skolen, og byen fik den så igen ved overenskomst af 19. april 1879.

At drive en højere skole lå dengang helt uden for de kommunale opgaver, intet byråd havde tænkt på at påtage sig noget sådant, men nu vovede Kolding forsøget som den første danske købstad. Et forslag om en folkeskolen og den højere skole fælles inspektør vakte forfærdelse blandt de forældre, som havde taget initiativet. De to skoler skulle holdes helt ude fra hinanden, og der oprettedes et særligt forstanderskab til at administrere *Kolding Latin- og Realskole*, som begyndte sin virksomhed 17. august 1880. Bestyreren, Karl Theisen, var en dygtig og håndfast mand, og skolen var fuldt udbygget og i god gænge, da han forlod byen i 1886 for at overtage et større embede i København. Formanden, borgmester Schjørring, havde helst set, at skolen havde kunnet svare sig økonomisk, men det lod sig ikke gøre, så meget mindre som det snart blev nødvendigt at bygge en etage på den lave ende af nordfløjen og samtidig forlænge denne mod vest. Arkitekt Fussing klarede opgaven i 1885 ved at lægge en drager oven på hanebjælkerne og fæstne det nye gulv til den ved hjælp af lange jernrør, da der jo ikke kunne anbringes bærende skillevægge i gymnastiksalen. Skolen vedblev at være

en underskudsforretning, og i halvfemserne talte borgmester Schjørring om at nedlægge de to øverste klasser og nøjes med at give undervisning til 4. klasses hovedeksamen. Men skolen overvandt krisen, bl. a. ved at åbne adgang for pibebørn på et tidspunkt, da sådanne var udelukket fra statens lærde skoler. Theisens efterfølger, Sigurd Müller, var en frisindet humanist med store evner til at bibringe de unge sin egen kærlighed til åndslivets værdier, men også med forståelse af børns behov. Han forbød sine lærere at anvende legemlig straf, indførte undervisning i sløjd for drengene og de piger, som ønskede den, oprettede en særlig toårig realafdeling, A-klasserne, for dem, der ellers ville have givet op på halvvejen, og sidst, men ikke mindst, i 1899 genoptog han skolens gamle majfest. Majdronningen kunne hentes fra den laveste af de tre underklasser; over dem var der fire mellemklasser og to gymnasieklasser, i alt 9 klassetrin, og endnu på det 25. studentehold, det, som forlod skolen i 1909, var der en elev tilbage, der som lille dreng i 1. underklasse havde kendt Sigurd Müller.

De 13 studenter fra 1910 var de første, der havde gennemgået mellemskolen og det nysproglige gymnasium, de første, der havde begyndt deres studier i *Kolding højere Almenskole* og ikke i Kolding Latin- og Realskole, hvis underklasser dog de 8 havde besøgt i deres pure ungdom. Af de øvrige 5 var 3 optaget i 2. mellem, 1 i 1. g og 1 i 2. g. Det overraskende ved disse tal er dels den ringe tilgang af elever udefra til 1. g, som formentlig skyldtes savnet af realskoler i oplandet, dels den manglende tilgang til 1. mellem og den relativt store til 2. mellem. Den 1. mellem, flertallet af studenterne fra 1910 havde frekventeret, bestod af én afdeling på 29 disciple, men året efter bestod 2. mellem af 42 disciple fordelt på 2 afdelinger. Forholdet var det, at Kolding byråd i 1900

havde bestemt, at flinke og dygtige elever fra borgerskolen skulle kunne optages som frielever i Latin- og Realskolen, når de ved en prøve viste sig egnede til at kunne følge med i denne; og skolen havde af hensyn til disse elever rykket sin sprogundervisning et år op, så de små aspiranter kunne slippe for prøve i fransk, men stadig måtte underkaste sig en prøve i tysk foruden i almindelige skolefag. På dette som på flere andre punkter havde Sigurd Müller gennemført reformer, som snart efter trængte igennem i hele landets lærde skolevæsen. Men da dette skulle omorganiseres efter det politiske systemskifte i 1901, var han ikke længere bestyrer; han havde i en årrække lidt af nervøse ansigtssmerter, og netop i sommeren 1901 trak han sig tilbage. Men da var skolens hele stilling sådan, at det var en selvfølge, at hans efterfølger, Georg Bruun, blev spurgt til råds ved udformningen af den store skolereform i 1903.

Ved denne afskaffedes al sprogundervisning forud for optagelsen i den nye mellemskole, der blev sat til 11-års alderen i modsætning til den lærde skoles mellemklasser, der først var begyndt ved det 12te år. Nu burde byrådets beslutning fra 1900 have skabt gode muligheder for en direkte overgang fra borgerskolen til mellemskolen for et stort antal elever, så Kolding skolevæsen snart skulle kunne nå det mål, J. C. Christensen havde sat sig: mellemskolen som skolen for den bedst begavede trediedel af landets børn uden hensyn til forældrenes pengepung. Men stik imod lovens ånd gjorde man vilkårene for de små koldingensere vanskeligere end før. Man bestemte sig nemlig til først at optage frieleverne fra borgerskolen i 2. mellem, altså i samme alder som hidtil. Men 2. mellem var i realiteten Almenskolens 7ende klasse, og det antal børn, som kunne klare en optagelsesprøve efter 5 år i borgerskolen, var selvsagt meget lille. I 1904 drejede det sig om 6 i alt, 5 piger og 1 dreng. Drengen og den ene af pigerne var med på studenterholdet i 1910. De myn-

digheder, som på denne måde saboterede J. C. Christensens kongstanke, var ikke Latin- og Realskolens forstanderskab, men byens fælles skolemyndigheder. J. C. Christensen havde nemlig benyttet lejligheden til at drage kommunernes latin- og realskoler — fem i alt — ind under det kommunale skolevæsen. Skolen var altså ikke længere en privatskole ejet af kommunen. Nu skulle den administreres af de samme myndigheder som folkeskolen, dog således at skoleudvalget af hensyn til overenskomsten med Vejle Amt skulle suppleres med et medlem valgt af amtsskolerådet, når denne skoles sager forhandlede. Tilsyneladende var forandringen ikke så stor, idet borgmester Schjørring, der havde været formand for forstanderskabet lige siden skolens oprettelse i 1880, også var formand for skoleudvalget; men ministeriet kunne nu på en helt anden måde end tidligere kræve at have hånd i hanke med tingene og begyndte den nye æra med at udbede sig forslag til en skoleplan. Det lykkedes at opnå lokal enighed om indholdet af denne, så forstanderskabet allerede den 19. august 1903 ved et møde på rådhuset kunne aflevere skolen til dens fremtidige myndigheder: borgmester Schjørring til borgmester Schjørring. Skolekommissionens formand var pastor Kiørboe.

Efter en ualmindelig omtumlet tilværelse havde skolen endelig fundet sit blivende sted som et organisk led i købstadens almindelige skolevæsen. Dens nye navn »Kolding højere Almenskole« skulle udadtil vise, hvad der allerede var sket indadtil i Sigurd Müllers dage, at den almene dannelse havde afløst videnskab og borgerdyd som skolens formål.

Borgmester Schjørring skulle snart opdage, at han ikke havde samme myndighed over skolen som før; ministeriet krævede nemlig forskellige ændringer i skoleplanen, dels af formel art, bestyreren skulle kaldes rektor, dels af reel økonomisk art. Man havde i Kolding vedtaget at dele lærerpersonalet i to lønningsklasser,

idet første klasse var dem, der for en væsentlig del havde deres arbejde i gymnasiet, og anden klasse var alle de andre. De sidstnævnte ville man lønne efter højeste skala i folkeskolens lønningslov, men man veg tilbage for at spendere statsskolelønninger på 1. klasse, skønt staten havde påtaget sig en del af udgifterne både til lønning og pension. For så vidt lærerne af 1. klasse var mænd, skulle de have samme løn som statsskolens adjunkter uden hensyn til, at disse efterhånden avancerede til overlærere med en væsentlig højere løn. Begyndelses- og slutløn for lærerinder af 1. klasse sattes henholdsvis 22 og 32 % under lærernes og lå helt igennem under de tilsvarende lønninger for statsskolens lærerinder. Lå lønningerne under statsskolens, var til gengæld arbejdsbyrden større, idet Koldinglærerne, bortset fra rektor, inspektør og inspektrice, skulle undervise 33 ugentlige timer à 45 min. mod statsskolens 24 timer à 50 min.

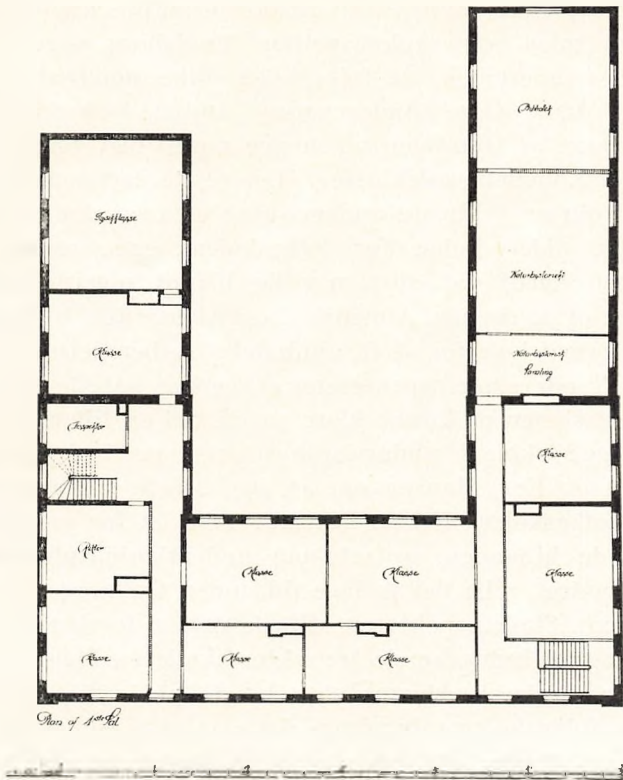
Før denne ordning kunne godkendes, krævede ministeriet, at 1. lønningsklasse skulle udvides til at omfatte alle de lærere, hvis virksomhed for en væsentlig del var knyttet til gymnasiet og mellemskolen med realklassen, ikke blot til gymnasiet. Det betød, at tre lærere ville gå over fra 2. til 1. klasse, og borgmester Schjørring protesterede energisk. Da imidlertid to af de fire andre kommuner, der ejede gymnasieskoler, erklærede sig villige til en sådan ordning, fastholdt ministeriet sit krav, og borgmesteren blev klar over, at »man må nødes til at gå ind på ministeriets fordringer«. Derimod førte han sin krig igennem på et andet punkt. Ministeriet ønskede nemlig, at undervisningen i forberedelsesskolen skulle gøres vederlagsfri, men gik til sidst med til, at der måtte tages betaling for denne undervisning de første fem år, derefter skulle den gives gratis, eller forberedelsesskolen skulle nedlægges. Den 10. oktober 1904 forelå så endelig ministeriets stadfæstelse af skoleplanen, men derved

opstod den mærkelige situation, at ingen af skolens lærere kunne betragte sig som lovformeligt udnævnt. De måtte derfor alle ansøge om deres stillinger, for rektors vedkommende hos kongen, for lærernes hos byrådet. Fordelingen af lærerne på de to lønningsklasser gav anledning til lidt gnidning, men sagen gik da i orden.

Skolens ydre rammer lå nu fast for de næste fem år, og de kommunale myndigheder havde lært, at det større statstilskud, den nye ordning havde bragt, ikke var gratis; de måtte regne med ministeriet som en magtfaktor, men de havde også lært at sætte sej modstand mod ministerielle krav, som de fandt urimelige. I virkeligheden var J. C. Christensens ønske om vederlagsfri undervisning i forberedelsesklasserne, subsidiært disses nedlæggelse, såre vel begrundet; og ved at frafalde kravet svigtede han sin egen lovs centrale princip: den direkte overgang fra folkeskolen til mellemskolen. Når man ikke ville have frieleverne fra borgerskolen ind i 1. mellem, skyldtes det jo nemlig hensynet til forberedelseskolen, som med sine betalende elever var en nødvendig forudsætning for, at man nogen sinde kunne få skolens økonomi til at hvile i sig selv ligesom gasværkets og vandværkets.

Georg Bruun, som kendte sine foresatte og vidste, i hvor høj grad deres syn på skolen var bestemt af økonomiske faktorer, havde straks efter sin udnævnelse i 1901 sikret skolen en årlig tilgang af velforberedte betalende elever ved at indlemme den forberedelsesskole, en af latinskolens lærere, Karl Hansen, havde oprettet straks i 1880 på forældrenes opfordring og efter samråd med rektor Theisen. Karl Hansen, der var kendt som en fremragende pædagog med et glimrende tag på småbørn, havde hele tiden arbejdet i nær forbindelse med Latin- og Realskolen, hvis lærere besørgede en stor del af undervisningen i forberedelseskolen. Denne blev altså i 1901 flyttet til latinskolen, hvor de 6—9årige elever fik

lokaler i stueetagen og egen legeplads i den gård, som havde hørt til bestyrerens tjenestebolig. Denne blev nemlig nu nedlagt, samtidig med at en i 1856 indrettet indgang og trappe i den sydlige gavl blev flyttet vestpå. Derved indvandedes på 1. sal 6 klasseværelser, som dog ikke alle var lige egnede til formålet. Værst var »keglebanen«, som blev dannet ved sammenlægning af bestyrerens entré og soveværelse; dette rum, som lå ud mod kirkepladsen, var 9 meter langt og 3 meter bredt og prydedes af en stor skorsten, der sprang frem fra indervæggen. Enhver, der har været skolebarn, kan sige sig selv, hvad det betød. Et stort klasserum blev indvundet i den lave ende af sydfløjen, ved at den nyindrettede sløjdsal blev flyttet over i et havehus, der havde været benyttet af bestyreren. Da denne ikke længere boede på skolen, indrettedes der pedelbolig i den anden ende af huset, som lå sydligst på skolens grund. Småbørnene kunne nu begynde deres skolegang i forberedelsesskolen og uden at skifte skole fortsætte i Latin- og Realskolens tre underklasser. Den øverste af disse blev i 1903 omdannet til 1. mellem. Da mellemskolens afslutning ved 15 års alderen formindskede risikoen for, at eleverne skulle drysse ud af skolen uden afsluttende eksamen, benyttede man lejligheden til at ophæve de to A-klasser, som aldrig havde fået den søgning, Sigurd Müller havde håbet. Derved blev der to lokaler til rådighed, men det slog jo ikke til, hvis man ville beholde alle 5 forberedelsesklasser og samtidig foretage den deling af mellemskolens klasser, som elevtallet i virkeligheden nødvendiggjorde. Derfor nægtede man frieleverne fra borgerskolen adgang til 1. mellem og udskød delingen til 2. mellem. Alligevel manglede der et lokale, som man først fik skaffet til veje i 1907 ved at bygge en etage på sydfløjens lave ende. Derved kom en stor del af legepladsen til at ligge i skygge. Byggeriet kostede 7.000 kr. og gav to store klasser, inderst en alt for bred normal-

Grundplan af hovedbygningen efter 1910, 1. sal.

klasse, hvor eleverne sad ved 4 rækker tomandsborde, som ingen lærer kunne overse. Endda var der plads til gennemgående trafik til det nye lokale i gavlen, som indrettedes til fysiksal. Da loven krævede fysiske elevforsøg, slog det gamle fysikværelse i nordfløjen ikke længere til. Men den fysikundervisning, der blev givet i 1. mellem, kunne borgerskolen ikke hamle op med, og netop fysikken var sammen med tysk den store anstødssten ved optagelsesprøven til 2. mellem.

I 1907 var der 22 af folkeskolens børn, der søgte optagelse som frielever, men kun 11 bestod prøven. For-

holdet gav anledning til en række offentlige angreb på Almenskolen, og skoleinspektør Tradsborg skrev til skolekommissionen, at folkeskolen ikke uden at ødelægge den øvrige undervisning kunne forberede til 2. mellem. »I fremtiden vil næppe nogen elev blive optaget i 2. mellemskoleklasse«. Han rejste derfor spørgsmålet om en fyldigere undervisning ud over den skolepligtige alder inden for folkeskolens egne rammer; trangten dertil var stor, navnlig blandt pigerne, idet mange af de drenge, Almenskolen afviste, søgte til Dalsgaards realskole for at få almindelig forberedelseksamen. Trods skoleinspektørens erklæring håbede skolekommissionen at kunne klare sagen ved en tillem্পning af begge skolers undervisningsplaner og bad rektor Bruun og Karl Hansen om at drøfte hele spørgsmålet med folkeskolens ledere. Det blev ikke let for parterne at finde hinanden, og selv om undervisningsplanerne blev ændret, ville det jo tage tid, inden virkningen slog igennem. Skoleinspektøren stillede derfor forslag til en ordning for indeværende år: rektor skulle meddele, hvor mange frielever Almenskolen havde plads til, og så skulle folkeskolen selv udtage dette antal blandt de bedste af ansøgerne. Fra folkeskoleårets afslutning omkring 1. april indtil sommerferien skulle disse elever gennemgå et supplerende kursus på Almenskolen og derefter optages i 2. mellem uden prøve. Rektor Bruun mente, at forslaget end ikke egnede sig til grundlag for videre forhandlinger. Også et mæglingforslag, overlærer Kjær stillede, om en forhandling om prøvens udfald, inden der blev truffet endelig afgørelse, eventuelt af skolekommissionen, måtte rektor Bruun afvise. Selv foreslog han en tillem্পning af undervisningsplanerne: Almenskolen skulle opgive fysikundervisningen i 1. mellem, til gengæld skulle folkeskolen føre sine elever i 5. klasse lige så langt i regning og omtrent lige så langt i tysk som 1. mellem. Folkeskolens folk fandt forslaget »gan-

ske uantageligt, selv om det forandres en del«. Rektor måtte indrømme, at optagelsen i 2. mellem i visse henseender var vanskeligere end tidligere i 1. real, men mente også, at undervisningsniveauet i de kommunale heldagsklasser nu var noget lavere end 4—5 år tidligere. Tilgangen til disse klasser var steget stærkt, siden betalingen var ophævet fra nytår 1905, og det var ikke alle hjem, der kunne yde børnene tilstrækkelig støtte og tilsyn med hensyn til deres skolegang. Omvendt mente skoleinspektøren, at det var Almenskolen, der efterhånden i de sidste 3—4 år havde opstillet nye fordringer uden hensyn til folkeskolens standpunkt, og hvis de blev fastholdt, »måske endog med tillæg af nye, er overgangen til 2. mellem umulig i indeværende år«.

Nu havde skolekommissionen udspillet. Der var 8 ansøgere i 1908, og ved at bevilge penge til privatundervisning efter 1. april opnåede man, at de alle bestod prøven, endogså en dreng, som kom fra en klasse, hvor der var læst engelsk i stedet for tysk. Det var klart, at dette måtte være en nødhjælp i en øjeblikkelig vanskelighed, og da skoleinspektøren nogle dage før prøven sad og udarbejdede forslag til en ny skoleplan og allerede havde skrevet, at folkeskolens opgave og formål var at bibringe børnene en god og grundig elementærundervisning i et sådant omfang, at de efter udgangen af 7. klasse ved at gennemgå et toårigt kursus kunne indstilles til almindelig forberedelseseksamen, stregede han paragraffen ud igen og skrev: »Om skolens mål kan intet anføres, forinden forholdet til Almenskolen er ordnet, men herom finder jeg for tiden ingen grund til at udtale mig.«

Svigtet af sine embedsmænd måtte skolekommissionen selv se at finde en varig løsning og opfordrede i juli 1909 skoleinspektøren og rektor til at genoptage forhandlingerne på et nyt grundlag: overgangen skulle fremtidig ske fra folkeskolens 4. klasse til Almenskolen

1. mellem for et begrænset antal elever, som skulle optages uden prøve udelukkende på folkeskolens ansvar. Da det derved ville blive nødvendigt at dele 1. mellem, ville man skaffe et klasseværelse ved at nedlægge den underste af forberedelsesklasserne, den for de 6-årige. Rektor Bruun lagde ikke skjul på, at han fandt ordningen særdeles utilfredsstillende både af pædagogiske og økonomiske grunde, men da det ikke kunne være anderledes, endte han med at tilråde den. Skoleinspektøren gik med under den bestemte forudsætning, at der forsøgsvis oprettedes fortsættelsesklasser, i første omgang ved Pigeskolen, eventuelt senere ved Drengeskolen, og at hele spørgsmålet skulle tages op til fornyet overvejelse i 1913, når man havde et sundt og godt erfaringsgrundlag at bygge på. Skulle folkeskolen stilles tilfreds, måtte enten alle Almenskolens forberedelsesklasser nedlægges, eller folkeskolen måtte have sin egen eksamensafdeling, der skulle føre sine elever frem til almindelig forberedelseseksamen.

Den særlige tilladelse til at opretholde forberedelsesklasserne som betalingskole, som ministeriet havde givet skolen, gjaldt jo kun for fem år og udløb i 1909. Men da J. C. Christensen i 1905 blev konseilspræsident, overtog Enevold Sørensen kultusministeriet. Han var Koldingkredsens repræsentant i folketinget, tidligere redaktør af Kolding Folkeblad og mangeårigt byrådsmedlem i Kolding, og han lod kravet om forberedelsesklassernes nedlæggelse falde bort. Man kunne altså nøjes med at nedlægge den underste klasse, og i februar 1910 vedtog byrådet den af skolekommissionen foreslåede ordning uden hensyn til skoleinspektørens indvendinger. Efter sommerferien i 1910 oprettedes altså den første tvedelte 1. mellem; den fik i alt 43 elever, hvoraf de 20 kom fra 5. forberedelsesklasse, og 10 var frielever fra folkeskolen overført uden prøve.

Naturligvis havde rektor Bruun ret i, at ordningen

var dyrere end den gamle, men skolemyndighederne i Kolding anså ikke længere dette for en katastrofe. I 1909 havde nemlig den 78-årige borgmester Schjørring trukket sig tilbage efter i 32 år at have regeret Kolding by dygtigt og sparsommeligt. Derefter blev sagfører Lau formand for udvalget, som fra nu af mødte skolens ønsker om nødvendige reformer med beredvillig forståelse. Den 1. april 1909 sendte rektor Bruun ham en lang skrivelse, der gav en rystende skildring af de hygiejniske forhold på skolen. »For ikke at skade skolens omdømme har jeg undladt at offentliggøre skolelægens beretninger, medens indberetningerne om de andre kommunale skoler altid offentliggøres, men forældrene er i stigende grad opmærksom på de mangelfulde hygiejniske forhold, under hvilke deres børns undervisning gives, og jeg kan ikke tro, at det er forsvarligt længere at opsætte afgørelsen af hele denne sag.« Det var den fuldstændige mangel på luftfornyelse i klasseværelserne, det drejede sig om, og den løsning, der foresloges, var installation af centralvarme med tilhørende ventilationsanlæg. Hidtil havde rektor talt for døde øren, man havde altid ment, at udgifterne ved en sådan forbedring ville blive temmelig store. Rektor påviste nu, at Almen-skolen var billigst af alle byens skoler; af de 10.000 kr., den kostede kommunen om året, gik de 8000 kr. til fripladser, og 2000 kr. var forsvindende i forhold til de summer, der anvendtes på det øvrige skolevæsen. Tilmed havde dette i løbet af 10 år fået tre nye velindrettede skoler. Det må have været sagfører Laus første regeringshandling at tage stilling til denne skrivelse, og han gjorde det med en notits om, at »man kan formentlig nu ikke tøve længere med at tage sagen op til drøftelse«. Resultatet af denne drøftelse blev, at byrådet ved budgetbehandlingen i december 1909 vedtog de ønskede bevillinger til centralvarme, elektrisk lys m. m. Til alt held var der kælder under skolens sydøstlige

hjørne, man behøvede kun at grave en meter længere ned for at få plads til to koksfyrede kedler. Det varme vand steg op til en cirkulator på loftet og sank derfra ned igennem hele bygningen og opvarmede alle dens rum. Hele anlægget kostede 13.350 kr., hvoraf dog ca. 300 kom ind igen ved salg af de gamle kakkelovne, som dels bortauktioneredes til lærerne, dels solgtes som gammelt jern. Kun havehuset beholdt sine kakkelovne, hvad sløjdlæreren næppe kan have været utilfreds med. Det viste sig nemlig, at det fine anlæg var dimensioneret forkert, i lærerværelset og nogle af klasserne sad man og frøs i 10—12°. Efter et par års forløb måtte det århusianske firma, der havde foretaget installationen, til at opstille ekstra radiatorer her og der. Men på visse statsskoler rendte ordensduksene endnu fortvivlede rundt og lånte tørvegløder hos hinanden, når kakkelovnene var gået ud for dem.

Hvad lyset i Kolding højere Almenskole angik, var forholdet mellem glas- og gulvflade i klasserne ikke, som det ministerielle cirkulære krævede, 1 : 5, men de fleste steder 1 : 7 eller 1 : 8, og kun de klasseværelser, der blev brugt om aftenen af Handelsskolen, havde gasbelysning, i de andre rum fandtes der ingen form for kunstigt lys; selv om undervisningen først begyndte kl. 9 om vinteren, klagede skolelægen derfor over, at elevernes øjne og deres holdning led skade, når der skulle læses, skrives eller tegnes i de første timer. Heller ikke på dette punkt var skolen ringere stillet end statens skoler, i hvert fald husker den, som skriver dette, hvordan en statsskole først fik indlagt elektrisk lys i juleferien 1915—16 på forventet efterbevilling, efter at eleverne i flere vintre havde demonstreret ved at placere tændte stearinlys i blækhusene på deres pulte. Da havde det elektriske lys allerede i 5 vintre strålet fra alle Kolding højere Almenskoles vinduer.

Ikke blot hygiejnens almindelige krav, også de specielt

3. g. 1911.

pædagogiske ønsker blev nu imødekommet. Naturhistorielæreren blev sendt til Sjælland på en lille rask studierejse, og da han derefter fremsendte forslag til ny-montering af naturhistorieklassen, fik han uden vanskeligheder et fuldt moderne rum med vand og gas og plads til elevforsøg. Pladsen blev skaffet til veje ved inddragning af den gamle fysikklasse, væggen blev rykket et stykke mod øst, og i det derved fremkomne snævre rum indrettedes den naturhistoriske samling. At man måtte gå igennem det fine nye lokale for at komme ind i biblioteket, var en ulempe, man måtte tage med. Trafikken var dog ikke stor, da der rådede nogen nervøsitet blandt lærerne for, at gulvet på grund af den

specielle ophængning ikke skulle kunne holde til en klasse elever foruden bøgerne. Da arkitekt Hagerup i januar 1910 undersøgte hele konstruktionen, fandt han dels nogle af hængeljernene for spinkle, dels den på langs ad bygningen gående trædrager, hvori de hang, stærkt ødelagt af orm. Både den og den tilsvarende nedeunder, hvorpå gymnastiksalens loftsbjælker hvilede, måtte erstattes med to sammenboltede jernbjælker, for at den sikkerhedsgrad, bygningskommissionen plejede at fordrø, kunne opnås. Også i hovedfløjen var det galt. »Loftsbrædderne i hovedfløjen er gamle og skrøbelige og kunde trænge til fornyelse i stor udstrækning; men i hvert fald bør de værste steder — hvor man kan stampe dem i stykker — fornyes.« Dette sidste blev klaret for 30 kr., til hele arbejdet medgik 1100 kr.

Det var næsten ufatteligt, alt hvad der var nået i det første skoleår under det nye regime, men hvis man troede, rammerne nu var i orden, så der kunne blive ro om skolen, tog man fejl. Allerede i 1909 var spørgsmålet om en matematisk-naturvidenskabelig afdeling i gymnasiet blevet rejst i byrådet, men dels ville det blive dyrt, dels mente rektor Bruun ikke, det ville bringe skolen synderlig mange flere elever; tanken blev dog ved at røre på sig. I januar 1911 åbnedes Sydbanerne til de otte sogne, hvilket havde til følge, at der efter sommerferien kom 35 elever ind med toget hver dag mod tidligere 6—8. Af hensyn til skolens materiel, og for at eleverne ikke skulle »lide moralsk ved at overlades til sig selv«, blev der etableret tilsyn med dem om eftermiddagen, medens de ventede på deres tog. I 1912 søgte 29 unge optagelse i 1. gymnasieklasse, og rektor indstillede, at man skulle tvedele klassen, men skolekommissionen bad ham reducere antallet til ca. 16 gennem en skærpet prøve. Året efter måtte skolen lade 5—6 elever, der egentlig burde have været oversiddere i 1. g, rykke op i 2., fordi der ikke var plads til dem i den nye

1. klasse. Der måtte tillige nægtes 10 elever optagelse i 1. mellem, og skoleinspektør Tradsborg lod igen høre fra sig. Han var gået ind på ordningen af 1910 under den udtrykkelige forudsætning, at hele spørgsmålet skulle tages op til fornyet drøftelse i 1913. Han vidste, at skolekommissionen og byrådet havde indledt denne drøftelse, men som led i en større plan om en omordning af Almenskolen. Han mente nu, at oprettelse af præliminærklasser var den eneste ordning, der kunne tilfredsstille folkeskolen, »som kun kan trives, når den er frit stillet og ganske uafhængig ikke blot af Almenskolen, men også af andre eksamensskoler«. Da skolekommissionen i februar 1914 bad ham om nærmere oplysninger, blev han alligevel betænkelig; det var »formentlig ikke heldigt i øjeblikket at tilspidse den misstemning, som fra folkeskolens side hersker mod mellemskolen måske hele landet over, men dog ganske særlig, hvor man ikke tillader folkeskolen at konkurrere«. Hans forslag kom da til at gå ud på at udsætte oprettelsen af eksamensklasser ved folkeskolen i nogle år, men lade Almenskolen selv prøve de elever, der meldte sig til optagelse. Enden blev, at byrådet i april 1914 enstemmigt besluttede at flytte gymnasieklasserne til en helt ny bygning, så mellemskolen og realklassen kunne få det gamle kompleks for sig selv, idet forberedelsesskolen nu endelig skulle nedlægges med en klasse om året. Man ville derved få plads til en tresporet mellemskole med ca. 68 elever på hvert klassetrin. En trediedel af pladserne skulle gives til dygtige, flittige og trængende elever fra folkeskolen. Når det blev påkrævet, ville realklassen kunne deles i to, og når tilgangen til gymnasiet nødvendig gjorde en deling af klasserne, skulle den ene afdeling være matematisk.

Hvor den nye bygning skulle lægges, var der ikke enighed om fra begyndelsen, men det blev da til, at den kom til at ligge på skolens egen grund ud mod Torve-

gade. Det gamle havehus måtte så forsvinde ved samme lejlighed. Langs Skolegade byggedes et læskur. Endvidere installeredes 19 stk. vandklosetter med tilhørende septictank. Arbejdet var påbegyndt før sommerferien 1914 og var i fuld gang, da krigen brød ud i august og truede med at standse hele værket. Efter nogen tøven besluttede skoleudvalget sig dog til at fortsætte, og den 17. december lagdes grundstenen til den nye sydfløj ved en festlighed med taler af borgmester Lau, skoleudvalgets formand bankdirektør Bech, pastor Kiørboe, der stadig var formand for skolekommissionen, og rektor Bruun. Under det sydvestlige hjørne af det nye hus nedlagdes en blykasse med et grundstensdokument, hvorefter de tre første sten blev lagt i muren under stor højtidelighed. Otte måneder senere holdtes en storstilet indvielsesfest. Skønt det ikke som i 1845 var landets drot, der havde budt en smuk og ædel bygning at hæve sig frem som en værdig bolig for ånden, blev alligevel den patetiske indvielsesang fra dengang afsunget:

Med festligt sind, med hellig glæde
i dette tempel ind vi træde,
som vies skal til åndens hjem —

Men desuden havde rektors søn, stud. mag. Svend Bruun, digtet en kantate, som gav udtryk for samtidens syn på skolen. Det hed heri:

Skolen at gavne
bygged vor by
enig om målene
skolen den ny.
Kravet nu bliver,
at flid og ærlig iver
vågner og virker der hvert eneste gry.

Huset var tegnet af arkitekt Hagerup og rumnede fra kælder til tagetage: pedelbolig og sløjdsal, gymnastiksal for drenge med omklædningsværelse, 6 sydvendte gym-

Gymnasiegangen.

nasieklasser langs en korridor og to laboratorier for kemi- og fysikundervisningen i det kommende matematiske gymnasium. Op igennem huset førte to trapper, men eleverne skulle kun benytte den østlige.

Ved indvielsen blev der holdt lange og vægtige taler af bankdirektør Bech, som på skoleudvalgets vegne overgav bygningen til byrådet, af borgmester Lau, som modtog den på byens vegne, af pastor Kiørboe og rektor Bruun, der sluttede med at udtale håbet om, »at efterslægten engang om andre 35 eller 70 år vil komme til at udtale en anerkendende dom om den slægt, som i 1915 rejste denne bygning«.

Det har ikke været helt nemt for efterslægten at opfylde dette ønske. Den nye bygnings placering var ingenlunde ideel. Da bygningskommissionen af hensyn

til trafikken udsyn forlangte et hjørne på 4 alen skåret af huset, havde man for ikke at få omklædningsværelset, der i forvejen var lovlig lille, helt ødelagt, valgt at rykke bygningen mod øst, hvorved placeringen blev endnu uheldigere. Dels tog det nye hus solen både fra den gamle sydfløj og fra skolegården, dels opstod der mellem den nye og den gamle sydfløj en smøge, hvorigennem pigerne færdedes til og fra deres toiletter, som lå øst for den nye bygning lige inden for porten. Det var derved blevet umuligt for gårdinspektøren at overse hele sit arbejdsfelt, og da inspektrisen i forvejen havde opsynet med de mindste elever i den indre skolegård mellem sidefløjene, måtte skolens lærerinder påtage sig tilsynet med »pigerne gård«. Også bygningens indre måtte forekomme et senere slægtled uhensigtsmæssig, idet de nye gymnasieklasser var alt for små, beregnet til 16—17 elever hver. Men det var rektor Bruuns bestemte opfattelse, at undervisningen ikke kunne blive tilfredsstillende, hvis klasserne blev større, og han regnede med, at det altid ville stå i hans magt at hindre dem deri. Sløjdsalen viste sig straks at være for lille, når drengene fra alle tre parallelklasser skulle undervises sammen. Efter sommerferien i 1916 var der således 45 drenge i 2. mellemklasserne, og man måtte meddele forældrene, at de fem senest indmeldte ikke foreløbig ville få sløjd. Der fandtes ikke bad i forbindelse med den nye gymnastiksal, og rektor måtte 8 år efter søge en særlig bevilling til installering af elektrisk lys på drengenes w. c.'er »under hensyn til Handelsskolens benyttelse af lokalerne«.

At gymnasieklasserne og efterhånden også forberedelsesklasserne flyttede ud af den gamle bygning, betød naturligvis en stor lettelse i øjeblikket. Der kunne endelig blive et ordentligt kontor til rektor, som hidtil havde siddet i den lille etfags stue på første sal i sydfløjen, som var blevet til overs af den gamle rektorboligs

køkken, da den nye trappe i sin tid var blevet ført op igennem det. Der blev der nu indrettet kontor for inspektøren, mens inspektricen fik det tilsvarende rum i stueetagen. Skolens piger fik endelig en gymnastiksal til deres rådighed efter i mange år at have måttet nøjes med et par ribbefag i sangsalen. Myndighederne var berettigede til at regne med, at skolen inden for sine mure havde tilstrækkelige udvidelsesmuligheder mange år frem i tiden.

Da rammerne omsider var i orden, var tiden inde til at rejse spørgsmålet om lærernes stilling. Ved intet af de kommunale gymnasier var denne tilfredsstillende, og i forståelse af, at en reform måtte begynde med at præcisere arbejdets art, gik lærere og lærerinder fra dem alle fem til ministeriet med et andragende om at måtte kalde sig adjunkter og for en trediedels vedkommende overlærere og overlærerinder. Ministeriet spurgte skolekommissionen om dens mening og fik det svar, at den havde intet dertil at bemærke, idet dog Knud Hansen ønskede at tilføje, at han anså titelforandringen for overflødig. Inden drøftelserne var afsluttet, fik statskolens lærere en ny lønningslov, hvorved overlærerinstitutionen afskaffedes, og resultatet blev så, at ministeriet i 1916 godkendte adjunktstitlen for de fast ansatte lærere og lærerinder. Den nyoprettede stilling som matematik- og fysiklærer for matematikerne kunne følgelig opslås som et adjunktembede.

I sommeren 1916 indrettedes laboratorierne i den nye bygnings tagetage, og i august begyndte den første 1. gm med 9 elever, samme antal som den sproglige 1. g. Året efter oprettedes en ny 1. gm med 16 elever mod 13 i 1. gs, og en cand. mag. i naturhistorie og geografi ansattes som adjunkt. Endnu var klasserne ikke større end at 2. og 1. g kunne følges ad på den første geologiske udflugt i april 1918. Den gik til Vesterhavet og betegnes som meget vellykket.

Trods krigen var det lykkedes at gennemføre den planlagte udvidelse af skolens rammer, og nu, da enhver kunne se, at krigen nærmede sig sin afslutning, tegnede fremtiden sig så lys som aldrig før. Men i sommeren 1918 nåede den spanske syge til Kolding og greb om sig i et uhyggeligt omfang. Sygehuset blev hurtigt overfyldt, og Pigeskolen måtte afgives til nødlazaret. Under disse forhold fandt man det uforsvarligt at samle mange børn og unge fra by og land; de to sidste uger af august holdtes Almenskolen lukket og igen fra 2. november til jul. I denne sidste periode fik dog 3. g. senere også realklassen, lov til at møde under iagttagelse af særlige sikkerhedsforanstaltninger. I løbet af efteråret døde en elev og en kvindelig adjunkt af sygdommen. Efter nytår holdtes skolen i gang i 5 uger, men så blussede epidemien op igen, og i løbet af foråret døde endnu 4 elever. 33 gange blev det nødvendigt at lukke en klasse i 3 dage, fordi der var forekommet to tilfælde af sygdommen. Da også mange lærere blev syge, kneb det med at holde undervisningen i gang i de tilstedeværende klasser, hvor undertiden over halvdelen af eleverne manglede. Det samlede tab af undervisningstid blev siden beregnet til 5616 timer, og der måtte gives betydelige lempelser ved de afsluttende eksaminer i 1919, da det første hold matematikere forlod skolen.

Med oprettelsen af denne linie var lærerproblemet rykket frem i første række. Medens det aldrig havde voldt vanskeligheder at fremskaffe det nødvendige antal lærere i de humanistiske fag, lå forholdet anderledes for de matematisk-naturvidenskabeliges vedkommende. De to lærere, man havde fået i disse fag, var hver på sin vis højt kvalificerede, men der havde ikke været mange ansøgere at vælge imellem. I 1914 var det lykkedes rektor Bruun at skaffe lærerne et løntillæg til gengæld for, at de måtte undervise flere timer end statsskolelærerne, og i januar 1917 gjorde han i en udførlig skrivelse skole-

kommissionen rede for nødvendigheden af heltud at lønne som statsskolen, »hvis man endelig engang vil opnå en første klasses skole, efter at man i 35 år har arbejdet ud fra den falske forudsætning, at man kunne få 1. klasses lærere for 2. og 3. klasses lønninger«. Han opnåede dengang en mindre lønforhøjelse til lærere på alle trin, og samme efterår fik byen en gavnlig forskrækkelse, idet rektor Bruun blev opfordret til at overtage det ledige rektorat ved Borgerdydskolen i Stockholmsgade i København, den skole, han var kommet fra i 1889. Mens han overvejede, gik skolekommissionen, skoleudvalget og borgmester Bech sammen om en anmodning til ham om at sige nej, og de måtte vente tre uger på det svar, at rektor Bruun takkende for opfordringen til at blive i Kolding havde bestemt sig til ikke at modtage tilbudet fra København.

Men en rektor kan ikke drive en skole alene, og på de menige lærere i Kolding måtte statsskolen virke dragende i disse år. Skolen havde fået ansat og fastholdt et korps af unge og dygtige lærere, fordi lønningerne ved de københavnske privatskoler var usle. Men i 1919 vedtoges en ny lønningslov, som gav statsskolens lærere forskellige forbedringer, bl. a. genoprettedes den tre år forinden afskaffede avancementsstilling som overlærer, denne gang kaldet lektor; samtidig skete der en betydelig forøgelse af statsskolernes antal, idet 12 private gymnasier i hovedstadsområdet overtoges af staten. Desuden overtog hovedstadskommunerne 6 gymnasier og lovede statsskoleløn. Endvidere forberedtes dels statens overlægelse af 6 private gymnasier i provinsen, dels oprettelsen af 4 statsskoler og 2 statsseminarier i de sønderjydske landsdele, og man behøvede ikke være profet for at forudse, hvordan det ville gå i Kolding, hvis kommunen vedblev at give mindre løn end staten. Men det gjorde kommunen ikke. Den 1. juli 1919 modtog rektor en opfordring fra lærerne til at arbejde for en skole-

plan, som ligestillede dem med statsskolelærerne, og med den i hånden opnåede han ikke alene det ønskede, men derudover en hurtigere lønstigning for lektorer og et løntillæg til adjunkter, der underviste mere end 12 timer om ugen i gymnasieklasserne. Havde man omkring århundredskiftet prøvet at bortlicitere skolens embeder, var situationen nu den modsatte for cand. mag-ernes vedkommende. Af de seminarieuddannede lærere var der nogle, der ikke fik særlig megen glæde af den nye skoleplan. De havde få år i forvejen fået lov at kalde sig adjunkter, men bagefter hævdede ministeriet, at det måtte være en forudsætning, at de underviste i et eksamensfag i gymnasiet. Efter noget skriveri frem og tilbage havde ministeriet erklæret sig indforstået med, at titlen opretholdtes for dem, der allerede almindeligt var blevet kaldt adjunkter. Således opstod der ved de kommunale gymnasier en særlig gruppe »titulære adjunkter«, der ikke fik adjunktløn. Efter skoleplanen skulle i første omgang 7 af adjunkterne udnævnes til lektorer, men hvem? Da ministeriet gik med til at oprette lektorklassen, var det en udtrykkelig betingelse, at det ikke måtte være noget rent anciennitetsspørgsmål, men skulle tjene til at anspore dygtigheder og belønne større arbejdsydelse. Rektor Bruun opstillede da pligt-skyldigst en liste over, hvor mange gymnasietimer de forskellige adjunkter havde haft i de sidste 3 år; men som situationen var, måtte han først og fremmest tænke på at sikre sig de lærere, det ville være vanskeligst at erstatte, dvs. matematik-, fysik- og naturfagslærerne. Hvor hårdt det lå, fremgår af, at han fandt det nødvendigt at indstille dem alle 3, også den sidst ansatte, der var 33 år og endnu kun konstitueret i sit embede. Ældre veltjente kolleger med humanistiske undervisningsfag måtte af hensyn til »institutionens tarv« forbigås. Det var mere, end kollegerne kunne finde sig i, og nogle stykker slog sig sammen om at finde en udvej. Det lyk-

kedes også, måske takket være at pastor Kiørboe havde et par religionstimer i gymnasiet og således var knyttet til lærerkollegiet. Resultatet af dette undergrundsarbejde blev, at skolekommissionen foreslog, at der »af pædagogiske grunde og på grund af den store vanskelighed ved at få kvalificerede lærere« skulle oprettes ikke 7, men 8 lektorater. Skoleudvalget gik ind på tanken på betingelse af, at det ottende blev midlertidigt, så det skulle bortfalde, når en af de 8 forlod skolen. Det ekstraordinære lektorat blev derefter tildelt den yngste af de forbigåede, som var stærkest fristet til at søge andre græsgange. Senere på året gik skoleudvalget ind for en ændring af skoleplanen, som skulle gøre de to titulære adjunkter til »rigtige« adjunkter, hvormed det 8nde lektorat ville blive fast, men fik afslag i ministeriet, som fandt, at skolen havde uforholdsmæssig mange lektorer og adjunkter. Dette protesterede rektor Bruun bestemt imod; at det kunne se sådan ud, skyldtes kun, at statsskolernes faste lærere havde mange overtimer; når disse medregnedes, havde en statsskole af samme størrelse som Kolding højere Almenskole 20,68 adjunkter og lektorer mod Koldings 17. Udregningen skulle tjene til at vise, at skolens administration ikke påførte staten uforholdsmæssige lærerlønstilskud, men de titulære adjunkters sag måtte man lade falde, efter at der var skrevet frem og tilbage om den i fem fjerdingår.

Af de adjunkter, der var forbigået ved lektorudnævnelserne, faldt en for aldersgrænsen i 1920, samtidig med at 4 andre fik ansættelse ved forskellige sønderjydske skoler. Der blev ikke lejlighed til at tage afsked med dem på normal måde, idet translokationen måtte opgives det år. Den havde været fastsat til den 10. juli, men netop den morgen sejlede »Danebrog« ind gennem fjorden til havnen, hvor 32 biler ventede for at føre kongen og hans følge til grænsen ved Frederikshøj. Erfaringerne fra februar, da flere gymnasiaster havde

forsømt skolen uden tilladelse for at overvære afstemningen i Nordslesvig, havde lært rektor Bruun, at det næppe ville være tilrådeligt at kalde til skole i det øjeblik, kong Christian X på sin hvide hest red over grænsen og dermed udslettede den. Skoleåret blev da afsluttet dagen forinden med en genforeningsfest.

Efter sommerferien er der altid mange nye ansigter i en skole, elevansigter, men da Kolding højere Almen-skole begyndte sin virksomhed efter sommerferien i 1920, var der forholdsvis flere af lærerne, der var nye end af eleverne, af 26 lærere var de 4 nye, og i de nærmeste par måneder udnævntes endnu 4. Men skolen havde nu fundet sin form, og de 8 gled ind i skolens rytme af arbejde og fest. Rektor Bruun havde altid lagt megen vægt på orden og præcision i alle forhold. Han mente, at lærerpersonligheden og et godt eksempel var det bedste middel til at indgive publikum ærbødighed og respekt for skolens arbejde for dannelse og god tone. Principielt havde hver lærer en udstrakt frihed i valget af sin metode, blot målet blev nået, men i praksis måtte man tilstræbe en ensartet plan, specielt i parallelklasser, da der altid forelå en mulighed for, at de kunne blive slået sammen. På faglærermøder, hvor rektor var til stede, indskærpedes nødvendigheden af samarbejde mellem de forskellige lærere i samme fag; kunne enighed ikke opnås, blev spørgsmålet på god demokratisk vis udsat, som da regnelærerne engang diskuterede opstillingen af regulatristykker uden endeligt resultat. Men når en plan var lagt, skulle den følges. Det var således noget ganske exceptionelt, at en pige i 2. mellem i april 1906 fik lov at lave et broderi, da hun var færdig med årets håndarbejdspensum; tilladelsen er indført i protokollen af rektor Bruun personlig.

Fester som skoleballer og komedier afveg næppe væsentligt fra de tilsvarende fester ved andre skoler; speciel for Kolding er vist kun den såkaldte falderavise, der blev

påbegyndt af »et aktieselskab« ved skoleballet i 1902, med en harmløs, men undertiden ganske rammende revu over lærernes ejendommeligheder; den er siden fortsat og er nået op på adskillige hundrede vers, idet man dog hvert år kun synger den nye høst. Ellers samlede den traditionsskabende kraft sig om majfesten, der efterhånden blev en begivenhed, byen så hen til med forventning hvert år. Hvem skulle være majdronning og bære guldsmed Kysters smukke gyldne krone? Efter forberedelsesskolens bortfald måtte den lykkelige lille pige vælges i 1. mellem, hvilket unægtelig stillede større krav til de realister, der om morgenen skulle føre hendes bærestol fra skolen til Sydbanegården, og fra Skamlingsbankens trinbræt til bankens top og om aftenen samme vej tilbage; men de tog altid deres skæbne som mænd. Feststemningen steg endnu en grad i 1925, da nogle elever forærede skolen en smuk silkefane med påmalede bøjegrene og dronning Dorotheaportræt. Nægtes kan det ikke, at festen efterhånden var blevet et tungt apparat, det er jo i vort klima noget hasarderet at vente godt vejr to majdage i træk, men kransegilledagen med den pludselig »uventede« halve fridag, hvor drengene plukkede blomster og pigerne bandt kranse, ville man ikke undvære; og nægtes kan det heller ikke, at alle, måske navnlig drengene, så ualmindelig søde ud med de brogede blomsterkranse om panden; dem var der endnu ikke gået industri i.

Som en ejendommelig mellemting mellem arbejde og fest, egentlig den ideelle forening af begge dele, vandt den geologiske ekskursion sig efterhånden en sikker plads blandt skolens traditioner. Den lededes i en år-række af dr. Nordmann fra København og blev i 1927 for første gang foretaget i en lejet rutebil; den gik det år til Vendsyssel.

I tyverne, da skolens rammer lå fast, og rektor kun havde »det daglige overløb« at tage sig af, fik han tid

til at fordybe sig i skolens historie. Det grundlæggende værk om dette emne var udarbejdet af skolens historie-lærer, lektor Tang Petersen, og trykt i årsberetningerne fra 1914 til 1919; det omfattede Kolding lærde Skoles historie frem til nedlæggelsen i 1856. Nu supplerede rektor Bruun det med en række afhandlinger om Majfesten, Jens Peter Wissing, Vejle amts højere Realskole, Ernst Borek, Seks Rektorer og Dronning Dorotheas Skolehus, der ligeledes tryktes i årsberetningerne og på den måde kom alle interesserede i hænde. Han nøjedes ikke med at udnytte det materiale, som dengang lå i skolens arkiv, men fremskaffede ved henvendelse til gamle elever en del fyldige skildringer af livet i realskolen, som det tog sig ud set med elevøjne.

For over for eleverne, og hvem der ellers færdedes på skolen, at slå fast, at denne indtager sin plads med historiens ret, fik han i 1928 indsat en bronzeplade i skolens mur med en indskrift om Morten Svendsen, som på dette sted nedlagde den første sten til dronning Dorotheas skolehus onsdag den 7. august 1566. Tavlen var fremstillet på Mejeriernes Maskinfabrik og sidder på omtrent samme sted i den nye portgennemgang. Året efter fik rektor Bruun »stengangen« ud mod kirkepladsen ordnet som et skolehistorisk galleri. Ved denne lejlighed indledtes det samarbejde med arkitekt Ernst Petersen, der skulle få så stor betydning for skolen. På begge sider af lærerværelsets dør lige over for indgangen, som dengang fandtes midt på facaden, hang fire rektor-tavler, hvoraf de tre var blevet ophængt i 1881, da nogle bygningshåndværkere havde fundet dem oppe på hanebjælkerne. På den tredje var der dengang blevet tilføjet oplysninger på latin om Latin- og Realskolens oprettelse »ved det koldingensiske borgerskabs rosværdige omsorg«, men hverken realskolen eller dens leder, professor Lassen, var nævnt. I 1924 havde Bruun fået denne del af indskriften slettet og en fjerde tavle ophængt, hvor

både realskolen og latinskolens oprettelse er omtalt på dansk, og hvorpå series rectorum vil kunne fortsættes endnu en tid. Mellem de to sidste tavler hang »Dorothea-tavlen«, den store sandstensplade, som blev hugget i 1732 i anledning af nybygningen. Nu blev så vægge og vinduespiller i denne korridor opfyldt med billeder af skolens velgørere gennem snart 400 år og så mange af dens rektorer, som der kunne fremskaffes portrætter af. Over døren til lærerværelset sattes en gipsafstøbning af Caspar Markdanners portræt fra Rønninge kirke, i den nordlige ende af gangen stod den hvide bornholmer, som Jens Peter Wissing i sin tid havde skænket skolen, i den anden ende anbragtes et skab med en glasmonter, hvori »kronjuvelerne« kunne tilbringe tiden mellem majfesterne. Bag skabsdøren hænger de fyrstelige personers fløjlsdragter og strudsfjersbaretter. På hæderspladsen over dette skab ophængtes et portræt af rektor Bruun. Det var en gave fra gamle elever og venner, malet til 25-års rektorjubilæet i 1926 af Herman Vedel med henblik på, at det skulle hænges op på skolen, når rektor trak sig tilbage, og denne situation forelå nu. Af helbreds-hensyn havde rektor Bruun ønsket sin afsked fra 31. juli 1929. Da han indrettede denne forhal, har han utvivlsomt ment, at skolen ville bestå i årene fremover i den form, han havde givet den. Når den ikke længere kunne rumme sin elevskare, var der efter hans opfattelse ikke andet at gøre end at oprette en helt ny skole med en selvstændig leder, både fordi yderligere udvidelse på stedet var udelukket, og fordi lederen af en højere almen-skole umuligt kunne føre tilfredsstillende undervisnings-tilsyn med flere end de 375 elever, som Kolding højere Almenskole kunne rumme, når engang gymnasieklas-serne blev fyldt.

Georg Bruun, som forfatteren af disse linier kun har kendt som en mild og venlig gammel mand, skærmet og hygget om af sin elskelige og kloge Margrethe, havde som

skoleleder tilhørt en type, som vistnok er gået i graven med ham: den pædagogiske sagkundskab, som ikke tåler kritik af sine dispositioner hverken fra forældre eller lærere, end sige da fra elever. Han virkede ved sin personligheds kraft, og det er karakteristisk, at han ikke ønskede telefon på skolens kontor. Det fortælles, at da skolekommissionen til sidst påtvang ham et sådant apparat, tilkaldte han inspektøren eller pedellen, når der skulle tales i det. Forældre, som ville klage over forhold på skolen, måtte altså stille på kontoret, hvor de altid blev mødt med venlig fasthed. Ifølge sagnet måtte rektor dog én gang gribe til det grove skyts: »Insinuerer *De*, at *jeg* ikke leder skolen på forsvarlig vis?» og opnåede da også en undskyldning af den formastelige. Han ledede skolen med fast og sikker hånd og skabte respekt om den og sig, og han havde næppe behøvet at understrege sin individualitet med en særpræget høj hat af lysegrå farve, men den spillede en rolle i bybilledet og var med til at forvandle sin bærer til en institution.

Det kunne ikke undgås, at læreres og elevers følelser undertiden stødte sammen med rektors vilje, så det gav gnister, men ingen vovede at påstå, at han ikke i enhver disposition sigtede mod helhedens tarv. »En kraft af allerførste rang,« havde Sigurd Müller kaldt ham i en indberetning til forstanderskabet i 1899, »kundskabsrig, en åndfuld og gennemdannet personlighed og et udpræget pædagogisk talent. Hans evne til at meddele positive kundskaber til disciplene på alle alderstrin er eminent.« Bestyreren fremhæver »den personlige indflydelse, han udøver som opdrager og civilisator — — samt, at han overalt, hvor det lader sig gøre, støtter bestyreren i hans gerning og står ved hans side som en klog, trofast og opofrende rådgiver og hjælper.« Utvivlsomt tilkommer der Georg Bruun en væsentlig del af æren for, at skolen overlevede krisen i halvfemserne, idet han langt bedre end sin foresatte forstod at finde midlerne til at vinde

de lokale myndigheder. Af uddannelse og temperament var han den gamle kundskabsskoles mand, da han kom til Kolding, og hans evner lå på helt andre felter end Sigurd Müllers, men det var de år, da de to mænd arbejdede sammen, der kom til at præge ham som pædagog, og selv om meget af det, der for læremesteren var personligt liv og sjæl, for disciplen blev til pædagogiske principper, glemte han aldrig, hvad han skyldte Sigurd Müller, der havde lært ham, at skolens formål ikke er detailkundskaber og eksamensbeviser, men personlighedens vækst til en finere tankegang og et friere åndeligt udsyn. Selv regnede han med at blive husket i Kolding som den, der havde genskabt majfesten med den underlige blanding af eventyrstemning og forårskådhed, der har gjort erindringer om en række strålende majfester til mange gamle koldingenseres dyrebareste minde fra skoletiden. Og da han efter sin sidste majfest stod på katederet i skolegården omgivet af hele børneskaren for at bryde ris og ferle, udtalte han halvt i spøg og helt i alvor, at dersom den nye rektor ville afskaffe majfesten, gav han, Bruun, dem lov til at gøre oprør på hans ansvar, og han var sikker på, at deres forældre og hele byen ville holde med dem.

Uden i mindste måde at ville forklejne rektor Bruuns indsats for Kolding højere Almenskole og for hele den danske gymnasieskole, en indsats, både samtid og eftertid har nydt gavn af og skylder ham stor tak for, må man indrømme, at det var i det helt rigtige øjeblik, han slap tøjlerne. Han var 68 år og så indlevet i den form, han selv havde givet skolen, at han ikke ville have været den rette til at skabe de former, udviklingen nu krævede. Valget af hans efterfølger blev imødeset med stor spænding. Det sidste rektorskifte havde byen selv klaret og havde sikret sig en ubrudt linie ved at tage en mand,

der allerede var knyttet til skolen. Denne gang lå afgørelsen i København, og først den 12. august forelå kongens udnævnelse af den 43-årige zoolog, lektor Hakon Fogh, Helsingør, som de lokale skolemyndigheder havde indstillet som nr. 1.

Den nye rektor blev straks præsenteret for skolens største problem, det, hvis løsning skulle blive hans hovedindsats i Kolding. Bruun skrev nemlig til ham, at melleskolen og realklassen var overfyldte, og han ville få meget mas med at få anbragt de 295 elever. Det kan synes mærkeligt, at en realklasse og en tresporet mellem-skole, i alt 13 klasser, ikke med lethed skulle kunne rumme 295 elever, når det tilladte maksimum er $28 + 12 \times 30 = 388$. Men kun seks af klasseværelserne i hovedbygningen havde plads til 30 elever, resten var ikke så lidt mindre, i det mindste kunne der kun sidde 17.

Pladsmangelen var det mest iøjnefaldende, men der var andre mangler ved den gamle skole, som en ny mand måtte få øje på. Og da rektor Fogh i november viste skoleudvalget rundt, fik han bemyndigelse til at forhandle med arkitekt Ernst Petersen om indretning af styrtebade i forbindelse med drengenes gymnastiksal. Han fik også stillet i udsigt, at skolegården, som befandt sig i en sørgelig »skomagervenlig« tilstand, hver gang det havde regnet, ville blive asfalteret, og at byen ville søge at få nogle mindre ejendomme nord for skolen på hånden med henblik på eventuelt køb. Rektor fik lært tålmodighed; der gik 3 år, før styrtebadene var en kendsgerning, og 6, før skolegården var asfalteret. Og trods købet af de nye grunde trak det ud med byggeriet. Thi også folkeskolen stod i en vanskelig situation. Den havde i forvejen småt med plads og skulle i 1930 yderligere skaffe skolerum til børnene fra de indlemmede distrikter. Det nye skoleudvalg, som blev nedsat efter byrådsvalget i 1930, ville først sørge for folkeskolen og gik i gang med opførelsen af skolen i Riis Toft. Almenskolen

måtte vente. Det lykkedes da også rektor Fogh endnu i nogle år at mingelere sådan rundt med klasserne, at alle fik husly, men rigtignok på bekostning af vigtige pædagogiske hensyn. Da realklassen i 1931 nåede op på 32 elever og måtte deles, nøjedes man med at oprette to 1. mellemklasser, som begge blev en smule større end det tilladte maksimum. Året efter, da der kom et par oversiddere og nogle flere landelever til, blev det nødvendigt at bryde de to klasser op og lave tre 2. mellem-skoleklasser af dem. Til gengæld blev så de tre 3. mellem-skoleklasser slået sammen til to 4. mellem'er. Ser man udelukkende på tallene, ser det let nok ud, men det var levende menneskebørn, det drejede sig om, og enhver lærer, som har prøvet det, ved, hvor uheldigt en sådan sammenlægning kan virke i den alder.

Og elevantallet blev ved at stige. Indlemmelserne har næppe haft nogen betydning i den henseende, for Kolding skoledistrikt havde før den tid omfattet både købstaden og landsognet, og elever fra Vejle amt, hvortil Vonsild, Dalby og Harte-Bramdrup hørte, havde helt siden 1880 haft adgang til skolen på lige fod med byens egne børn, idet amtet ydede et årligt tilskud til skolens drift. Aftalen var fornyet og forbedret i 1919. Da det havde vist sig umuligt at få en tilsvarende overenskomst med Ribe amt, var der i 1921 blevet truffet aftale med Seest kommune om, at denne skulle betale et beløb for hver senere indmeldt elev fra sognet. Lignende aftaler var efterhånden truffet med en række andre sogne i Ribe amt, og de bedre forbindelser med oplandet, man efterhånden fik, kan vel nok have haft deres andel i skolens vækst ligesom naturligvis befolkningstallets almindelige stigning. Men hovedårsagen må have været et stadig mere udbredt ønske fra folkeskolens forældrekreds om at få deres børn ind i mellem-skolen og den nye rektors indstilling til betalingsproblemet.

Bestemmelsen om overflytning af et begrænset antal

frielever stod stadig ved magt. I 1928 var man begyndt at modtage de dygtigste uden prøve, kun efter indstilling af de to overlærere. Der var det år anmeldt 34 frielever; efter at skoleudvalget havde udskudt 4, som skønnedes at kunne betale, bemyndigedes rektor til at optage ca. 20 på friplads. Så da den mundtlige prøve fandt sted et par dage efter, vidste han på forhånd, at flere ville ikke bestå. Flertallet af de betalende elever fra Kolding by kom fra en privat forberedelsesskole, som ledes af et par af Almenskolens lektorer. »Den lille skole«, som to døtre af rektor Theisen havde oprettet i 1915 på opfordring af en kreds af forældre og efter samråd med rektor Bruun, havde til huse i den bygning i Vesterbrogade, som i sin tid var opført til Karl Hansens forberedelsesskole, så Almenskolens lærere kunne besørge en del af undervisningen i deres mellemtimer. Muligvis er dette forhold den oprindelige motivering for, at de børn, der søgte optagelse i 1. mellem som betalende elever, prøvedes af ét hold lærere og frieleverne af et andet, hvorved det blev muligt at anlægge et forskelligt bedømmelsesgrundlag. Det var da kun en fortsættelse af den hidtidige praksis, der tilsigtedes, da rektor Fogh forud for optagelsesprøven i 1930 blev gjort bekendt med, at han kunne optage så mange betalende elever, han ville, men han skulle spørge skoleudvalget, hvor mange frielever han måtte optage. Men rektor erklærede, at han ikke ved optagelsesprøven ville tage hensyn til betalingsevnen, det stred mod hans embedspligt. Knud Hansen støttede ham, og kravet blev aldrig mere rejst. Fra nu af var de prøvende lærere komplet uvidende om, hvilke elever der søgte friplads. Det blev hurtigt klart, at rektor Fogh lagde megen vægt på at give optagelsesprøven en sådan form, at det blev børnenes åndelige kapacitet og ikke den større eller mindre grad af træning, de havde været ude for, der blev bestemmende for udfaldet. Men derved berøvede han forberedelsesskolen dens eksistensgrundlag, og allerede

Frokostfrikvarter.

i 1935 måtte den lukke. Siden er praktisk talt alle byelever i Almenskolen kommet fra folkeskolen og har, for så vidt deres forældre var ubemidlede, fået deres friplads, uanset om de var optaget uden prøve, på den skriftlige prøve alene eller efter skriftlig og mundtlig prøve i dansk og regning.

Men forudsætningerne for, at skolen kunne tage imod alle, som ønskede at gøre brug af dette tilbud, var ikke til stede. Der kunne snart ikke stoppes flere ind i den skole, som i 1845 var blevet bygget med 7 små klasseværelser, lærerværelse, solemnitets- og gymnastiksal, bibliotek og rektorbolig. Skolen havde dengang haft 43 elever. Siden havde man ved ganske ringe tilbygninger og ændringer fået yderligere 6 klasseværelser og 2 faglokaler; biblioteket og salen var begge blevet væsentlig større, men lærerværelset var nu så lille, at halvdelen af lærerkorpset måtte give afkald på at sidde ned og spise frokost. Da der i 1933 blev tilmeldt 121 børn til optagelsesprøven til 1. mellem, måtte rektor Fogh henlede skole-

udvalgets opmærksomhed på, at sandsynligvis ville ca. 85 af dem klare prøven, og hvis der ikke omgående kunne skaffes mere plads, måtte han derefter afvise ca. 25 af dem, der havde bestået. Man ville dog kunne klare sig gennem et år til ved at holde realklassen udelt, hvilket i virkeligheden var uforsvarligt, eller omdanne enten pigernes omklædningsrum eller skabeværelset til klasse, skønt man dårligt kunne undvære noget af dem, og de begge var ganske uegnede til formålet. Ændringen ville kræve ansættelse af en timelærer. Skulle skolen fremover kunne optage de egnede elever, som søgte optagelse, måtte der fremskaffes 12 klasserum til mellemkolen rummende hver 30 elever og 2 lidt mindre til realklasserne. Ved translokationen samme år blev det offentligt bekendt, at skolen stod ved et vendepunkt i sin historie, og det kunne ikke undgå at gøre indtryk på de tilstedeværende skatteborgere at få at vide, at ca. 100 elever flere ville kunne undervises uden udvidelse af lærerstaben, hvis de rigtige lokaler kunne skaffes. Den gamle skole var altså meget dyr i drift.

Det øjeblikkelige pladsproblem blev løst, som af rektor foreslået, ved at omklædningsværelset blev inddraget, og alle, der var fundet egnede, blev optaget. Efter sommerferien i 1933 fik man altså 14 klasser, i alt 341 elever anbragt i den gamle bygning, og året efter 359. Men i 1935 måtte man igen inddrage et i virkeligheden uundværligt lokale, nemlig skabeværelset, hvori bl. a. alt skolens kortmateriale var anbragt. Her blev der placeret 14 børn, idet den nye 1. mellem blev 4-delt. Dens i alt 91 elever havde let kunnet sidde i tre klasserum af normal størrelse, hvis man havde haft sådanne til rådighed. Ordningen var lænkt som noget rent midlertidigt, hvorfor der ikke ansattes nogen ny lærer i den anledning, men de faste lærere klarede den lille klasse ved hjælp af overarbejde.

Nu var skolen i Riis Toft ved at være færdig, og i de-

Husvild mellemskoleklasse.

cember 1935 optog skoleudvalget 5.000 kr. på Almenskolen's budget til forarbejder til skolens udvidelse.

I marts 1936 foregik den festlige indvielse af skolen i Riis Toft, og ved sit første møde i april antog skoleudvalget Ernst Petersen som arkitekt for Almenskolen's udvidelse. Men der måtte gøres noget straks. Det blev da til, at Almenskolen lånte nogle lokaler af folkeskolen, dels i Forskolens gule bygning, dels i Pigeskolens røde. Efter sommerferien blev de 14 elever fra 1. m. d. puttet ind i parallelklasserne, og tolv gange om dagen kunne man nu se klasser fra Almenskolen vandre tværs over Skolegade for at tage de lånte lokaler i besiddelse, henholdsvis holde frikvarter i deres egen skolegård.

Inden man nåede frem til en endelig afgørelse af, hvad der skulle ske med Almenskolen, dukkede skoleinspektør Tradsborgs gamle tanke op igen om en eksamensafdeling inden for folkeskolens rammer. Man kunne jo flytte mellemskolen ud af Almenskolen, ikke blot enkelte klasser fra time til time, men simpelt hen lade eleverne blive

i folkeskolen og oprettet mellemskoleklasser til dem dér, i første omgang ved Riis Toft Skole, hvor de nødvendige faglokaler var til rådighed, og hvis lærere havde gjort et stort arbejde med deres faglige dygtiggørelse. Skolens overlærer var vant til mellemskolearbejde der, hvor han kom fra. Selv om man af hensyn til loven blev nødt til at lade Almenskolen beholde én række mellemskoleklasser, var tanken netop på det tidspunkt, da den fremkom, meget farlig for denne skoles fremtid, da den kunne bibringe de bevilgende myndigheder den opfattelse, at skolens pladsproblem lod sig løse på denne forholdsvis simple måde. Men de gamle klasser var ikke alene for små, de var også på anden måde uheldige; én var for lang, tre for brede, og i dem alle befandt læreren sig for nær inde på livet af eleverne og kunne umuligt have overblik over dem. Kateder var der ikke plads til, kun et lille hvidskuret og blækplettet servantebord i niveau med klassen. Belysningsforholdene var dårlige, i mange af klasserne kom der aldrig en solstråle. Faglokalerne var umoderne, og der var for få af dem, foruden gymnastiksalen kun en naturhistorieklasse, som også benyttedes af gymnasieklasserne, og en fysiksal. Der var ganske vist et rum, der kaldtes sangsal, men det tjente tillige som normalklasse. Sløjdundervisningen foregik som nævnt i gymnasiebygningen, men håndarbejdet fandt sted i klasserne, tegning ligeledes. Ønsket om en tegnesal havde været fremsat gang på gang siden 1905, men var hver gang blevet afvist, det var »under de forhåndenværende forhold ganske uoverkommeligt«.

Da der dog skulle lånes, benyttede man lejligheden til at inddrage to af de mørkeste klasseværelser, dem på begge sider af lærerværelset. Det ene indrettedes til en hårdt tiltrængt frokoststue for lærerne, i det andet opstilledes et lysbilledapparat. Den kongelige anordning, som i 1935 reformerede gymnasieundervisningen, krævede anvendelse af lysbilleder ved undervisningen i geo-

grafi og historie, og det blev altså nu muligt at imødekomme kravet også i Kolding, om end i al beskedenhed, når to fag skulle dele et lille rum, hvor der lige netop var plads til bænke, men hvor borde til at lægge elevernes bøger på ikke ville kunne anbringes.

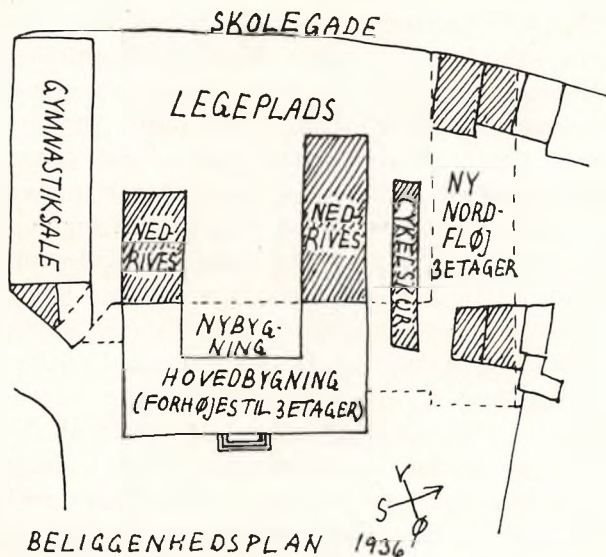
Så man lidt længere frem i tiden, kunne man skimte den dag, da også gymnasieafdelingen ville sprænge sine rammer. Også i den »nye« bygning ville klasserne en dag blive for små, da det voksende elevantal i mellemskolen jo til sin tid ville bevirke et øget pres på gymnasiet, uanset hvor mellemskoleklasserne placeredes. Almen-skolens pladsproblem ville altså ikke kunne løses ved en indskrækning af dens mellemskole.

Byggeprogrammet og mulighederne for dets gennemførelse var skolens vigtigste problem i disse år, men der skete dog også andet. Rektor Fogh så usentimentalt på den lokale tradition og havde fra første færd arbejdet på at lægge skolens form så nær op ad statsskolens som muligt i den sikre overbevisning, at dette i det lange løb ville tjene alle parter bedst. Ved den skoleplansrevision, der påbegyndtes i 1931, blev derfor den hurtigere lønstigning for lektorer afskaffet tillige med det særlige tillæg for adjunkter, der underviste mere end 12 timer om ugen i gymnasiet. I stedet indførtes en bestemmelse om forfremmelse af adjunkter, som under statsskoleforhold ville stå for tur til at blive lektorer, men her ved skolen foreløbig var afskåret fra at blive det på normal måde. Samtidig fik lektionerne den for danske gymnasieskoler normale længde af 50 min. Det betød en halv times skolegang mere pr. dag, men rigtignok også et mindre forceret tempo til gavn for alle parter. Til trøst fik 1. og 2. mellem fri kl. 1 et par gange om ugen, idet timerne blev taget fra forskellige fag. Disse fritimer blev afskaffet et par år efter, da det kunne gøres uden indgreb i budgettet, ved at nogle ældre lærere med 24 timers undervisningspligt afløstes af yngre med 27. Tilbage blev som

den eneste forskel fra statsskolens timeplan en week-end-ordning for hele skolen, således at der kun læses til kl. 1 om lørdagen, men uden at frikvarterer og timer derfor forkortes.

Og så var der jo majfesten, der ganske vist ikke omtales på skoleplanen, men som ingen tænkte på at afskaffe eller ændre. Så vidt muligt blev den hvert år fejret med udfoldelse af hele det gamle pompøse ceremoniel — bortset fra at rektor Fogh efter et par års forløb opgav at bryde riset og ferlen og recitere Sigurd Müllers gamle vers, som helt havde mistet deres aktualitet. Ingen tog længere den afsluttende trussel alvorligt, at den som »ønsker sig ferle og ris tilbage, fuld vel kan han sin villie få«.

Det var ingenlunde rektor Foghs hensigt at berøve byen en højt elsket tradition, men han havde ikke noget imod selv at skabe en anden. Og da i 1932 to gamle veltjente lektorer faldt for aldersgrænsen, benyttede han lejligheden til at opslå et adjunktembede med faget sang. Undervisningen i dette fag var hidtil blevet besørget ved kræfter udefra, en timelærer, som ikke ellers havde sin gang på skolen. Årsberetningen meddeler hvert år lidenskabsløst, at »undervisningen er fremmet efter reglementet«. Efter en overgangstid på et år fik den nye adjunkt alle fagets timer, og sang blev et af skolens vigtigste fag; eleverne gik glade og gerne til frivillig korsang efter skoletid, og i april 1934 afholdtes den første koncert, Bernhard Christensens jazzatorium »De 24 timer«. Koncerten, der fandt sted i Industriforeningen, måtte gentages et par aftener senere og gav et nettooverskud på 622 kr., som blev indsat på en nyoprettet konto »Almenskolens klaver«. Begyndelsen var lovende, og interessen blandt elever og forældre holdt sig, så koncerten blev en fast skik, ind imellem afløst af en komedieopførelse. Ingen af delene kunne foregå på skolen, men man håbede på bedre forhold i den nye skole, som flere og

flere tanker drejede sig om. Men i det af Ernst Petersens seks forslag, som skoleudvalget vedtog i september 1936, fandtes der ingen festsal.

Ved byrådsmødet den 28. i samme måned, hvor både arkitekten og rektor var tilkaldt, gav denne sidste en lang og grundigt dokumenteret redegørelse for situationen. Han endte med at sige, at når alle eleverne befandt sig på gangene ved frikvarterernes begyndelse og slutning, var de 4 pr. kvadratmeter, »og således bør forholdene ikke være i en fællesskole. Og så har jeg endda ikke regnet lærerne med, og vi er nogle af sådanne dimensioner, at vi ikke kan være 4 på en kvadratmeter«.

Borgmester Juhl kvitterede for talen med et »Das war eine grausame Salbe!«, og der var absolut enighed i rådet om, at nu måtte der snart ske noget. Men skønt skoleudvalgets forslag havde været enstemmigt, blev der gjort to indvendinger; der var dem, der nærede betænkeligheder ved at bevare skolen på dens gamle plads, og et medlem ønskede sagen udsat, fordi han mente, den nye

skolelov ville kræve en mellemskole ved hver af folkeskolerne. Ved byrådets næste møde, den 5. oktober, undlod de pågældende at stemme, og forslaget blev vedtaget. På forespørgsel fra skoleudvalget udtalte Almenskolens lærerråd i november, at man »kunne have ønsket den kommende skole en friere beliggenhed dels for at opnå mere ro, dels af hensyn til sporten og dels for at skolen kunne have ligget i frisk luft med sol på legepladsen. Vi kunne tillige have ønsket, at der ved den kommende skole havde været et rum, hvor skolen daglig havde kunnet samles. Men intet af disse ønskers opfyldelse, hvor væsentlige ting de ellers drejer sig om, er absolut afgørende for skolen, og lærerrådet må udtale, at skal skolen forblive på den nuværende plads, forekommer den forelagte løsning så god som mulig«. Til denne erklæring sluttede kollegerne ved folkeskolen sig, idet fælleslærerrådet dog ønskede samtidig at pointere, »at med denne forøgelse af Almenskolens kapacitet bør grænsen for dens størrelse være nået, således at al senere udvidelse af mellemskolen må ske i tilknytning til folkeskolen«. I december bevilgede byrådet 552.000 kr. ved første behandling, anden fulgte lige efter nytår 1937. Da skolen jo skulle holdes i gang, samtidig med at der byggedes, regnede arkitekten med at skulle bruge 3 år til byggeriet, og det var tanken at begynde snarest mulig med mellemskolebygningen, en helt ny nordfløj.

To småhuse, der lå på grunden ud til Kirketorvet, måtte først rives ned. I det ene boede der en gammel kvinde, som bestemt nægtede at flytte. Den politibetjent, som derfor måtte tilkaldes, vidste til sidst ingen anden udvej end at klatre op på taget og lægge en sæk over skorstenen, hvorefter hun lod sig føre til De gamles Hjem. Det andet hus rummede en gennemkørselsport, som var blevet benyttet af skomager Andersen, der ejede det bagved liggende hus i Skolegade. Han var nu død, men hans arvinger krævede deres færdselsret respek-

teret, da den var af væsentlig betydning for benyttelsen af deres ejendom; og da udgravningen af grunden begyndte, udtog de stævning mod kommunen. Resultatet blev, at kommunen afkøbte dem ejendommen, foreløbig uden anden hensigt end at undgå et sagsanlæg, som kunne have forsinket arbejdet. Bygningskommissionen stillede sig velvilligt til den projekterede bebyggelse ud over gade og fortov mod Torvegade og Kirketorvet, og skønt kommissionen havde ret til at kræve en afstand af 6,3 m fra Skolegades midte til nordfløjens gavl, fandt den sig i, at afstanden kun blev 3,6 m.

Visse vanskeligheder af organisationsmæssig art, idet et af de deltagende firmaer stod uden for Arbejdsgiverforeningen, måtte overlades til det nye byråd. I april 1937 blev Knud Hansen borgmester og overlærer H. A. Hansen formand for skoleudvalget, og på en eller anden måde fik de sagen til at glide uden at opgive det omtalte firma. I juni opnåede kommunen ministeriets tilladelse til at låne de 552.000 kr., og de ville formodentlig have slået til, hvis projektet var blevet udført efter den oprindelige plan. Men det blev det heldigvis ikke. Det lykkedes rektor Føgh at opnå meget væsentlige forbedringer; for nordfløjens vedkommende blev den dobbelte cykelkælder, arkitekten havde tænkt sig, med indgang fra skolegården konverteret til den festsal, han havde ment, man kunne undvære. Det betød dels større vinduer og sværere murværk i kælderetagen end oprindelig beregnet, dels, at der måtte opføres særlige cykelskure på den nyindkøbte grund nord for nordfløjen.

Denne grund kom også på anden måde til nytte, idet installatør Krenk, hvem centralvarmeanlægget var overdraget, og som også skulle indlægge varme i de overfor liggende skoler, Pigeskolen og Forskolen, foreslog, at man skulle lave ét kedelanlæg fælles for alle tre skoler og placere også det på den nye grund. Planen blev vedtaget i den form, at bygningen kun skulle gå $1\frac{1}{2}$ —2 m

over jorden og skjules bag en hegnsmur ud mod Skolegade; men inden den var bragt til udførelse, opstod den idé, at man kunne forhøje huset med en etage og bruge denne til tjenestebolig for forskolens pedel, der tillige skulle være de tre skolers fælles fyrmester. Byrådet gik ind på tanken og bevilgede ligeledes den store skorsten, Krenk ønskede sig, i stedet for en lettere udført, arkitekten havde tænkt sig stående inden for nordfløjens mur.

Imens gik arbejdet på selve nordfløjen sin gang, så der kunne holdes rejsegilde den 24. august. Der blev altså en sal i kælderens foruden stolerum og drengenes toiletter i vestenden, derover tre etager med fire sydvendte klasser i hver. Den plads, der blev indvundet ved bygningskommissionens elskværdighed, blev udnyttet i stueetagen til kosterum, på anden sal til mørkekammer, og i mellemetagen, hvor væggen blev flyttet et fag mod vest, så der blev plads til et vindue, fik inspektøren kontor. Naboklassen fik således kun tre fag mod de andre 11 klassers fire. Samtidig med nordfløjen byggedes trappen og en forbindelsesbygning med forhal i stueetagen og en normalklasse i hver af de to overetager. Ved juletid 1937 stod disse bygninger færdige i en form, der var ikke så lidt bedre end oprindelig planlagt. Juleferien blev så benyttet til at nedrive den del af hovedbygningens to gamle fløje, som ikke oprindelig havde haft to etager. Derved blev den fysiske og den naturhistoriske samling tillige med biblioteket hjemløse, og de opmagasineredes på det store loft i den nye nordfløj. Juleferien måtte forlænges med nogle dage, men d. 10. januar kunne mellem-skolen tage de nye klasser i besiddelse. De børn og lærere, for hvem de store lyse lokaler er en selvfølge, fordi de ikke har kendt andet, gør sig ingen forestilling om børnenes begejstring; de lignede en flok søskende, som endelig slipper ind til et juletræ. At de nye klasser af akustiske grunde var vanskeligere at undervise i end de gamle, opdagede man først efterhånden.

Foreløbig var intet af det gamle, man ude i byen havde sat pris på, antastet, og glæden over det nye var almindelig. Hos overlæge Kjølbjerg gav glæden sig et så håndgribeligt udtryk, at han forærede skolen et flygel, som dog foreløbig måtte opmagasineres. Derved blev den sammensparede konto »Almenskolens klaver« ledig, og rektor var ikke sen til at indkøbe billeder til klasserne, farvelitografier af højeste kvalitet.

Licitationen over østfløjen var afholdt i december, så man kunne gå i gang med det samme og pille al indmaden ud af huset; den viste sig at være af bindingsværk, og da der blev gravet kælder ud under hele huset, røbedes det, at en del af undermuringen fra 1845 står i røde munkesten; om disse stammer fra slotsruinen eller fra dronning Dorotheas skolehus, er aldrig blevet opklaret; vi vil helst tro det sidste. Oprindeligt havde det været meningen at anbringe skolens fyr i denne kælder, men med den nye fyrcentral i Skolegade var der skabt helt nye muligheder for dens anvendelse. Udvalget vedtog i februar at indrette frokoststue mod skolegården med direkte adgang til denne; i det sydøstlige hjørne ville man have sangsal, ud mod kirkepladsen tekøkken og stald for lærernes cykler. Snart ændredes planen derhen, at der skulle være skolekøkken mod vest, frokoststue mod øst. Men under alle omstændigheder måtte der skaffes lys i kælderen. Af denne grund, og fordi man regnede med, at Låsbygade engang ville blive ført ind mellem skolen og kirken, ønskede arkitekten nu den gamle sten-trappe fjernet og døren, som derved ville tabe sin mening, erstattet med et vindue. Planen ville medføre en ændring af den projekterede rumfordeling i østfløjens stueetage; en stump »død« gang midt i huset ville falde bort, og der kunne blive to fag til lægeværelset i stedet for ét. Rektor Fogh, der af disciplinære grunde ønskede så få indgange som mulig, gik med glæde ind på tanken, men da den blev kendt i byen, blev der stort postyr. Både

fra Koldingensersamfundet og fra Foreningen til gamle bygningers Bevaring indløb der protestskrivelser, den sidste forholdsvis spagfærdig, idet den kaldte indgangsportalen et karakteristisk minde fra den gamle latin-skoles dage og i sig selv et typisk klassicistisk arbejde og bad byrådet om atter at tage sagen under overvejelse. For Koldingensersamfundets bestyrelse derimod var sagen øjensynlig et hjerteanliggende, dens skrivelse beklagede i patetiske vendinger, dersom man uden tvivnende nødvendighed ville sløjfe skolens gamle indgangsportal, »der bærer indskriften DOCTRINAE ET VIRTUTI, og denne indgang til lærdom og udgang til livet står for mange som et symbol, man stadig søger tilbage til«. Man mente, at det næppe kunne være nogen stor opgave at bevare det lille stykke af den indvendige gang, der var fornødent, og antydede, at byen ved at fjerne den ville gøre sig skyldig i mangel på pietet »over for virkelige gamle kulturelle og skønhedsmæssige værdier«. Bølgerne gik højt både i pressen og mand og mand imellem, men byrådet stod fast på arkitektens forslag og vedtog den 23. maj, hvad han anså for den arkitektonisk smukkeste og mest praktiske løsning. Ingen kunne dengang ane, hvor hårdt byen skulle komme til at savne skolelokaler i de kommende år, og at det ved denne beslutning indvundne lokale, der var tænkt udelukkende som lægeværelse, meget hurtigt ville blive taget i brug til klasseværelse.

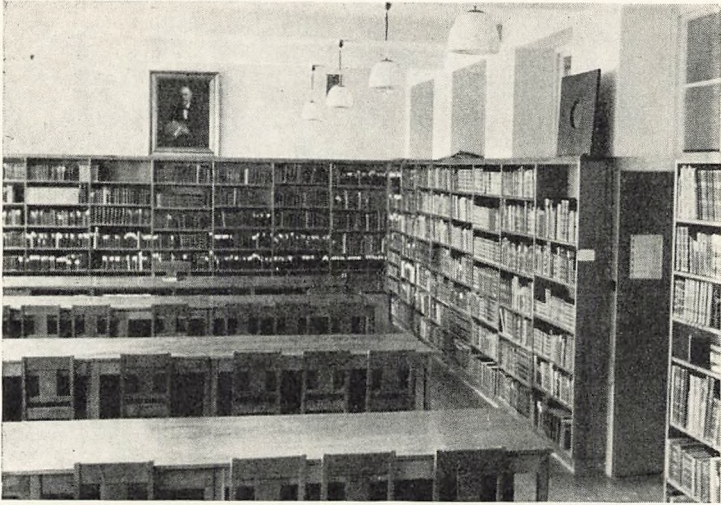
At tegne nordfløjen havde været en ret enkel opgave sammenlignet med østfløjen, hvis ydermure på forhånd var givet, og at det lykkedes for Ernst Petersen at om-danne den til et virkelig godt skolehus må betegnes som yderst fortjenstfuldt. De dimensioner, som havde været rigtige i 1845, var nu helt forkerte, men ved at flytte korridoren ind i huset helt op til hovedfløjens vestvæg skaffede han plads i stueetagen til to gode faglokaler for geografi og historie, et ét fags kontor til inspektricen

Rejsegilde på østfløjen.

Knud Hansen taler. Arkitekt Ernst Petersen og rektor Fogh.

og det omtalte to fags lægeværelse. Den ene af de korte sidefløje kunne lige blive til en normalklasse ved inddragning af det oprindelige gangareal, i den anden anbragtes lærernes garderobe og toiletter. Endelig blev gavlvæggene af de to fløje forbundet med en ny mur, hvorved der blev indvundet fire rum på 6×15 m. Kælderrommet tænktes som omtalt anvendt til skolekøkken, det tilsvarende rum i stueetagen blev lærerværelse, det på første sal bibliotek, og det i den nye 2. salsetage blev naturhistorieklasse og -samling. Ved at lægge lærernes garderobe det nævnte sted og rektors kontor lige ovenover opnåede man, at intet af de rum, hvori eleverne skulle færdes, blev helt uden sol. Arkitekten havde tænkt sig kontoret som et trefags rum af størrelse som en normalklasse, men rektor Fogh fik det delt i to, så der blev et forkontor og venteværelse, der tillige kunne tjene som arbejdsrum for bibliotekaren. Da biblioteket, som hidtil havde ført en temmelig upåagtet tilværelse, nu ville

Biblioteket.

komme til at ligge lettilgængeligt midt mellem gymnasiets klasser, måtte man forudse en mere intensiv benyttelse af det. Det blev forsynet med arbejdsborde, så det når som helst ville kunne fungere som humanistisk laboratorium. Her og for øvrigt i alle klasser i østfløjen indrettedes stik til højttaler i forbindelse med en ny radiomodtager, der blev placeret i forkontoret. Alle de gamle rektorbilleder fandt deres plads i biblioteket med maleriet af rektor Bruun på hæderspladsen i elevernes synsline.

Da skolen begyndte efter sommerferien i 1938 med otte dages forsinkelse, var alle normalklasser i østfløjen i orden. Og i løbet af efteråret blev faglokalerne færdige, i stueetagen som nævnt geografi- og historieklasserne, på 2. sal naturhistorieklasse ind mod gården, og ud mod Kirketorvet mellem skolens og gymnasiets fysiksale. Den sydligste ende af korridoren var på lektor Friis Mathiasens forslag blevet inddraget i fysiksalen, hvorved denne var blevet så bred, at der var plads til den helt ideelle

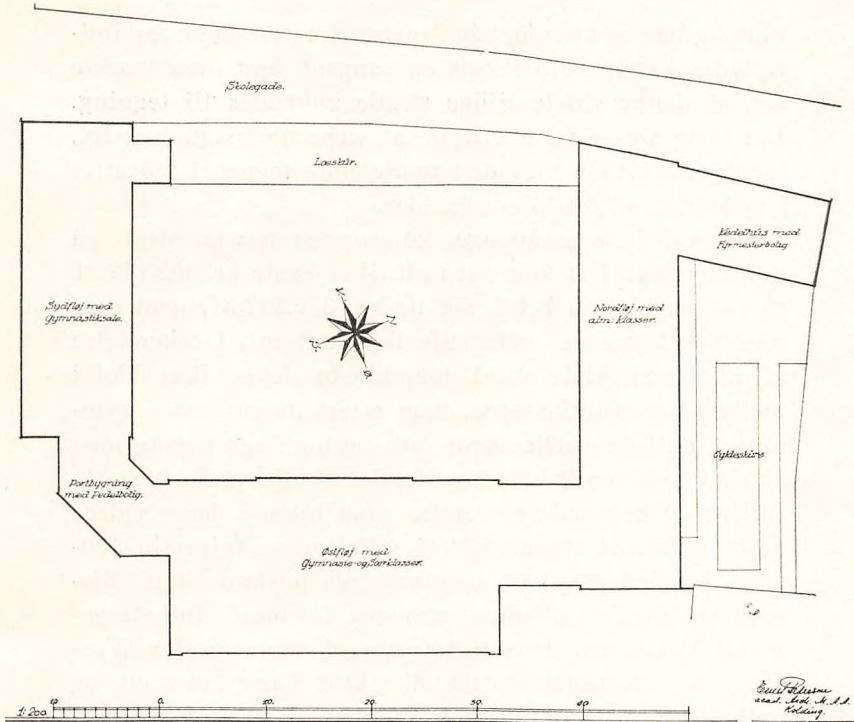
symmetriske opstilling af materialet til elevøvelser. Både gymnasiets fysiksal og den bagved liggende kemiklasse fik vinduer mod syd. Så blev der endda plads til en fysisk samling mellem de to fysikklasser.

Der er selvfølgelig altid vanskeligheder forbundet med at bygge en skole, mens den er i fuld gang, og alle ønskede en hurtig afslutning. Man havde da også nu i oktober 1938 indvundet så megen tid, at alting tydede på, at skolen ville komme til at stå færdig til sommerferien 1939, et halvt år før beregnet. Kommunen havde imidlertid på dette tidspunkt så meget byggeri i gang, at bygningshåndværkere strømmede til udenbys fra, hvorfor byrådet henstillede til skoleudvalget at udsætte den endnu manglende ombygning af sydfløjen. Meget imod sit ønske måtte udvalget imødekomme denne henstilling, og skolen indrettede sig på fortsat at undvære sløjd- og gymnastiksalene. Alle timer i disse fag blev anvendt til lektielæsning under opsyn bortset fra sommersæsonen, da gymnastiktimerne blev brugt på normal måde til boldspil på Stadion. Senere blev festsalen taget i brug til gymnastiksal, således at drenge og piger havde den skiftevis en uge ad gangen. Sydfløjen stod altså tom, da krigen brød ud i september 1939, så den kunne anvendes til indkvartering af en afdeling danske pionertropper, som ankom i oktober. Den vinter berørtes skolen for første gang af krigens følger; af hensyn til brændselsmanglen blev det nemlig nødvendigt at lukke varmen ud af østfløjen, forlade de dejlige nye faglokaler og nøjes med den undervisning, der kunne gives i nordfløjens 12 klasserum.

I marts 1940 forlod pionererne sydfløjen, hvorefter bygningen atter stod tom, så da borgmesterkontoret den 9. april om formiddagen blev afkrævet kvarter til 200 tyske soldater, lå det nær at placere dem her. Da børnene mødte i skolen den 10., var gården fuld af vogne og feltkøkkener; men der blev da ryddet lidt plads foran trap-

pen, så de kunne komme ind i huset. Aldrig, hverken før eller siden, har skolens elever vist en sådan iver efter at komme ned i frikvartererne; de ville vise tyskerne, at de var der, og at skolen var deres. Kun de mindste drenge fandt det bilværksted, tyskerne indrettede i gården, så spændende, at de ikke helt kunne skjule deres interesse. Dagen efter skulle der skaffes plads til yderligere 150 mand, og en del måtte anbringes i kælderen under østfløjen, hvor der i forvejen var indrettet kommandocentral for den danske luftmeldetjeneste. Der blev således ikke meget beskyttelsesrum til skolebørnene.

I første omgang varede den tyske besættelse af skolen kun en måneds tid, og man kunne atter begynde at tænke på skolens færdiggørelse. I 1914 havde den første verdenskrig og de prisstigninger, den bevirkede, gjort skoleudvalget betænkeligt ved at opføre denne samme sydfløj, men betænkelighederne var blevet overvundet. Heller ikke nu var der fuld enighed i udvalget, idet et mindretal ville nøjes med at regulere gården, ombygge læskuret og installere toiletter til pigerne i den østlige ende af kælderen, som var blevet ledig, da pedellen flyttede op i portbygningen, og så for øvrigt se tiden an. Byrådet fulgte flertallet, og hele arbejdet blev udbudt. Licitationen, som fandt sted i juni måned, viste en betydelig prisstigning siden 1938, da arbejdet var blevet standset. Inden man fik begyndt, måtte man atter tage imod tyskere i sydfløjen, som de beholdt til maj 1941, da lejren ved Dyrehavevej var blevet færdig til indflytning, og det efter langvarige forhandlinger lykkedes borgmesterkontoret at få dem til at rømme skolen. Straks de var ude, gik håndværkerne i gang med at rive skillerummene ned. Et par dage efter kom tyskerne igen og ville atter have huset, men opgav det, da de så, hvordan det så ud indvendig, og nu blev det endelig alvor med ombygningen. Der afholdtes ingen ny licitation, men de håndværkere, der havde været lavestbydende i 1940, fremsendte nye til-

Situationsplan af den færdige skole.

bud. Priserne var jo steget siden sidst. Drengenes gymnastiksal blev nogenlunde uændret, men omklædnings- og baderummene fik en betydelig udvidelse, ved at trappen blev lagt ud i et tårn. Sløjdsalen i kælderen blev gjort større, da pigernes toiletter tog mindre plads op, end pedelboligen havde gjort. I etagen oven over gymnastiksalen, hvor de seks gymnasieklasser havde været, blev loftet hævet ca. en meter, så der kunne indrettes en gymnastiksal for pigerne med omklædnings- og badeværelser. I østenden af begge sale anbragtes et tilskuergalleri med adgang ad bagtrappen. Endelig blev der bygget en lang vindueskvist på nordsiden af tagetagen, som hidtil havde haft skrå vinduer i begge tagflader og været

ulidelig hed at opholde sig i om sommeren. Deroppe indrettedes håndarbejdslokale og sangsal, idet man tænkte sig, at denne sidste tillige skulle anvendes til tegning. Det viste sig af flere grunde at være uhensigtsmæssigt, men først i 1955 blev den manglende tegnesal indrettet i sydenden af østfløjens kælder.

Det var ikke småpenge, kommunen havde ofret på dette byggeri. Det kom alt i alt til at koste kr. 902.142,31 så overskridelsen beløb sig til kr. 350.142,31, men dermed var borgernes offervilje ikke udtømt. I erkendelse af, at det stigende antal ubemidlede elever, ikke blot i mellem- og realklasserne, men efterhånden også i gymnasiet, stillede særlige krav, gik rektor Fogh i gang med at skabe en fond, hvis opgave det skulle være at støtte flittige og begavede elever fra små hjem i deres videre uddannelse. At skolen i 1942 ville kunne fejre sin 400-årige beståen gav ham et glimrende påskud; han allierede sig med skolekommissionens formand, folketingsmand M. Larsen, dens næstformand, malermester Winding, og lærerrådets formand, lektor Tang Petersen, og indkaldte, hvem der ville være med, til et stort møde i festsalen d. 3. februar 1942. Her enedes man om at stifte en jubilæumsfond og en forening, »Kolding højere Almenskoles Venner«, hvis medlemskontingenter ikke, som tilfældet er andre steder, skulle tilfalde fonden, men hvert år skulle bruges til at supplere fondens renter med. Tanken om, at pengene således ville komme til nytte med det samme, virkede så tiltalende, at der samme aften tegnedes 121 medlemmer, der forpligtede sig til en årlig ydelse på tilsammen 929 kr., men begge tal var snart efter fordoblet, og til sommerferien kunne der af disse penge og dem, kommunen og byens pengeinstitutter skød til, bevilges 2.800 kr. til tre studenter. Principielt kan også realister støttes af disse midler, men det første år var der ingen sådanne, der søgte. Fonden var inden skoleårets udgang oppe på 13.830 kr. og er senere

*Fra jubilæumsfesten.
Rektor Fogh, fru Fogh, fru Bruun, rektor Bruun.*

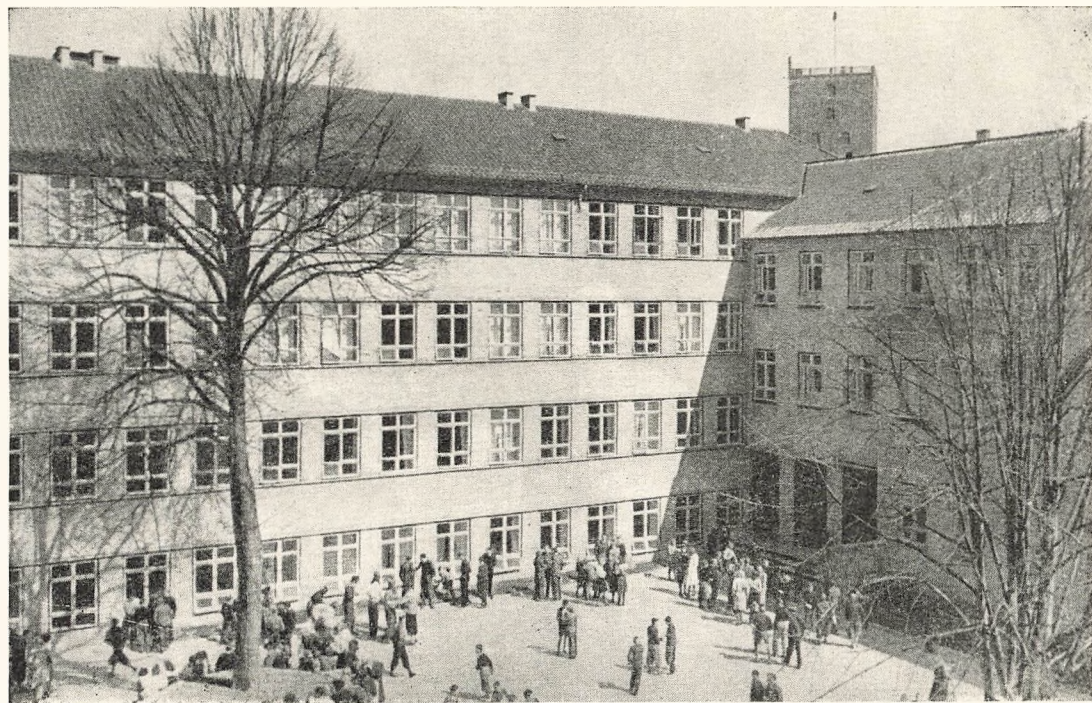
vokset til 37.090 kr. dels ved gaver, dels ved tilbagebetaling af modtagen studiehjælp; denne ydes som rentefri, ikke juridisk bindende lån, men er i vidt omfang blevet betalt tilbage, et opmuntrende vidnesbyrd om pligtfølelse og godt kammeratskab.

Selve jubilæumsdagen i 1942 faldt i eksamenstiden, man ventede derfor, til ombygningen var helt færdig, og fejrede så begge begivenheder ved en stor fest den 2. oktober. Salen var i dagens anledning pyntet med grønne

grene, men bag dem stod de nøgne hvide vægge med lidt pyntelige vandrør, og det vakte almindelig glæde, da overlærer H. A. Hansen, som på skoleudvalgets vegne overdrog bygningen til byen, oplyste, at udvalget havde vedtaget at lade salen udsmykke og havde overdraget arbejdet til Koldingmaleren Anton Schrøder.

Undervisningsminister Jørgen Jørgensen havde lovet at komme til stede, men var i sidste øjeblik blevet forhindret. Derimod var undervisningsinspektør dr. Højberg Christensen mødt, stiftamtmand Herschend, rektor Bruun med frue, rektorerne for amtets andre gymnasier, repræsentanter for Koldingensersamfundet og for byens øvrige skoler, byrådet, byens embedsmænd, arkitekt Petersen i spidsen for håndværkerne og så mange forældre, der var plads til, desuden skolens lærere med ægtefæller og alle eleverne fra 4. mellem og opefter. På byens vegne modtog borgmester Knud Hansen skolen, hvorefter rektor Fogh udtalte sin og skolens tak og ønskede for den, at den »i de kommende århundreder må kunne udsende en frisk, fribåren dansk ungdom, som den har givet det værktøj, den skal bruge til at blive modne, selvstændige mennesker med respekt for alt, hvad der er af ånd, og gid den aldrig må sende en trælbåren ungdom ud, som den har knægtet og kuet.« På samme linie talte dr. Højberg Christensen og ønskede Kolding højere Almenskole »et nyt lykkeligt århundrede, Gud give: i et frit, lykkeligt og levende Danmark.«

Bag feststemningen lurede ængstelsen for, hvad fremtiden ville bringe, og ingen vidste, hvor længe man ville få lov at beholde skolen. Derimod vidste hele byen, at ortskommandant kaptajn Mahler fandt det mere nødvendigt, at Tyskland vandt krigen, end at børnene i Kolding fik skoleundervisning. Og det mest aktuelle i dagens festkantate var ikke de let sprælske jazzrytmer, som skulle give udtryk for moderne ungdoms forhold til skolefagene, men slutningsverset, som i sin tid havde

Skolegården efter ombygningen.

stået over førstelektiehørerens kateder i den skolebygning, der var ny i 1732:

Gud da til dette sted sit forsyns øje vende,
at ild og fjendehånd den bygning ej må skænde,
at år og ælde den alene svække må
og aldrig savnes de, som råde bod derpå!

Om aftenen festede byrådet, lærerkorpset og de indbudte gæster på mere fornøjelig vis, mens de store elever dansede i salen. Dagen efter fortsattes med en fest for de små, og på trediedagen, som var en søndag, stod skolen åben for alle de mange borgere, der ønskede at se den.

Den eneste del af skolen, der var taget i brug til andet formål den dag, festen fandt sted, var cykelskurene, der blev benyttet til opbevaring af tørv. Der var så indrettet nødtørftig cykelparkering på kirkepladsen langs skolens facade. Den slags småulemper betød mindre, så længe man var fri for tysk indkvartering. For længst mulig at undgå den fulgte rektor Fogh den politik at fylde skolen med så mange danske børn, den overhovedet kunne tage, endnu i oktober udlånte han fem klasserum til den kommunale forskole. De ældste af skolens egne klasser blev i den anledning vandreklasser, men tog det med godt humør og mødte den første dag i komplet vandreudstyr med lærnede skjorter og soveposer. I september 1943 fik den kommunale drengeskole rådighed over hele nordfløjen. Den største vanskelighed ved denne overfyldning opstod under luftalarm, når ca. 800 børn skulle i kælderen, hvor der dårligt var plads til dem, og de af hensyn til kommandocentralens telefoner helst skulle sidde musestille. Når en sådan luftalarm varede i flere timer, var det ikke let at undgå, at de små blev trætte og bange, men de store var rørende til at tage sig af dem. Det var langt at foretrække at afbryde undervisningen og sende alle hjem, når der kom bud fra kælderen, at der var forvarsel.

At slippe for indkvartering lod sig ikke gøre i længden, allerede i februar 1943 havde man haft 50 danske politimænd liggende i festsalen en kortere tid. De var tilkaldt fra Odense og Århus for at foretage undersøgelser i anledning af, at den første danske bombe, en yderst hjemmelavet ting, var eksploderet i Gråbrødregade uden for Højskolehjemmet, hvorved glassplinter havde bragt nogle tyske telefonpiger overfladiske sår. I 1944 blev det alvor med indkvartering. Den 29. august om formiddagen kom tyskernes forhandler op på borgmesterkontoret og forlangte bl. a. hele Almenskolen; det lykkedes dog denne gang at afværge angrebet, men den 7. november kom han igen. Fra kontorets side blev alle kræfter sat ind for at redde skolen, som var en af de sidste, byen havde tilbage. Mod al forventning lykkedes det at få den tyske øverstbefalende til at beordre den stedlige kommandantur til sammen med borgmesteren at finde en løsning, hvorved Almenskolen i videst muligt omfang blev holdt fri til undervisningsbrug. Måske kunne tyskerne selv have nogen interesse i, at de store elever ikke gik ubeskæftiget omkring, man vidste jo ikke, hvad de kunne finde på.

Ved store ofre og stor velvilje fra forskellig side fandt man så en løsning, så skolen slap med at afstå sydfløjen og en strimmel af gården, der blev afspærret mod den øvrige plads ved hjælp af et plankeværk, som dog kun stod et par dage, så var det forsvundet. Muligvis var det det, der blev sat op foran læskuret, da det blev omdannet til køkkendepartement. Gæsterne var denne gang SS-tropper, der vistnok var på gennemrejse til og fra Norge. I hvert fald skiftede de ustandselig, og det var umuligt at få fast aftale om noget som helst. Inden en uge kom forhandleren igen og skulle igen have hele skolen, og igen lykkedes det ved energisk telefoneren til København og Silkeborg at slippe lidt billigere. Denne gang røg nordfløjen, men der blev dog givet én dags respit,

Anton Schrøder dekorerer festsalen.

så der blev tid til at dække Anton Schrøders malerier, som i mellemtiden var blevet færdige, med store plader af krydsfinér. Så rykkede Organisation Todt ind. De generede mindre, end man skulle tro, da de i reglen var marcheret af til deres gravearbejde inden skoletid og først vendte tilbage ud på eftermiddagen. Dog blev det nødvendigt at sætte vagt på gangene, for at der ikke skulle forsvinde alt for meget af børnenes overtøj. Tyskerne må selv have haft en fornemmelse af, at deres

Tyske flygtninge i skolegården.

folk trængte til opsig, i hvert fald tog de i december også det yderste klasseværelse ved gymnasiegangen til bolig for en vagt af politisoldater. Således nåede man frem til juleferien 1944, da børnene blev sendt hjem med den besked, at det var usikkert, hvornår undervisningen ville blive genoptaget. Der ville komme endnu flere tyskere til byen efter nytår, og tredie gang regnede man ikke med at kunne redde østfløjen. Imidlertid kunne ordskommandanten, som nu var major Arnold, der var gymnasielærer i det civile liv, se, hvor uforholdsmæssigt kostbart det ville være at afgive fagløglerne til sovesale, så da borgmesterkontoret kunne tilbyde ham en nybygning i Volkerts fabrikker til indkvartering af civile tyske arbejdere, opgav han endnu engang sit krav på østfløjen. SS-tropperne i sydfløjen var ved juletid blevet skiftet ud med endnu en afdeling af Organisation Todt, men midt i marts afrejste begge afdelinger, formodentlig hjem til Tyskland, i hvert fald forsvandt samtidig de store mængder af flæsk og pøl-

Kirkepladsen som legeplads.

ser m. m., der havde været ophængt mellem de dobbelte vinduer.

I stedet rykkede godt 500 østprøjsiske flygtninge ind, mest kvinder, børn og gamle mænd. Da skolen ikke godt kunne benytte hovedtrappen sammen med dem, blev den afspærret ind mod østfløjen, så den eneste adgang til undervisningslokalerne blev den lille smalle bagtrappe, som fra porten fører op til lærernes garderobe og rektors kontor. Da øverste etage ikke kan nås ad denne vej, kom den til at stå tom, hvad tyskerne heldigvis ikke opdagede. Undervisningen kunne kun gennemføres, ved at eleverne blev delt i et formiddags- og et eftermiddagshold, de øverste klasser mistede timerne i de eksamensfri fag, 1. mellem fik kun 18 timer om ugen. Frikvartererne tilbragte eleverne på kirkepladsen, som holdtes afspærret i skoletiden, og menighedsrådet gav dem velvilligst adgang til to wc'er i kirken.

Således klarede man sig frem til den 4. maj, da krigshandlingerne var nået så langt mod nord, at rektor ikke

turde tage ansvaret for, hvordan landeleverne skulle komme hjem om eftermiddagen. Undervisningen blev derfor suspenderet den dag, og det blev ikke helt let at få samling på den igen bagefter, da eksamen stod for døren. Så hurtigt det lod sig gøre, blev flygtningene kørt ud i Kløverlejren og på Tvedvej. Nu var det pludselig englænderne, der skulle skaffes plads til. Da byens borgere var mere end villige til at huse dem, var det vist kun dem, der ankom så sent om aftenen, at de ikke kunne indkvarteres privat, som kom til at bo i østfløjens kælder. Da lejren på Lykkegårdsvej blev indrettet sidst i august, kom der ikke flere englændere til skolen.

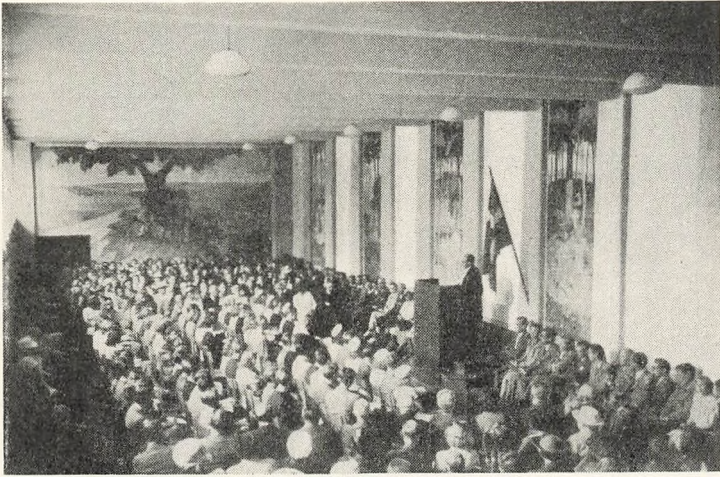
I den sidste besættelsesvinter, mens Almenskolen kæmpede en hård kamp for dog at beholde foden indenfor i sit eget hus, og folkeskolen stort set var husvild, idet alle dens bygninger var beslaglagt med undtagelse af den lille landsbyprægede Søndervang Skole, som byen havde overtaget fra Vonsild sogn i 1930, og som lå så afsides, at den undgik tyskernes opmærksomhed, udarbejdedes der nye skoleplaner. De trådte i kraft 1. april 1945 og betød en afgørende ændring i eksamensskolens historie i Kolding. Nu nåede folkeskolen endelig det mål, skoleinspektør Tradsborg havde tegnet for den i 1908, idet Riis Toft Skole fik en eksamensmellemskole — på papiret. Skønt den ikke foreløbig kunne etableres i praksis, så rektor Fogh det som sin opgave at forhindre en niveauforskel mellem de to skoler, og i begge skoleplaner optoges omhyggeligt udarbejdede regler for en fælles optagelsesprøve ved intimt samarbejde mellem dansk- og regnelærere fra begge skoler og med bibeholdelse af en i 1937 indført ordning, der går ud på, at den afleverende skole forud for prøven udtaler sig om hver enkelt elevs egnethed for mellemskoleundervisning i et votum, som de prøvende lærere først får kendskab til, efter at de har udtalt deres egen opfattelse af de skriftlige besvarelser. I de tilfælde, hvor prøvens re-

Festsalen som sovesal for tyske flygtninge.

sullat afviger fra dette votum, indbydes den pågældende elevs klasselærer til en forhandling, inden den endelige afgørelse bliver truffet. Den truende sociale klassefor-skel mellem de to mellemskoler imødegik rektor Fogh ved at henstille til skolekommissionen, at der enten blev krævet betaling for undervisningen i den nye mellemskole, eller skolepengene i den gamle afskaffedes. Byrådet foretrak den sidste udvej, og siden 1946 er der ikke blevet krævet betaling af nogen indenbys elev i Almenskolens mellem- og realklasser.

Så snart skolebygningerne var rømmet, blev de istandsat med undtagelse af Pigeskolen, som havde været besat i fulde fem år, til dels af meget unge soldater, og havde lidt så meget, at et flertal inden for skolemyndig-hederne egentlig var stemt for helt at opgive den som skole. Den blev derfor i første omgang overladt til et antal husvilde familier. Otte af klasserne i Almenskolens nordfløj blev derfor udlånt til Pigeskolen, indtil den hen på foråret 1946 kunne flytte ind i den gamle for-skole. Og i kælderen blev kommandocentralen siddende,

Rektor Foghs sidste translokation.

til den i sommerferien 1947 kunne flytte ud i den store bunker ved Søndre Kirkegård. Nu skulle skolekøkkenet så have været monteret. I juli 1946 havde arkitekt Sigurd Madsen udarbejdet planerne, men det var vanskeligt at fremskaffe det nødvendige materiale, og sagen blev stillet i bero. Den planlagte omdannelse af skolen blev altså ikke fuldendt og er stadig ikke blevet det, men rektor Fogh kunne da stille en skole uden gæster til rådighed for sin efterfølger, da han i sommeren 1947 forlod byen for at overtage stillingen som rektor ved Roskilde Katedralskole.

Han havde ledet skolen i 18 bevægede år, og der var ikke meget igen af den institution, han havde overtaget. Af lærerkorpset var der kun fem tilbage fra rektor Bruuns tid. En af disse, lærerrådets formand, lektor Friis Mathiasen, har i årsberetningen for 1948 omtalt rektor Foghs indsats i Kolding: bygningen, legatet og sidst, men ikke mindst skolens ånd »en u håndgribelig tone mellem alle dem, der arbejder på skolen, en fribåren formløshed, en kammeratlig velvilje og tolerance,

Fra majfesten i 1956.

en selvfølgelig arbejdsrø uden lammende eller konflikt-
skabende politivæsen«. Efter at have arbejdet under
rektor Moseholm siden november 1947 turde han skrive,
at denne ånd »efter alt at dømme vil blive bevaret langt
ud i fremtiden«. Der er nu gået otte år, siden dette blev
skrevet, og rektor Moseholm har for længst vist, at også
han har sit eget ansigt, men der er intet sket på skolen,
som har gjort denne profeti til skamme.

Karen M. Carstens.

Eksaminer 1955.

A. Studentereksamen.

I. Den nysproglige linie.

1. <i>Asta Jensen</i> , dyrlæge J.	g+	12,73
2. <i>Bent Warming Jensen</i> , polerer J.	mg÷	13,21
3. <i>Inge Lisbeth Jensenius</i> , fru lektor J., Virum	mg÷	13,19
4. <i>Kirsten Jørgensen</i> , revisor J.	mg÷	13,21
5. <i>Inger Nielsen</i> , grd. N., »Dybdalgård«, Vam- drup	g	12,31
6. <i>Inge Paaskesen</i> , direktør P.	mg÷	13,40
7. <i>Birte Raben Pedersen</i> , grd. P., »Knuds- minde«, Ejstrup	mg÷	13,61
8. <i>Jørgen Schmidt Pedersen</i> , gårdejer S. P., »Rodgård«, Dons	mg÷	13,51
9. <i>Eva Peters</i> , telegrafoverassistent P.	mg	14,02
10. <i>Aase Rosenberg</i> , mælkehandler R.	mg	13,96
11. <i>Gerda Rossen</i> , læge R.	mg	14,16
12. <i>Bent Sørensen</i> , skrædermester S.	g+	12,63

II. Den mat.-nat. linie.

1. <i>Ragnhild Andersen</i> , skolebest. A., Vamdrup	ug÷	14,67
2. <i>Birthe Bech</i> , proprietær B., »Catrineberg«, Sdr. Stenderup	mg÷	13,09
3. <i>Per Rex Christensen</i> , fabrikant C.	mg÷	13,49
4. <i>Hanne Foghsgaard</i> , apoteker F., Grindsted..	mg÷	13,28
5. <i>Gert Graversen</i> , kontorassistent G.	g+	12,74
6. <i>Bent Faurby Hansen</i> , viceinspektør F. H. ..	mg÷	13,57
7. <i>Mogens Krag Hansen</i> , afd. fru K. H., Hejls- minde	g+	12,93
8. <i>Jørgen Hjort</i> , lektor H.	mg	13,86
9. <i>Inga Holvad</i> , civilingeniør H.	mg÷	13,43
10. <i>Aage Iversen</i> , gartner I.	g+	12,52
11. <i>Per Kjærsgaard</i> , dyrlæge K., Bække.....	mg÷	13,33

12. Erling Kjærulff, ingeniør K.	mg ÷	13,37
13. Aage Mogensen, montør M.	g+	12,69
14. Birgitte Munk, grosserer M.	mg	14,04
15. Mogens Lyngsø Nielsen, malermester N., St. Andst	mg ÷	13,06
16. Jan Pade, enkefru P.	g+	12,60
17. Palle Sick, disponent S.	mg ÷	13,13
18. Grethe Stübner, konservesmester S.	mg	13,85
19. Birthe Ziese, overlæge dr. med. Lou.....	mg+	14,29

B. Realeksamen.

a.

1. Uffe Braae, toldkontrolør B.	mg ÷	13,58
2. Dorthea Damgaard, gårdejer D., Agtrupskov pr. Bjært	mg ÷	13,27
3. Esther Diedrichsen, fabrikant D., Vamdrup	g	12,17
4. Marie Due, teglværksarb. D.	mg	14,09
5. Flemming Hansen, tekstilarb. H.	mg	13,90
6. Jørn Jepsen, gartner J.	mg	14,09
7. Anna Marie Jessen, grd. J., Grønninghoved..	mg ÷	13,38
8. Henning Koed, kaptajn K., »Højnæsgård«, Drejens	g+	12,97
9. Herdis Kraft, glarmester K.	mg ÷	13,25
10. Poul Larsen, grosserer L.	g+	12,76
11. Erling Lysgaard, rutebilchauffør L., Sjølund	mg+	14,44
12. Lis Mikkelsen, rentrice fru M.	g+	12,68
13. Ib Møller-Larsen, prokurist M.-L.	mg ÷	13,21
14. Inge Grete Olesen, fuldmægtig O.	mg+	14,27
15. Jytte Schmidt, læge S., Viuf	g+	12,74
16. Hugo Steensen, adjunkt fru S.	mg ÷	13,40
17. Herdis Strunk, købmand S.	mg ÷	13,54
18. Jørgen Lund Sørensen, svejser S.	mg ÷	13,14
19. Ane Beth Viuff, civilingeniør V.	mg	13,88

b.

20. Jytte Aarup, vognmand Aa., Sdr. Stenderup	mg	13,73
21. Arne-Ole Dybbro Christensen, bankbest. C., Lunderskov	mg	14,16
22. Helga Engberg, lektor E.	mg	13,74
23. Ove Fogt, murermester F., Nr. Bjært.	mg	13,89
24. Ellen Jensen, dyrlæge J.	mg ÷	13,22

25. Paul Jensen, købmand J., Fredericia	mg ÷	13,26
26. Jørgen W. Jørgensen, tandlæge J.	mg ÷	13,06
27. Anneli Keistinen, direktør Andreassen	mg ÷	13,35
28. Oluf Kristensen, læderhandler K., Bække. . .	mg ÷	13,28
29. Anne Messmann, kaptajn M.	g	11,97
30. Sonja Møller, mælkehandler M.	mg ÷	13,61
31. Inger Bodil Dahl Nielsen, lærer D. N., Nr. Bjært	mg +	14,30
32. Anders Rasmussen, provisor R., Brørup. . . .	mg ÷	13,18
33. Helle Slottved, overlæge S.	mg ÷	13,15
34. Henrik Schoustrup Thomsen, læge S. T.	mg	13,95
35. Jens Olaf Thygesen, kontorassistent fru T. . .	mg ÷	13,37
36. Eilif Ulriksen, førstelærer U., Veerst	mg ÷	13,22
37. Jens Christian Westergaard, læge W., Ødis Bramdrup	mg ÷	13,45
38. Lone Westergaard, læge W., Ødis Bramdrup	g +	12,33

C. Mellemskoleeksamen.

blev bestået af 95 elever. Deraf opnåede 5 ug ÷, 10 mg +, 32 mg, 35 mg ÷, 12 g + og 1 g. Efter mellemskoleeksamen oprykkedes 29 i gymnasiet, 53 i realklassen, 1 overførtes til anden skole, og 12 blev udmeldt.

Fagenes timetal i skolens klasser.

F a g	3. g.		2. g.		1. g.		R.	4. m.	3. m.	2. m.	1. m.
	ns.	mn.	ns.	mn.	ns.	mn.					
Religion	1	1	1	1	1	1		1	2	2	2
Dansk	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5
Engelsk	5		5	(2)	6	(2)	5	3	3	3	5
Tysk	4		5	(2)	4	(2)	4	4	4	5	
Fransk	4	4	5	5	5	5	3	(4)			
Latin	3		4		4			(4)			
Oldtidskundskab	1	1	1	1	1	1					
Historie	4	4	3	3	3	3	2	2	2	2	3
Geografi							2	2	2	1½	2
Naturhistorie							2	2	2	1½	2
Naturfag i gymnasiet	4	4	2	2	2	2					
Fysik og kemi		6		6		6	2	2	2	2	2
Matematik (og regning)		6		6		6	6	5	6	5	4
Skrivning (eller bogføring)							(2)		1	1	2
Tegning								1 (dreng)	1	1	1
Kvindeligt håndarbejde eller sløjd ..							2 (1)	2	2	2	2
Ekstra time i dansk								(1)			
» » i regning								(2)			
» » i skrivning								(1)			
Sang	1	1	1	1	1	1	1 (piger)	1 (piger)	1	2	2
Legemsøvelser	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3
	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35

NB. I r. har de fransklæsende ikke timer i bogføring og omvendt. De fransklæsende drenge har kun een sløjdtid og frl. piger ingen håndgerning, de øvrige piger een håndgerningstime.

I 4. m. læses af nogle elever fransk, af andre latin, og de elever, der hverken har fransk eller latin, har ekstra timer i hvert af fagene: regning, dansk og skrivning.

Undervisningen 1955—56.

Lektor Sv. E. Jensen fra Duborgskolen ansattes fra 1. aug. 1955 som lektor ved Kolding Gymnasium.

Fra skoleårets begyndelse antoges cand. theol. & mag. Gørge som vikar i et ledigt adjunktembede, medens det ledige »andet fast lærer«-embede fortsat blev besørget dels af fru lektor Hjort (håndgerning) og dels af de faste lærere. — Til to midlertidige timelærerstillinger antoges cand. mag. N. P. Nielsen, cand. mag. fru Hanna Kristensen (8 timer) og cand. mag. Marius Nielsen (19 timer).

Lærerinde fru Munk var sygemeldt fra 10. oktober—26. november. Hendes timer blev læst af de faste lærere samt af fru adjunkt Mortensen. — Under lektor frk. Hansens sygeorlov fra 6. januar—1. marts vikarierede cand. mag. Chr. Harbo.

Følgende af undervisningsinspektørens faglige medhjælpere har overværet undervisningen: lektor dr. Fussing (historie), lektor Due (fysik), lektor Troensegaard (fransk), lektor Rich. Frederiksen (gymnastik), lektor Heerup (sang) og lektor Bundgaard (latin og oldtidskundskab).

Rektor (Rk): Historie i III. g. m. og 1. m. a. Oldtidskundskab i III. g. m. og II. g. m. a. Latin i 4. m.

Lærerinde *fru Munk (IM)*: Matematik i 2. m. a, 2. m. b, 2. m. c, 1. m. a og 2 timer i 4. m. Skrivning i 4. m., 3. m. c og 2. m. c.

Lektor *A. Stoklund (St)*: Geografi og naturhistorie i r. b, 3. m. a, 2. m. b, 1. m. b og 1. m. c. Bogføring i r. Skrivning i 3. m. b.

Lektor *J. C. Jakobsen (Jk)*: Engelsk i I. g. nsp., I. g. m. b, r. c, 4. m. b og 3. m. b. Tysk i 2. m. c.

Lektor *A. Friis Mathiasen (Ma)*: Fysik i II. g. m. a, II. g. m. b, I. g. m. a, I. g. m. b og 3. m. c.

Lektor *frk. K. M. Carstens (Cs)*: Religion i III. g. nsp., III. g. m., I. g. m. a, 4. m. b og 3. m. b. Dansk i III. g. m. Historie i III. g. nsp., I. g. m. a, 4. m. b og 3. m. b. Oldtidskundskab i III. g. nsp. og I. g. m. a. Tegning i 4. m., 3. m. a, 3. m. c, 2. m. b, 1. m. a og 1. m. b.

- Lektor *frk. G. Hansen* (Ha): Fransk i II. g. m. a og II. g. m. b.
Engelsk i 2. m. b og 1. m. a.
- Lærerinde *fru Lis Hansen* (Hn): Historie i 2. m. c. Gymnastik i I. g. m. b + r. b + c, 3. m. a + b, 2. m. a + b og 2. m. c. Sang i r., 4. m., 3. m. b, 3. m. c, 2. m. c, 1. m. a, 1. m. b og 1. m. d.
- Lektor *Fr. Thykier* (Th): Dansk i II. g. nsp., II. g. m. a og 3. m. b. Engelsk i III. g. nsp., 4. m. a, 2. m. c og 1. m. b. Skrivning i 1. m. b.
- Lektor *Koppel Olsen* (On): Dansk i r. a, 1. m. c og 1 time i 4. m. Tysk i I. g. nsp., 3. m. a, 3. m. c og 2. m. b.
- Lektor *Johs. Hjort* (Hj): Geografi i II. g. m. a, II. g. m. b, I. g. nsp., I. g. m. b, 4. m. a, 3. m. b og 3. m. c. Naturhistorie i r. c, 4. m. a, 4. m. b, 3. m. b, 3. m. c, 2. m. c og 1. m. a. Tegning i 3. m. b, 2. m. a, 2. m. c, 1. m. c og 1. m. d.
- Lektor *Asbjørn Rasmussen* (Rs): Fransk i III. g. nsp., III. g. m. og II. g. nsp. Tysk i II. g. nsp., I. g. m., r. a og 4. m. b.
- Lektor *H. V. Jørgensen* (Jø): Engelsk i II. g. nsp., II. g. m. a, r. b, 3. m. c, 1. m. c og 1. m. d. Tysk i 4. m. a.
- Adjunkt *E. Stilling* (Sg): Fysik i 4. m. a, 2. m. b, 2. m. c, 1. m. a, 1. m. b, 1. m. c og 1. m. d. Matematik i 4. m. b og 3. m. b.
- Adjunkt *Chr. Liebing* (Li): Dansk i I. g. nsp. Tysk i III. g. nsp., r. b, 3. m. b og 2. m. a. Latin i III. g. nsp. og II. g. nsp.
- Adjunkt *K. Lindberg-Nielsen* (LN): Fysik i III. g. m., 4. m. b, 3. m. a og 2. m. a. Matematik i II. g. m. b, 3. m. a og 1. m. c.
- Adjunkt *Erik Kristensen* (Kr): Fysik i r. b. Matematik i III. g. m., II. g. m. a, r. b, 4. m. a og 3. m. c.
- Lektor *Gunnar A. Engberg* (Eg): Dansk i 4. m. a, 4. m. b og 3. m. a. Historie i II. g. nsp., I. g. m. b, r. a, 2. m. b, 1. m. b og 1. m. c. Oldtidskundskab i II. g. nsp. og I. g. m. b.
- Lærerinde *fru Emmeluth* (Et): Geografi i r. a og 1. m. a. Naturhistorie i r. a. Gymnastik i III. g. + II. g. m. b, II. g. nsp. + II. g. m. a, I. g. nsp. + I. g. m. a + r. a, 4. m., 3. m. c, 1. m. a + b og 1. m. c + d.
- Adjunkt *Erik Mortensen* (Mo): Fysik i r. a og 3. m. b. Matematik i I. g. m. a, I. g. m. b, r. a, 1. m. b og 1. m. d.
- Adjunkt *T. Emmeluth* (Em): Engelsk i II. g. m. b, I. g. m. a, r. a, 3. m. a og 2. m. a. Sang i III. g. nsp., III. g. m., II. g. nsp., II. g. m. a, II. g. m. b, I. g. nsp., I. g. m. a, I. g. m. b, 3. m. a, 2. m. a, 2. m. b og 1. m. c.
- Lektor *Hell Hansen* (HH): Geografi i II. g. nsp., I. g. m. a, r. c, 2. m. a og 1. m. d. Naturhistorie i III. g. nsp., III. g. m., 2. m. a og 1. m. d. Gymnastik i III. g. + II. g. m. b, 1. g. nsp. + I. g. m. a + r. a og 3. m. c.

- Adjunkt *C. J. Olsen* (CO): Dansk i III. g. nsp., I. g. m. a, 2. m. c og 1. m. a. Fransk i I. g. m. a og I. g. m. b.
- Adjunkt *Bj. Normann Jørgensen* (NJ): Religion i II. g. nsp., II. g. m. a, II. g. m. b, 4. m. a, 3. m. a og 3. m. c. Gymnastik i II. g. nsp. + II. g. m. a, I. g. m. b + r. b + c, 4. m. a + b, 3. m. a + b, 2. m. a + b, 2. m. c, 1. m. a + b og 1. m. c + d.
- Adjunkt *Nellemann-Andersen* (NA): Historie i II. g. m. a, II. g. m. b og I. g. nsp. Geografi i 4. m. b og 2. m. c. Sløjd i r. og m. (alle kl.).
- Lektor *S. E. Jensen* (Je): Dansk i II. g. m. b, I. g. m. b, r. b og 3. m. c. Fransk i I. g. nsp., r. og 4. m. Oldtidskundskab i II. g. m. b og I. g. nsp.
- Cand. theol. & mag. *G. J. Gørges* (Gø): Religion i I. g. nsp., I. g. m. b, 2. m. b, 2. m. c, 1. m. a, 1. m. b, 1. m. c og 1. m. d. Latin i I. g. nsp. og 4. m. Skrivning i 1. m. a, 1. m. c og 1. m. d.
- Cand. mag. *N. P. Nielsen* (Ni): Dansk i r. c, 2. m. a, 2. m. b, 1. m. b og 1. m. d. Tysk i r. c. Skrivning i 2. m. b.
- Cand. mag. *Marius Nielsen* (NI): Religion i 2. m. a. Historie i r. b, r. c, 4. m. a, 3. m. a, 3. m. c, 2. m. a og 1. m. d. Skrivning i 3. m. a og 2. m. a.
- Cand. mag. *fru Hanna Kristensen* (HK): Fysik og matematik i r. c.
- Håndgerningslærerinde *fru G. Hjort* (GH): Håndgerning i r. og m. (alle klasser).

Inspektionen:

- Rektors stedfortræder: hr. Friis Mathiasen.
 Skriftlig inspektion: hr. Stoklund.
 Udvendig inspektion: hr. Lindberg-Nielsen.
 Indvendig inspektion: hr. Asbjørn Rasmussen.
 Tilsyn med kvindelige elever samt inspektion i sydfløjen:
 fru Emmeluth.
 Boginspektion: hr. Erik Mortensen.

Bibliotekarere:

- For skolens bibliotek: hr. Liebing.
 For børnebiblioteket: hr. C. J. Olsen.

Skolesparekassen: hr. E. Kristensen.

Formand for lærerrådet: hr. Friis Mathiasen.

Oversigt over årets arbejde.

Religion.

1. m. (Gø): *Bentzen, Glahn og Frigast-Hansen*: Israels Folk, s. 5—61. Nogle salmer.
2. m. a (NI): *Bentzen, Glahn og Frigast-Hansen*: Israels Folk, s. 63—99. *Bentzen, Glahn og Frigast-Hansen*: Jesus og hans Apostle, s. 7—20. Nogle salmer.
2. m. b og c (Gø): 2. m. b: *Bentzen, Glahn og Frigast-Hansen*: Israels Folk, s. 63—99.
2. m. c: *Bentzen, Glahn og Frigast-Hansen*: Israels Folk, s. 69—99. Begge: *Bentzen, Glahn og Frigast-Hansen*: Jesus og hans Apostle, s. 7—37. Nogle salmer.
3. m. a og c (NJ): *Bentzen, Glahn og Frigast-Hansen*: Jesus og hans Apostle, s. 1—98. Nogle salmer.
3. m. b (Cs): *Bentzen, Glahn og Frigast-Hansen*: Jesus og hans Apostle, s. 38—90. Nogle salmer.
4. m. a (NJ): Afsnit af *Bentzen, Glahn og Frigast-Hansen*: Kirkehistorie til Skolebrug. *Tolderlund-Hansen*: Den danske folkekirke i Nutiden.
4. m. b (Cs): *Bentzen, Glahn og Frigast-Hansen*: Jesus og hans Apostle, s. 99—119.
- I. g. nsp. (Gø): Apostlenes Gerninger. Afsnit af *Haar og Nørregaard*: Kirkehistoriske Læsestykker. Bjergprædikenen.
- I. g. m. a (Cs): Træk af primitive religioner. Ægyptisk og babylonisk religion efter *Fengers* tekster. Enkelte spørgsmål. Johannesapokalypsen.
- I. g. m. b (Gø): Som I. g. nsp.
- II. g. nsp. (NJ): Middelalderens og reformationstidens kirkehistorie på grundlag af *Haar og Nørregaard*: Kirkehistoriske Læsestykker I—III. Ny Testaments historie.
- II. g. m. a og b (NJ): Ny Testaments historie. Middelalderens kirkehistorie og Luther på grundlag af *Haar og Nørregaard*: Kirkehistoriske Læsestykker I—II.
- III. g. nsp. (Cs): Afsnit af den nyere tids kirkehistorie på grundlag af *Haar og Nørregaard*: Kirkehistoriske Læsestykker II—III m. m.
- III. g. m. (Cs): Som III. g. nsp.

Dansk.

1. m. a (CO), b og d (Ni), c (On): *Hansen og Heltoft*: Dansk Læsebog I. *Jensen og Noesgaard*: Øvelsesstykker i dansk Sproglære. *Jensen og Noesgaard*: Skriftlig Dansk.
2. m. a og b (Ni), c (CO): *Hansen og Heltoft*: Dansk Læsebog II. *Lerche og Hansen*: Dansk stil med Sproglære II.
3. m. a (Eg): *Hansen og Heltoft*: Dansk Læsebog III (6. opl.). S. 2—12, 15—22, 24—34, 36—52, 54—71, 80—87, 106—113, 117—131, 158—162, 170—180, 186—206. *Houken og Sørensen*: Svensk for Mellem-skolen, s. 1—6, 10—24, 27—37. *Lerche og Hansen*: Dansk Stil III. Blicher: Præsten i Vejlbj. Ca. 24 skriftlige arbejder.
3. m. b (Th): *Hansen og Heltoft*: Dansk Læsebog III. *Lerche og Hansen*: Dansk stil med sproglære for Eksamensmellem-skolen. *Houken og Sørensen*: Svensk for Mellem-skolen.
3. m. c (Je): *Hansen og Heltoft*: Dansk Læsebog III. *Jensen og Noesgaard*: Øvelsesstykker i dansk Sproglære. Sm.: Skriftlig Dansk. *Houken og Sørensen*: Svensk for Mellem-skolen, ca. 35 s.
4. m. a og b (Eg): *Hansen og Heltoft*: Dansk Læsebog IV (1932), s. 2—26, 44—61, 85—94, 100—133, 182—192, 196—211, 236—246, 254—63, 283—313. *Houken og Sørensen*: Svensk for Mellem-skolen, s. 16—24, 38—40, 74—90. Ca. 20 skriftlige arbejder. Hostrup: Genboerne.
- R. a (On): *Hansen og Heltoft* V⁵: s. 8—19, 58—81, 90—94, 96—108, 120—144, 150—156, 171—173, 182—186, 212—222, 273—281. Goldschmidt: Maser. Ibsen: En folkefiende. *Jensen og Noesgaard*: Øvelser i dansk Sproglære.
- R. b (Je): *Hansen og Heltoft* V³: s. 6—16, 20—24, 78—80, 83, 88—92, 100—106, 118—142, 148—154, 169—171, 173—184, 212—222, 350—351. Oehlenschläger: Hakon Jarl. Abell: Anna Sophie Hedvig. *Jensen og Noesgaard*: Øvelser i dansk Sproglære.
- R. c (Ni): *Hansen og Heltoft*: Dansk Læsebog V³: s. 4—13, 54—63, 75—77, 80, 83, 88—92, 100—106, 148—154, 162—171, 173—184, 224—260, 296—301. Blicher: En landsbydegns Dagbog. Røverstuen. Ibsen: En folkefiende. *Jensen og Noesgaard*: Øvelsesstykker i dansk sproglære for Realklassen.
- I. g. nsp. (Li): *Falkenstjerne*: Dansk Litteratur I, II, III. Gunløgs Saga. Holberg: Den Stundesløse. Paludan: Fugle omkring Fyret. *Jensenius'* Litteraturhistorie. *Roikjer*: Svensk

- Læsebog, ca. 30 s. *Ottar Jensen*: Dansk grammatik for Gymnasiet. *Rehling*: Prøver af Modersmålet.
- I. g. m. a (CO): *Falkenstjerne*: Dansk Litteratur I, II, III. *Jensenius*: Dansk Litteraturhistorie (oldtiden—18. årh.). Abell: Anna Sophie Hedvig. Holberg: Erasmus Montanus. *Ottar Jensen*: Dansk grammatik for Gymnasiet. *Rehling*: Prøver af Modersmålet.
- I. g. m. b (Je): *Falkenstjerne*: Dansk Litteratur I: oldtiden til Oehlenschlæger; Gunløgs Saga. Den politiske Kandestøber. *Roikjer*: Svensk Læsebog, ca. 50 s. *Jensenius*' Litteraturhistorie.
- II. g. nsp. (Th): *Falkenstjerne* og *Borup Jensen*: Oehlenschlæger til Brandes. Oehlenschlæger: Hakon Jarl. Chr. Winther: Hjortens Flugt. K. Abell: Anna Sophie Hedvig. *Ottar Jensen*: Dansk grammatik for Gymnasiet. *Agerskov*, *Nørregaard* og *Roikjer*: Svensk Læsebog (30 s.). *Jensenius*: Dansk Litteraturhistorie (i tilknytning til det i *Falkenstjerne* læste).
- II. g. m. a (Th): *Falkenstjerne*. *Ottar Jensen*: Dansk Grammatik. Svensk Læsebog. Dansk Litteraturhistorie som II. g. nsp. Oehlenschlæger: Hakon Jarl. H. Bang: Ved Vejen. Blixen: Babettes Gæstebud.
- II. g. m. b (Je): *Falkenstjerne* I—II: Fra oldtid til Holberg. Oehlenschlæger til Brandes. En landsbydegns Dagbog. Abell: Anna Sophie Hedvig. *Jensenius*' Litteraturhistorie. *Ottar Jensen*: Dansk grammatik for Gymnasiet, s. 50—103.
- III. g. nsp. (CO): *Falkenstjernes* udvalg III. *Jensenius*: Dansk Litteraturhistorie. Jacobsen: Mogens. Bang: Ved Vejen. Ibsen: Vildanden. *Ottar Jensen*. Dansk grammatik for Gymnasiet (repeteret). *Agerskov*, *Nørregaard*, *Roikjer*: Svensk Læsebog (20 s.). *Odd Christiansen* og *Roikjer*: Norsk Læsning (35 s.).
- Til eksamen opgives:
- Falkenstjerne* I (6. udg.): 5—8, 21—24, 37—40, 94—96, 104—107, 113—115, 156—159, 215—216, 218—219, 230—231, 235—238, 276—282, 343—345, 363—365.
- II (5. udg.): 2, 14—15, 59—63, 154—157a, 171—172, 174—177, 199—203, 215—222.
- III (5. udg.): 1—10, 19—22, 40—41, 45, 90—93, 107—109, 118—121, 131—134, 140—141, 242—244, 270, 308c—311, 327—328, 334.
- Christiansen* og *Roikjer*: Norsk Læsning: 10, 20—21, 49—51.

Agerskov, Nørregaard, Roikjer: Svensk Læsebog (9. udg.): 20—23, 27—33, 41—42, 51—53, 56, 104—105a, 108, 110—118, 119, 124—128, 160—165, 173—175, 179—180.

Erasmus Montanus. En landsbydegns Dagbog. Anna Sophie Hedvig. *Ottar Jensen*: Dansk grammatik for Gymnasiet.

- III. g. m. (Cs): Af *Falkenstjernes* udvalg II og III. *Jensenius*: Dansk Litteraturhistorie. Chr. Winther: Hjortens Flugt. Ibsen: Vildanden. *Agerskov, Nørregaard og Roikjer*: Svensk Læsebog. *Odd Christiansen og Roikjer*: Norsk Læsning. Sproglære efter *Ottar Jensen*.

Til eksamen opgives:

Falkenstjerne I (7. udg.): s. 6—9, 12—17, 21—26, 94—100, 102—05, 107—08, 131, 160—64, 174—80, 221—29, 232—35, 239—40, 243—44, 249, 280—88, 304—06, 312—15, 356—60, 375—76.

II (6. udg.): s. 2, 23, 46—47, 66—70, 73—74, 123, 211—16, 227—34.

III (6. udg.): s. 16—17, 21—25, 39—41, 74—78, 196—99, 232—33, 323—24.

Christiansen og Roikjer: Norsk Læsning, s. 7—12, 30—33, 52, 87, 95—96.

Agerskov, Nørregaard og Roikjer: Svensk Læsebog, s. 20—33, 38—39, 76—78, 80—82, 98—109, 120—28, 164—65.

Babettes Gæstebud. Erasmus Montanus. Hjortens Flugt. *Ottar Jensen*: Dansk grammatik for Gymnasiet.

Engelsk.

1. m. a (Ha), b (Th), c og d (Jø): *Friis-Hansen og Chr. Nielsen*: Engelsk for Mellemskolen I.
  2. m. a (Em), b (Ha) og c (Th): *Friis-Hansen og Chr. Nielsen*: Engelsk for Mellemskolen II.
  3. m. a (Em), b (Jk) og c (Jø): *Friis-Hansen*: Engelsk for Mellemskolen III.
  4. m. a (Th) og b (Jk): a. Engelsk for Mellemskolen IV ved *Friis-Hansen og Chr. Nielsen*. Stk. 3—6, 8, 10—15, 17, 24, 27—30, som opgives til eksamen.
b. *Friis-Hansen*: Engelsk for Mellemskolen IV. Stk. 7—10, 15—18, 26—31, som opgives til eksamen.
- R. a (Em): *Friis-Hansen og Chr. Nielsen*: Engelsk for Realklassen. Stk. 1, 2, 11—15. Grammatik efter sammes øvelseshefte. Til stilskrivning er benyttet: *Kindt-Jensen*:

- Engelske stiløvelser for Realklassen. *Egekvist*: Engelske Realeksamensopgaver.
- R. b (Jø): *Friis-Hansen* og *Chr. Nielsen*: Engelsk for Realklassen. Stk. 1, 5, 11, 13, 14, 15 = 78 ns. Grammatik efter sammes øvelseshefte, stiløvelse efter engelske realeksamensopgaver.
- R. c (Jk): *Friis-Hansen*: Engelsk for Realklassen, stk. 1, 9—14, som opgives til eksamen. Til stilskrivning er benyttet: *Kindt-Jensen*: Engelske stiløvelser for Realklassen. *H. Nedergaard*: Engelske Realeksamensopgaver.
- I. g. nsp. (Jk): A Modern English Omnibus. Shaw: Arms and the Man. *Stigaard*: Dickens Reader, s. 1—50. *Brier*: Engelske stiløvelser for Gymnasiet, s. 1—65. *Lund-Bredsdorff*: Engelsk Grammatik i tilknytning til *Brier*: An English Grammar.
- I. g. m. a (Em) og b (Jk): *Friis-Hansen* og *Chr. Nielsen*: Engelsk I for Gymnasiet, s. 43—169.
- II. g. nsp. (Jø): Galsworthy: Loyalties. *Ehlern-Møller*, *Lindum*, *Rosenmeier*: A Contemporary Reader, s. 16—27, 55—80, 93—100, 113—122, 126—128. Thackeray: Rebecca Sharp and the Crawleys. *Alving*, *Bruun*, *Hunosøe*, *Mammen*: Two Centuries of English Poetry. Dickens Reader, s. 50—88. *Brier*: Engelske Stiløvelser. Samme: An English Grammar. Somerseset Maugham: Ashenden.
- II. g. m. a (Jø) og b (Em): *Mogensen* og *Rosenmeier*: A Modern English Omnibus. *Orwell*: Animal Farm.
- III. g. nsp. (Th): Shakespeare: Julius Cæsar (ved *J. Skovgaard*). A Contemporary Reader samt Two Centuries of English Poetry. Selvstændigt læst værk: James Hilton: Lost Horizon.
- Til eksamen opgives:
- Shakespeare: Julius Cæsar Act III. Two Centuries of English Poetry, s. 10—15, 39—47, 56—58, 66—67, 84—87, 105—109, 162—163. Dickens Reader, s. 36—48, 68—81 midt på s. Thackeray: Rebecca Sharp and the Crawleys (ved *V. E. J. Andersen*. 3 rd. ed.), s. 3—16, 31—41. Galsworthy: Loyalties (ved *Skovgaard*) Act I. Contemporary Reader, s. 5—8, 113—122, 134—138.

Tysk.

2. m. a (Li), b (On) og c (Jk): *Carl Gad*: Tysk Begynderbog.
3. m. a (On), b (Li) og c (On): *Gad*: Tysk Læsebog I. *Houken* og *Stenbjerre*: Tyske Stiløvelser. *Kaper*: Tysk Sproglære.

4. m. a (Jø): *Gad*: Tysk læsebog for Mellemkolen II.
Til eksamen opgives side 7—30, 32—35, 52—54, 71—77,
91—94 = 52 ns. (Desuden er læst: s. 38—43, 66—70, 86
—90, 95—100.) *Houken* og *Stenbjerre*: Tyske stiløvelser
for Mellemkolen. *Kaper*: Tysk Sproglære.
4. m. b (Rs): *Gad*: Tysk læsebog for Mellemkolen II. *Houken*
og *Stenbjerre*: Tyske stiløvelser for Mellemkolen. *Kaper*:
Tysk Sproglære.
Til eksamen opgives: s. 7—28, 32—35, 38—42, 47—50,
71—77.
- R. a (Rs): *Gad*: Moderne tyske Noveller. *Kaper*: Kortfattet
tysk Sproglære. *Ingerslev* og *D. Petersen*: Tyske Real-
eksamensstile.
Til eksamen opgives s. 5—46, 59—84.
- R. b (Li): *Gad*: Moderne tyske Noveller. *Kaper*: Kortfattet
tysk Sproglære. *Ingerslev* og *D. Petersen*: Tyske Real-
eksamensstile.
Til eksamen opgives: *Gad*: s. 29—84.
- R. c (Ni): *Gad*: Moderne tyske Noveller. *Kaper*: Kortfattet
tysk Sproglære. *Ingerslev* og *D. Petersen*: Tyske Real-
eksamensstile.
Til eksamen opgives s. 29—84.
- I. g. nsp. (On): Thomas Mann: *Buddenbrooks* (ved *Hans
Winkler*). Gottfried Keller: *Kleider machen Leute* (Ham-
burger Lesehefte). *Hansen* og *Størmosen*: Kulturgeschicht-
liche Lesestücke: 2, 25, 26, 27, 29. *Gad*: Tyske Stiløvelser.
Gad: Kortfattet tysk Grammatik. 1 ugentlig stil.
- I. g. m. (Rs): *Sigtryggsson*: Tyske læsestykker for det mate-
matiske Gymnasium, s. 7—18, 21—29, 32—194.
- II. g. nsp. (Rs): *Moe*: Moderne tysk Litteraturudvalg I, stk. 2.
Schiller: Wilhelm Tell. *Østergaard*: Tyske Digte. Goethe
nr. 3—5, 7, 13—14, 16—26. Schiller nr. 2—6, 9. *Ring Han-
sen* und *Størmosen*: Kulturgeschichtliche Lesestücke,
nr. 1—12, 14, 26—27, 29. *Holm*: Abriss der deutschen
Literaturgeschichte. *Gad* og *Moe*: Tyske stiløvelser for
Gymnasiet. 1 ugentlig skr. oversættelse eller referatstil.
- III. g. nsp. (Li): *Moe*: Moderne tysk Litteraturudvalg I, side
43—63, 129—144. Goethe: Faust (ved *Østergaard*). *Øster-
gaard*: Tyske Digte. Schiller nr. 1. Romantik nr. 1, 2, 4,
8, 9, 11, 12. Anno 13 nr. 1—2. Heine 1—2, 4. Aus dem
letzten Jahrhundert 16—18. *Ring Hansen* og *Størmosen*:
Kulturgeschichtliche Lesestücke, side 41—57, 83—91,
106—110.

Til eksamen: Goethes Faust, vers 243—601, 1627—2070, 3073—3204, 3414—3543. Schiller: Wilhelm Tell III Akt. Kulturgeschichtliche Lesestücke, s. 13—17, 46—48, 83—91, 106—114, 130—133, 151—53. Tyske Digte, s. 11—14, 21—24, 34—38, 61—65, 71—84, 94—97, 121—24.

Fransk.

4. m. a + b (Je): *Blinkenberg* og *Svanholt*: Fransk Begynderbog, s. 6—64, 73—77, 84—86. Grammatik.
- R. a + b + c (Je): *Blinkenberg* og *Svanholt*: Fransk Begynderbog, s. 63—64, 73—77, 88—92, 96—106. *Grønkjær*: Læsebog i fransk for Realklassen, s. 66—67, 76—87, med Grammatik I—II.
- I. g. nsp. (Je): *Blinkenberg* og *Svanholt*: Fransk Begynderbog, s. 6—77, 81—92, 95—116. *Svanholt*: Franske Tekster, s. 7—16, 88—92. *Kryssing-Berg*: Parler français, lektion 1—30. *Sørensen* og *Rosholm*: Fransk grammatik for Gymnasiet.
- I. g. m. a og b (CO): *Blinkenberg* og *Svanholt*: Fransk Begynderbog. *Svanholt*: Franske Tekster, s. 7—22. *Sørensen* og *Rosholm*: Fransk grammatik for Gymnasiet.
- II. g. nsp. (Rs): *Svanholt*: Franske Tekster, s. 23—ud. *Alain-Fournier*: Le grand Meaulnes (Atke). *Henriques* og *Willemoës*: Fransk litteratur i Udvalg, s. 47—49, 115—131, 133—141, 144—161, 198—205, 217—224, 309—312, 349—382. Extemporallæsning og samtaleøvelser efter Repolissez votre français. *Sørensen* og *Rosholm*: Fransk grammatik for Gymnasiet.
- II. g. m. a og b (Ha): *Svanholt*: Franske Tekster. *Alain-Fournier*: Le grand Meaulnes. *Henriques* og *Willemoës*: Fransk litteratur i Udvalg, s. 47—55, 88—112, 116—133. *Sørensen* og *Rosholm*: Fransk grammatik for Gymnasiet.
- III. g. nsp. (Rs): *N. Chr. Nielsen*: Fransk Gymnasielæsning. *Henriques* og *Willemoës*: Fransk litteratur i Udvalg, side 205—217, 260—308, 349—360. Extemporallæsning og samtaleøvelser efter Repolissez votre français. *Sørensen* og *Rosholm*: Fransk grammatik for Gymnasiet.
- III. g. m. (Rs): Som III. g. nsp.

Latin.

4. m. a (Gø) og b (Rk): *Mikkelsen*: Latinsk Læsebog, s. 1—50. Til eksamen opgives kap. I—XXXIII.

- I. g. nsp. (Gø): *Høeg*: Cæsar og andre Forfattere: Bell. Gall. I 1—12 og 21—29, III, IV 1—16 og 18—38, V 1—3. Hovedpunkter af *Vald. Nielsen*: Latinsk Grammatik.
- II. g. nsp. (Li): *Høeg*: Ciceros Taler. Pro Sexto Roscio § 15—82; In Catilinam III, IV. *Høeg*: Cæsar og andre Forfattere: Ciceros Breve nr. 1—2, 4, 6—12. Pyramus og Thisbe. *Vald. Nielsen*: Latinsk Grammatik.
- III. g. nsp. (Li): *Høegs* Cæsarbog: Ciceros Breve nr. 10—19, 21—22. Catull. Ovid nr. 2—3. Horats 2—3, 6. *Vald. Nielsen*: Latinsk Grammatik.
Til eksamen: *Høegs* Cæsarbog: Bell. Gall. V 24—44. Ciceros Breve nr. 2, 6—8, 10—12, 14. Catull. Ovid nr. 2. Horats nr. 2, 3, 6. *Høegs* Cicero bog: In Catilinam III. Pro Roscio § 35—70.

Oldtidkundskab.

- I. g. nsp. (Je): Iliaden I, VI (kursorisk), XVIII, v. 410—617. Odysseen VI, IX. Herodot og Thukydid efter Gyldendals Bibliotek, bd. 3. Kunsthistorie efter *Bundgaard*.
- I. g. m. a (Cs): Iliaden I og VI (II—V kursorisk). Herodot efter Gyldendals Bibliotek, bd. 3. Kunsthistorie efter *Bundgaard*.
- I. g. m. b (Eg): Iliaden I, VI 72—529. Odysseen VI, IX. Herodot: Kong Kroisos. Kunsthistorie.
- II. g. nsp. (Eg): Aischylos: Orestien. Sofokles: Antigone. Kunsthistorie.
- II. g. m. a (Rk): Sofokles: Antigone. Euripides: Medeia. Kunsthistorie efter *Bundgaard*.
- II. g. m. b (Je): Græske historikere, efter Gyldendals Bibliotek, bd. 3. Antigone. Medeia. Kunsthistorie efter *Bundgaard*.
- III. g. nsp. (Cs): Apologien. Faidon. Ion.
Til eksamen opgives: Iliaden VI, 1—529. Odysseen V, 148—493, VI 1—331. Gyldendals Bibliotek, bd. 3, s. 41—46, 62—72. 261—77. *Fenger*: Religionshistoriske Tekster, s. 137—42. Platons skrifter i Udvalg ved *Foss og Krarup*, s. 19—57. Sofokles: Antigone (ved *Niels Møller*). *Bundgaard*: Græske Kunstværker: Delfi, Olympia, Athens Akropolis, Teateret samt fig. 5—7, 11—12, 16—17, 20—24, 35.
- III. g. m. (Rk): Platon: Apologien. Kriton, Faidon (*Foss og Krarup*). Kunsthistorie efter *Bundgaard*. Repetition af eksamensstof.

Til eksamen opgives: Iliaden I, II v. 182—277, VI v. 313—529. Odysseen VI. Herodot: Kong Kroisos, s. 12—51. Platon: Apologien, Kriton. Euripides: Medeia. Kunst-historie efter *Bundgaard* og skolens billedsamling.

Historie.

1. m. a (Rk), b og c (Eg) og d (Nl): *Ludvig Schmidt*: Lærebog i historie for Mellemskolen I til: Norden bliver kristnet.
2. m. a (Nl), b (Eg) og c (Hn): *Ludvig Schmidt*: Lærebog i historie for Mellemskolen I fra: Norden bliver kristnet — ud.
3. m. a og c (Nl): *Ludvig Schmidt*: Lærebog i historie for Mellemskolen II. Forfra til Norden i Revolutions- og Napoleonstiden.
3. m. b (Cs): *Ludvig Schmidt*: Lærebog i historie for Mellemskolen II, s. 1—118.
4. m. a (Nl): *Ludvig Schmidt*: Lærebog i historie for Mellemskolen II. Fra »Norden i Revolutions- og Napoleonstiden« ud.
4. m. b (Cs): *Ludvig Schmidt*: Lærebog i historie for Mellemskolen II, s. 156—258, 271—73.
- R. a (Eg): *Strehle*: Tre Imperier (2. udg.), s. 8—17 (minus kap. 15), 25—37, 66—78, 100—118. *Munch (Sørensen)*: Samfundskundskab (17. udg.), s. 5—37, 51—64, 80—103.
- R. b og c (Nl): *Strehle*: Tre Imperier (2. udg.), s. 1—37, 79—118. *Munch (Sørensen)*: Samfundskundskab (15. udg.), side 1—16, 18—24, 27—31, 37—46, 58—74.
- I. g. nsp. (N-A): *Karen Margr. Carstens*: Fra istid til Vikingetid. *Poul Kierkegaard* og *Kjeld Winding*: Nordens Historie (indtil 1523). Tekster: Plinius' Breve. Ekskursion 27.—29. april 1956 til Flensborg, Slesvig, Danevirke m.m.
- I. g. m. a (Cs): *Carstens*: Fra istid til Vikingetid. *Kierkegaard* og *Winding*: Nordens Historie, s. 1—25. Nogle tekster og billeder. Ekskursion som I. g. nsp.
- I. g. m. b (Eg): *Munch*: Verdenshistorie til 1500. *Kierkegaard* og *Winding*: Nordens historie til 1380. Plinius' Breve. Billeder.
- II. g. nsp. (Eg): *Munch*: Verdenshistorie fra 1500 til 1814. *Kierkegaard* og *Winding*: Nordens Historie 1380—1814. *Fussing* og *Knudsen*: Landbruget og bonden i 18. Aarhundrede, s. 10—38. Billeder.

II. g. m. a og b (N-A): *P. Munch*: Lærebog i Verdenshistorie
 III. *Poul Kierkegaard* og *Kjeld Winding*: Nordens Historie (3. udg., s. 26—157). Billeder efter *Andrup*, *Ilsøe* og *Nørlund*: Danmarks historie i Billeder. Ekskursioner til Roskilde, København, Hillerød, Helsingør og Bornholm samt til Randbøl, Nørup og Jelling.

III. g. nsp. (Cs): *Carstens*: Fra lenstid til Oplysningstid, side 133 ud. Revolutionens Arv. Sidste Slægtled. *Kierkegaard* og *Winding*: Nordens Historie, s. 84 ud. En dag på Askov Højskole.

Til eksamen opgives: Af »Fra istid til Vikingetid«. Grækerne. Romerne. Af »Revolutionens Arv« og »Sidste Slægtled«. Tyskland og Østrig 1815—1939. Af *Kierkegaard* og *Winding*: »Nordens Historie«. Danmarks Midlaldler. Danmark 1814—1939. *P. Munch*: Samfundskundskab, s. 5—60, 79—94, 95—103. Gyldendals Bibliotek, bd. 5: Rom II, s. 32—37. Udvalgte tekster til Danevirkes og Jellings historie. *Andrup*, *Ilsøe* og *Nørlund*: Danmarks Historie i Billeder, fig. 54, 57, 65, 71, 150—52, 170, 192, 198, 252, 284. *Madsen*: Historiske Billedhæfter IV, fig. 40. *Jankuhn*: Danevirke og Hedeby, kort 1—2, fig. 2, 4—6, 8. De andre sider af Jellingestenen. *Rantzaus* og *Worms* prospekter. *Fischers* billede af den norske stortingsdeputation hos Christian IX.

III. g. m. (Rk): *P. Munch*: Verdenshistorie IV (ved *Strehle*). *Kierkegaard* og *Winding*: Nordens Historie fra 1814. Samfundskundskab efter *Munch* (stor udgave ved *Sørensen*). Tekster efter Kilder til Danmarks Historie III og IV. Billeder efter *Ilsøe*, lærebøgerne og skolens billedsamling. Ekskursion til Fyn (kirker, herregårde, museumsbesøg i Fåborg, Nyborg og Odense). Klassen har overværet et byrådsmøde, et retsmøde og været en dag på højskole (Askov).

Til eksamen opgives:

Før 1815: Romerriget ca. 60 f. v. t.—180 e. v. t. Kirken i oldtid, middelalder og nytid. Europæerne i de fremmede verdensdele. ca. 1500—1815. Kirken i Norden til 1815. Norden 1660—1814.

Efter 1815: Kirken 1815—1939. Europæerne i de fremmede verdensdele 1815—1914. Verdenshistorien 1914—1939. Danmark 1848—1939.

Samfundslære (*Munch*), 18. udg., p. 9—60, 86—102.

Tekster. Gyldendal, Rom II, p. 239—40, 304—06. Kilder til Danmarks Historie III, p. 57—64, 68—79.

Billeder: Titusbuen (Jonsen 123—25), romersk skulptur (Munch I, p. 122, 128, 149). Kort over Rom (Munch I, p. 147). Kristusfremstillinger (Jonsen, 159, 160, 162, IIsøe, 57, 69, 96—97, Munch I, p. 144, II, p. 64). St. Andst kirke, Ø. Starup kirke. Barokarkitektur (IIsøe, nr. 203, 204, 220, 221). Munch II, p. 15. IIsøe, nr. 131, 198, 284, 286.

Naturhistorie.

1. m. a (Hj), b og c (St), d (HH): *Balslev og Andersen: Zoologi I til ravnefugle. Balslev og Simonsen: Botanik I.*
2. m. a (HH), b (St) og c (Hj): *Balslev og Andersen: Zoologi I — ud. Balslev og Simonsen: Botanik II.*
3. m. a (St), b og c (Hj): *Balslev og Andersen: Zoologi II til bløddyr. Balslev og Simonsen: Botanik III.*
4. m. a og b (Hj): *Balslev og Andersen: Zoologi II — ud. Balslev og Simonsen: Botanik IV.*
- R. a (Et), b (St) og c (Hj): *Th. Bechmann Jensen: Biologi for realklassen.*

Geografi.

1. m. a (Et), b og c (St), d (HH): *Andersen og Vahl: Geografi for Mellemskolen I, til Alperne.*
2. m. a (HH), b (St) og c (N-A): *Andersen og Vahl: Geografi for Mellemskolen I, fra Alperne — ud. II, Afrika.*
3. m. a (St), b og c (Hj): *Andersen og Vahl: Geografi for Mellemskolen II, Asien, Australien, Sydamerika.*
4. m. a (Hj), b (N-A): *Andersen og Vahl: Geografi for Mellemskolen II, Nordamerika, Danmark, Island, Norge, Sverrig.*
- R. a (Et), b (St) og c (HH): *J. Reumert: Erhvervsgeografi. Fra klima — ud.*

Naturfag i gymnasiet.

- I. g. nsp. (Hj): *W. F. Hellner: Geografi for sp. Gymnasium, til Danmarks overflade.*
- I. g. m. a (HH), b (Hj): *Hellner og Humlum: Geografi for gymnasiets mat. Afd. II. udg. Fysisk Geografi.*
- II. g. nsp. (HH): *W. F. Hellner: Geografi for sp. Gymnasium. II. udg. Til eksamen opgives ikke side 63—71.*
- II. g. m. a og b (Hj): *Hellner og Humlum: Geografi for gymnasiets mat. Afd. II. udg. 1 og 2. — Mindre vægt er lagt*

på: Erhvervskulturens hovedformer. Knoldplanter. Nydelsesplanter og frugter. Fiskeri. Metaller undtagen jern. Samfærdsel. Ekskursioner: Bornholm. Egnen vest for Vejle.

- III. g. nsp. (HH): *Simonsen* (v. Lund): Biologi. Til eksamen opgives ikke økologi. *Krogh* og *Rehberg*: Fysiologi. Til eksamen opgives ikke: Centrenes fordeling til hørelse, Stemmen til synet, Pupilbevægelse — bogen ud.
- III. g. m. (HH): Som III. g. nsp.

Naturlære.

1. m. a, b, c og d (Sg): *K. Kobberø*: Fysik for Mellemskolen I til elektricitetslære.
  2. m. a (LN), b og c (Sg): *K. Kobberø*: Fysik for Mellemskolen I fra elektricitetslære og bogen ud. *Rasmussen* og *Simonsen*: Uorganisk kemi for Mellemskolen til syrer.
  3. m. a (LN), b (Mo) og c (Ma): *K. Kobberø*: Fysik for Mellemskolen II til lydlære. *Rasmussen* og *Simonsen*: Uorganisk kemi for Mellemskolen fra syrer til salte.
  4. m. a (Sg) og b (LN): *K. Kobberø*: Fysik for Mellemskolen II fra lydlære bogen ud. *Rasmussen* og *Simonsen*: Uorganisk kemi for Mellemskolen fra salte bogen ud.
- R. a (Mo), b (Kr) og c (HK): *K. W. Norbøll*: Varmelære for Realklassen §§ 1—12. *K. W. Norbøll*: Elektricitetslære for Realklassen §§ 1—37 med nogle ændringer.
- I. g. m. a og b (Ma): Efter duplikeret manuskript: Fysikkens mål og metoder. Mekanikkens målesystemer. Usikkerhed og fejl. Statik og dynamik for massepunkter og for stive legemer i translation med konstant acceleration. Hydrostatik. Elastiske deformationer. Ergasi. Mekanisk energi. Varmelære. — *Ring*: Kemi, til brintionkoncentration.
- II. g. m. a og b (Ma): Efter duplikeret manuskript: Læren om konstante elektriske strømme. Geometrisk optik. Elektrostatik. Magnetisme i jern. Elektromagnetisme. Læren om ioner. — *Eriksen* og *Pedersen*: Astronomi, til månen. *Ring*: Kemi, fra brintionkoncentration til metaller.
- III. g. m (LN): *Eriksen* og *Sikjær*: Fysik for Gymnasiet II, fra ligetidige svingninger og bogen ud. Samme: Fysik for Gymnasiet III, fra elektriske svingninger og bogen ud. *Eriksen* og *Pedersen*: Astronomi, fra månen og bogen ud. *Ring*: Kemi, fra metaller og bogen ud.

Til prøven opgives:

Fysik I (2. udg.): s. 20—28, 36—40, 61—77, 94—110, 112—121, 122—126.

Fysik II (3. udg.): s. 7—22, 43—51, 53—65, 67—69, 85—96, 100—109.

Fysik III (2. udg.): 5—27, 48—57, 65—79, 109—111, 115—119.

Astronomi (2. udg.): s. 13—19, 27—32, 46—57, 62—67, 95—98.

Kemi (7. udg.): §§ 16—17, 20—28, 30—31, 33, 37, 40—45, 59, 61, 63 65, 67—68, 72 (alt incl.).

Øvelser: 1. Fordræbningsvarme. 2. Udvidelseskoefficient ved dilatometer. 3. El. modstandsmåling. 4. En konstant strømkilde. 5. Skålvægten. 6. Centripetalacceleration. 7. Faradays elektrolytiske love. 8. Vekselstrømsforsøg. 9. Magnetisk feltstyrke. 10. Rotationsenergi. 11. Massefyldebestemmelser. 12. Fotometri. 13. Nernsts love. 14. Lydens hastighed. 15. Lysets bølgelængde.

Regning og matematik.

1. m. a (IM), b og d (Mo), c (LN): *Pihl* og *Ring*: Regnebog for Mellemskolen I.
2. m. a, b og c (IM): *Pihl* og *Ring*: Regnebog for Mellemskolen I. *Juul* og *Rønnau*: Geometri for Mellemsk. § 1—52.
3. m. a (LN), b (Sg): *Pihl* og *Ring*: Regnebog for Mellemskolen III. *Juul* og *Rønnau*: Geometri for Mellemskolen, til § 114.
3. m. c (Kr): *C. C. Andersen* og *Damgaard Sørensen*: Regnebog for Mellemskolen III. *Juul* og *Rønnau*: Geometri for Mellemskolen, til § 114.
4. m. a (Kr), b (Sg): *Pihl* og *Ring*: Regnebog for Mellemskolen IV. *Juul* og *Rønnau*: Geometri for Mellemskolen. § 114—158.
- R. a (Mo), b (Kr) og c (HK): *C. C. Andersen* og *Damgaard Sørensen*: Regning og aritmetik for Realklassen (undt. 3. grads polynomiets opløsning i faktorer). *Juul* og *Rønnau*: Geometri for Realklassen, kap. I—III. (I a er kap. II delvis erstattet af en duplikeret tilskrift.)
- I. g. m. a og b (Mo): *A. F. Andersen* og *Poul Mogensen*: Matematik I.
- II. g. m. a (Kr): *Pihl*, *Kristensen* og *Rubinstein*: Matematik II til krumme flader. *Andersen* og *Mogensen*: Matematik V, kapitel I.

- II. g. m. b (LN) : *Pihl, Kristensen og Rubinstein*: Matematik II til krumme flader. Samme: Matematik III, afsnit om Parablen og Ellipsen.
- III. g. m. (Kr) : *Pihl, Kristensen og Rubinstein*: Matematik III. Ændringsheftet er benyttet.
Til den mundtlige prøve opgives:
Matematik I, §§ 23—24, 28—29, 100—102, 109—120, 133—163, 192—199.
Matematik II, §§ 31—39, 45—53, 55—65, 67—70, 72—85, 95a, 97, 101, 113—123.
Tilskriftsheftet vedr. cirkelns areal og differentiation af $\sin x$.
Matematik III, §§ 3—5, 8—17, 45—52, 54—61, 72—78, 85, 86, 88, 89, 97—111.

Skrivning.

1. m. a (Gø), b (Th), c og d (Gø) : *Pedersen og Thomsen*: Øvebog 4, Skrivebog 7.
2. m. a (NI), b (Ni) og c (IM) : *Pedersen og Thomsen*: Skrivebog 8.
3. m. a (NI), b (St) og c (IM) : *Pedersen og Thomsen*: Skrivebog 9.
4. m. (de elever, der ikke læser fransk eller latin) (IM) : *Gregers Nielsen*: Opgaver og blanketter I og II.

Bogføring.

- R. (St) (de elever, der ikke læser fransk) : Daglige posteringer, kontoafslutning, status efter *Søren Kolind*: Dobbelt bogholderi I.
Indøvelse i udfyldning af selvangivelse til skattevæsenet.

Tegning.

1. m. a og b (Cs) : Fri tegning med blyant, tusch, oliekridd, vandfarver og dekstrinfarver. Linoleumssnit. Modellering.
1. m. c og d (Hj) : Fri tegning med blyant, oliekridd og vandfarve. Modellering.
2. m. a og c (Hj) : Som 1. c og d. Perspektiv gennemgået.
2. m. b (Cs) : Som 1. a og b, desuden kul.
3. m. a og c (Cs) : Som 2. b. Perspektiv gennemgået med pigerne.
3. m. b (Hj) : Som 2. a og c.
4. m. (dr.) (Cs) : Som 2. b. Perspektiv gennemgået.

Håndgerning.

(fru Hjort)

1. m. Et par ankelsokker. Et pudevår med hulsømme.
2. m. En nederdel. En bakkesserviet, et pudestykke eller et antal mellemlægsservietter med korsstingsbroderi.
3. m. En stranddragt. En strikket jumper.
4. m. En kjole. En bakkesserviet med sammentrækssyning og hulsømme.

Realkl. (1 ugtl. time). En skjortebluse.

Der er desuden i flere klasser udført forskellige mellemarbejder.

Sløjd.

(N-A)

Der er undervist efter Dansk Skolesløjds principper.

1. m.: Blomsterskammel, grydeunderlag, bakke, lille boghylde.
  2. m.: Taburet, medicinskab (med skydedøre).
  3. m.: Rygebord, 3. m. b desuden medicinskab (m. skydedøre) og 3. m. c desuden træskåle.
  4. m.: Skab (sinket sammen) med to låger.
- r.: Større bogreol med skab.

Gymnastik.

(dr.: HH, NJ; pi.: Et, Hn)

Piger og drenge undervistes i begyndelsen af skoleåret dels i boldspil og atletik på stadion, dels i svømning på Kolding Bad.

I vinterens løb er pigerne undervist i Elli Bjørkstens gymnastik — i de ældste klasser med musikledsagelse.

19.—21. maj 1955 deltog I. g. nsp. og I. g. m. a piger (Et) og drenge (NJ) i gymnasieskolernes 16. gymnastik- og idrætsstævne i Randers, hvor alle deltog i såvel gymnastik som håndbold og stafetløb.

Pigerne har taget 16 svømmeprøver, drengene 20

—	—	4 frisvømmerprøve	—	16
—	—	10 livredderprøver	—	20
—	—	7 idrætsmærker	—	60

17. septb. 1955 deltog et udvalgt hold drenge i gymnasieskolernes atletikstævne i Fredericia. Kolding Gymnasium vandt dette stævne, og gruppe I (over 16 år) kvalificerede sig til finalestævnet i Haderslev den 24. sept. Her blev Kolding Gymnasium nr. 5 af 10 deltagende gymnasieskoler.

Den 21. sept. afvikledes på Kolding stadion en femkamp, der blev vundet af Hans Lund Hansen III. g. m.

Sang.

(Em, Hn)

Morgensangsrepertoiret er indøvet i alle klasser.

Mellemskolen: Hovedvægten er lagt på den enstemmige sang; desuden er der sunget 2- og 3-stemmigt, kanons m. m.

Hørelære efter Gunnar Heerups hørelæresystem samt efter Fledelius og Niels Møller: Sang fra Bladet.

Gymnasiet: Repetition og udvidelse af mellemskolestoffet.

Sange på fremmede sprog. Enkelte flerstemmige sange.

III. g.: Studentersange efter »Concinamus«. I. g.: Elementær musiklære m. m. II. og III. g.: Musikalske former og vigtigste perioder i musikkens historie.

Frivillig sang og musik: Holdundervisning i violinspil. Et gymnasiekor, et mellemskolekor og et skoleorkester har holdt prøver efter skoletid.

Den 22. marts afholdtes skolekoncert med følgende program: W. A. Mozart: Serenade i C-dur. F. Mendelssohn-Bartholdy: Drei Volkslieder op. 41. Sv. S. Schultz: Landsbyens forår og april. Th. Morley: Now is the Month of Maying. Th. Aagaard: Storken. Oluf Ring: Sommerdag i skoven. J. Lanner: Vals i F-dur. Spiritual: Little David, play on yo' harp. George Gershwin: Slutkor af operaen »Porgy and Bess«.

Eleverne.

†

Den 11. april 1956 afgik Jens Jørgen Gammelgaard fra 4ma efter lang tids sygdom ved døden. Vi har kun gode minder om Jens Jørgen her på skolen. Vi vil huske ham som den stilfærdige, venlige og meget tiltalende dreng, han var.

Antallet af elever:

	Gymnasiet	Realklasser	Mellemskolen	I alt
Ult. april 1955	127	38	344	509
» august »	161	53	377	591
» april 1956	159	53	372	584
Drenge apr. 56	86	26	182	294
Piger —	73	27	190	290
Fra Kolding . .	82	42	255	379
» Ribe amt.	40	3	32	75
» Vejle amt	34	8	85	127
» andre egne	3			3

I den efterfølgende elevfortegnelse er hjemsted kun anført for udenbys elever.

3. gymnasieklasse nsp. (11 elever).

1. Bukdahl, Else Marie, 12-6-37, forfatter Jørgen B., Askov.
2. Christensen, Aksel Daugaard, 11-7-37, forretningsfører C.
3. Due, Jette, 10-7-37, repræsentant Bramsen.
4. Hansen, Poul, 2-12-37, vognmand H.
5. Henriksen, Karin, 16-11-37, overpostkontrolør H.
6. Jørgensen, Anna Marie Frovin, 3-1-38, skoleinsp. F. J.
7. Kaiskunen, Liisa, 12-1-37, udd. Johs. Hansen, Middelfart.
8. Mogensen, Inge Thiele, 26-5-38, skotøjshandler M.
9. Munk, Marianne, 6-2-38, grosserer M.
10. Nielsen, Ellen Jul, 6-5-37, sognepræst J. N., Vamdrup.
11. Schlamovitz, Inge-Lise, 5-1-38, læge S.

3. gymnasieklasse mn. (22 elever).

1. Andersen, Kjeld Mygind, 29-4-38, kollektrice fru A.
2. Christophersen, Lisbet Ravn, 11-3-38, civilingeniør C.
3. Dalsgaard, Paul, 18-5-37, mejeribestyrer D., Vamdrup.
4. Ellegaard, Thorkild, 16-6-37, førstelærer E., Ødis.
5. Hansen, Hans Lund, 8-4-37, landpostbud Lund H., Lunderskov.
6. Hansen, Jytte Hell, 12-6-37, lektor H. H.
7. Jensen, Carl Damgaard, 27-8-37, gårdejer J., St. Andst.
8. Juhl, Ole Skovgaard, 7-8-37, overlærer J.
9. Kelstrup, Hans, 7-6-37, sognepræst K., Malt.
10. Kyed, Niels Oluf, 13-5-37, gårdejer K., Hesselballe pr. Gravens.
11. Lund, Kjeld, 20-8-36, gårdejer L., »Abildstrup«, Åstorp.
12. Møller, Marie, 21-3-37, gårdejer M., Taps.
13. Nielsen, Jørn Borggreen, 16-9-37, værkemester B. N.
14. Nielsen, Ole Saxtrup, 19-5-37, bagermester N.
15. Nielsen, Kirsten Kaltoff, 4-12-36, bogholder K. N.
16. Nielsen, Lars Berg, 12-12-37, arbejds m. B. N., Taps.
17. Oxlund, Kirsten, 1-8-36, manufakturhdl. fru O., Vejen.
18. Sparrevohn, Peder, 7-7-36, gårdejer S., Harte.
19. Sørensen, Bente, 18-3-37, gårdejer S., »Fredensgård« pr. Korsvang.
20. Thomsen, Bente Daugaard, 11-6-37, gårdejer T., »Lyksgård«, Sjølund.
21. Thomsen, Erik Dahl, 22-4-37, stationsforstander T., Lunderskov.
22. Thorning-Schmidt, Gunnar, 30-5-36, købmand Th.-S.

2. gymnasieklasse nsp. (23 elever).

1. Borup Larsen, Marianne, 20-1-39, landsretssagfører L.
2. Dybkjær, Inger, 15-11-38, snedkermester D.
3. Hansen, Erling Hell, 22-9-38, lektor H. H., broder til nr. 6 i 3. g. m.
4. Hjort, Birgit, 23-9-38, lektor H.
5. Hundevadt, Else, 29-3-38, fabrikant H., Gravens.
6. Iversen, Else Gram, 3-8-37, direktør L., Vejen.
7. Jensen, Birgit Skovgaard, 12-8-38, gårdejer J., »Skovgård«, Taps.
8. Jensen, Else Marie, 18-7-38, fabrikant J., Sjølund.
9. Kloster, Else, 24-12-38, afd. slagtermester K.
10. Knudsen, Lis Skjøde, 11-2-38, direktør S. K.
11. Lauridsen, Leif, 18-1-38, bankkasserer L.

12. Laursen, Kirsten Thrige, 5-10-38, bankdirektør L.
13. Marsted-Mortensen, Lone, 24-9-39, direktør M.
14. Mortensen, Birte, 13-3-39, landsretssagfører M.
15. Nielsen, Else, 12-3-39, møllejejer N., Drabæks Mølle, Lunderskov.
16. Nielsen, Inge Margr., 28-2-37, fhv. gårdejer N., Bramdrupdam.
17. Petersen, Margit Dalby, 10-6-38, sognepræst D. P., Taps.
18. Poller, Elisabeth, 28-6-39, afd. sognepræst P.
19. Skou, Kirsten N., 13-10-37, købmand S.
20. Sørensen, Ole, 5-12-38, møbelhandler S.
21. Tersbøl, Carl Erik, 5-8-38, prokurist T.
22. Toftgaard-Hansen, Karen, 11-5-38, prokurist T.-H.
23. Zeiler, Sonja, 7-7-38, bogholder Z.

2. gymnasieklasse m. a. (21 elever).

1. Buhl, John S., 26-12-38, montør B.
2. Christensen, Hans F., 8-7-37, fabrikant C., Vejen.
3. Fredborg, Jens, 20-3-38, distriktsingeniør F.
4. Gravholt, Ulla, 4-4-39, gårdejer G., Veerst.
5. Grynderup, Leif, 23-6-37, mejeribestyrer G., Sdr. Bjært.
6. Hansen, Laurids Aa., 30-1-38, gårdejer H., »Dalgård«, Rådvad.
7. Jensen, Carl Georg, 17-3-38, malermester J.
8. Jensen, Holger Sortsøe, 8-4-39, overlærer J.
9. Jensen, Karen Skov, 12-7-37, gårdejer S. J., »Sorgenfri«, Ågård.
10. Kjær, Kristian T., 12-5-38, højskolelærer K., Askov.
11. Koefoed, Jens Ove Carl, 29-12-38, sognepræst K., Almind.
12. Larsen, Bent, 10-8-38, gårdejer L., »L. Enemærkegård«, Bække.
13. Mogensen, Birthe, 3-12-37, driftsingeniør M.
14. Nielsen, Ole, 30-6-38, repræsentant N.
15. Nielsen, Tove Marie, 13-3-38, mejeribestyrer N.
16. Pedersen, Niels Wendell, 16-11-37, margarinearb. P., Vejen.
17. Poulsen, Jørgen Peter, 20-8-37, gårdejer P., »Skousgård«, Taulov.
18. Rasmussen, Erik, 3-6-38, mejeribestyrer R., Gesten.
19. Schjøtz-Pedersen, Jørgen, 14-10-38, konservator S.-P.
20. Schledermand, Helmuth, 18-11-38, apoteker S., Gesten.
21. Sørensen, Hanne, 28-2-38, stadsdyrlæge S.

2. gymnasieklasse m. b. (17 elever).

22. Christensen, Jørgen Buhl, 29-4-39, prokurist C.
23. Didriksen, Erik, 5-8-37, tekstilarb. D., Taps.
24. Foghsgaard, Anders, 24-7-38, apoteker F., Grindsted.
25. Hesselberg, Bitten, 26-5-37, ingeniør H.
26. Hundevad, Johannes, 17-4-38, gårdejer H., »Kærmindegård«, Vamdrup.
27. Hørlyck, Birthe, 18-1-39, montør H.
28. Hørlyck, Hans Jørgen, 27-12-37, maskinsmed H., Vamdrup.
29. Isaksen, Finn, 30-1-39, margarinemester I.
30. Isaksen, Grethe-Marie, 19-2-38, kommunebogholder I., Vejen.
31. Knudsen, Ole, 12-3-39, uddeler K., Egtved.
32. Læntver, Rigmor, 25-7-38, kontorassistent L.
33. Modvig, Ellen, 26-12-38, fru M., Vamdrup.
34. Nielsen, Bent Schmidt, 10-3-38, enkefru N.
35. Nielsen, Jørgen, 22-9-36, værkfører N., Vamdrup.
36. Sørensen, Arne, 23-4-38, mejeribestyrer S., Vamdrup.
37. Zinn, Allan, 2-7-38, læge Z., Grindsted.
38. Ørkild, Ejnar, 24-11-38, læge Ø.

1. gymnasieklasse nsp. (19 elever).

1. Adriansen, Benny, 21-6-39, kreaturhdl. A., Ll. Andst.
2. Andersen, Jørgen Drostrup, 28-4-38, højskolelærer A., Askov.
3. Bierman, Helle, 20-2-40, repræsentant B., Grindsted.
4. Ellegaard, Kirsten, 31-5-39, førstelærer E., Ødis, søster til nr. 4 i 3. g. m.
5. Hansen, Per Evald, 8-1-40, læge H.
6. Hejlskov, Birgith, 25-1-40, fabrikant H.
7. Jensen, Inge, 30-4-39, handelsgartner J., Binderuplund pr. Dalager.
8. Lausen, Hans Erik, 5-8-39, grosserer L.
9. Munch, Karen, 9-5-39, skoleinspektør M.
10. Nielsen, Tove Jul, 5-9-38, sognepræst J. N., Vamdrup, søster til nr. 10 i 3. g. s.
11. Rasmussen, Per Vestergaard, 2-4-40, kredslæge V. R.
12. Skot-Hansen, Bodil, 20-3-39, sognepræst S.-H., Nr. Stenderup pr. Eltang.
13. Sørensen, Tove, 30-7-38, kærnerassistent S.
14. Tersbøl, Johannes N., 22-5-38, overlærer T., Vamdrup.
15. Thomsen, Henrik Schoustrup, 18-4-39, læge S. T.

16. Thygesen, Jens Olaf, 31-1-38, kontorassistent fru T.
17. Traberg, Karin Kirsten, 9-12-39, manufakturhdl. T., Grindsted.
18. Volkert, Kirsten, 29-1-40, direktør V., Vonsild.
19. Zinn, Vibeke, 9-8-39, læge Z., Grindsted, søster til nr. 37 i 2. g. m.

1. gymnasieklasse m. a. (21 elever).

1. Andersen, Anna Grethe, 10-7-39, hestehdl. A., Vamdrup.
2. Andersen, Birgit, 26-2-40, filialbestyrer A.
3. Andersen, Erik, 31-10-38, fabrikant A.
4. Bierman, Bjørn, 14-7-38, repræsentant B., Grindsted, broder til nr. 3 i 1. g. s.
5. Birkeland, Sven, 22-4-39, sognepræst B., Andst.
6. Christensen, Lene Dons, 31-8-39, forstander Dons C., Ladelund.
7. Christensen, Sigrid Dam, 7-6-39, gårdejer C., Viuf.
8. Deela, Inge Margr., 11-8-39, blikkenslager D.
9. Frandsen, Mogens, 7-10-39, læge F.
10. Høst, Villy Baun, 3-12-38, gårdejer H., Gjesten.
11. Jakobsen, Nils Ulrik, 29-3-39, direktør J., Skærbækværket.
12. Jørgensen, Andreas, 8-11-38, arbejdsmand J., Åstorp pr. Taps.
13. Knudsen, Christian, 14-8-39, blikkenslagermester K., Ågård.
14. Larsen, Margit, 30-9-38, mælkehandler L., Brørup.
15. Madsen, Claus Hjorth, 15-10-39, læge M., Gram.
16. Matthiesen, Erik, 27-2-40, civilingeniør M.
17. Nielsen, Helge Ellerup, 13-2-40, førstelærer N., Egtved.
18. Rasmussen, Palle, 7-2-39, tømrer R., Agtrup.
19. Skjøtt, Eva, 17-4-38, ingeniør S.
20. Sørensen, Jørgen Lund, 21-7-39, svejser S.
21. Toftgaard-Hansen, Winnie, 23-10-39, prokurist T.-H., søster til nr. 22 i II. g. s.

1. gymnasieklasse m. b. (25 elever).

22. Andersen, Erik, 6-5-40, stadsingeniør A.
23. Due, Marie, 9-11-38, arbejdsmand D.
24. Hansen, Knud, 31-7-38, gårdejer H., »Lindehøj«, Agtrup.
25. Henriksen, Palle, 21-2-40, overpostkontrolør H., broder til nr. 5 i III. g. s.
26. Henriksen, Verner, 26-7-39, kioskejer H.

27. Jensen, Ebba Knudsen, 8-2-39, tapetserermester J.
28. Juhl, Benny Friis, 2-10-38, gårdejer J., Agtrup.
29. Juhl, Inge, 4-6-39, tømrermester J., Agtrup.
30. Juhl, Karl Peter Skovgaard, 29-5-39, overlærer J., broder til nr. 8 i III. g. m.
31. Jürgensen, Heinrich, 26-10-39, tekstilarb., J., Taps.
32. Knudsen, Finn Skjøde, 15-3-40, bankfuldmægtig K.
33. Lauritzen, Grete, 24-8-39, bankfuldmægtig L.
34. Moe, Birgit, 20-9-39, provisor M.
35. Nielsen, Arne, 24-12-39, murermester N.
36. Nielsen, Jørgen Birkedal, 3-9-38, pastor B. N., Vejle.
37. Pedersen, Henning, 4-2-40, rejseinspektør P.
38. Ravn, Bent, 4-1-39, arbejdsmand R.
39. Schmidt, Ole Thilo, 24-6-39, overlærer frk. Dagmar Petersen.
40. Schramm, Jesper, 29-5-40, grosserer S., Harte.
41. Sterlie, Niels Helge, 12-3-39, opmåler S.
42. Wegener-Thomsen, Kirsten, 31-3-38, afd. øjenlæge W.-T.
43. Vinther, Jørn, 29-12-39, tandtekniker V., Egholt.
44. Viuff, Beth, 4-4-38, civilingeniør V.
45. Ørsted-Müller, Kirsten, 23-5-39, fabriksinspektør Ø.-M.
46. Østrøm, Tom, 31-5-40, kriminalassistent Ø.

Real a. (17 elever).

1. Andersen, Poul Erik, 14-12-39, fabrikant A.
2. Buch-Larsen, Jens Frederik, 12-5-40, amtsvejass. B.-L.
3. Buhl, Karin, 9-8-39, toldkontrolør B.
4. Grane, Henrik, 10-6-39, laboratorieførstander G., Brørup.
5. Hartimmer, Kirsten, 3-12-38, kriminalbetjent H.
6. Johansen, Eva, 28-5-39, skræddermester J.
7. Ladefoged, Sven Ove, 1-3-39, dyrlæge L., Brørup.
8. Nielsen, Bente, 4-3-40, afd. isenkræmmer N.
9. Nielsen, Ib Møller, 5-4-40, møbelhandler N.
10. Nielsen, Kirsten, 28-1-39, bager E. Larsen.
11. Nielsen, Ole Hald, 9-5-40, repræsentant N.
12. Rasmussen, Benno, 6-12-38, installatør R.
13. Stenstrop, Eigil, 4-11-38, murermester S.
14. Sørensen, Bent, 20-4-40, murermester S.
15. Thaysen, Hans Jørgen, 7-7-39, købmand T.
16. Thorning, Kirsten, 14-3-39, proprietær T.
17. Viskum, Ulla, 20-9-39, klasselotterikollektrice fru V.

Real b. (18 elever).

18. Andersen, Klavs Steen, 22-2-40, kriminaloverbetjent A.
19. Eeg, Bodil Kjær, 2-4-38, gårdejer E., »Gammelgård« pr. Bjært.
20. Hansen, Peter, 28-11-39, afd. revisor H.
21. Jensen, Aase Skare, 19-4-39, arbejdsmand J.
22. Julev, Hanne, 11-1-39, afd. postassistent J.
23. Kehlet, Anna, 26-10-38, frugtavlerv K., Agtrup.
24. Larsen, Flemming, 18-7-40, ekstraarbejder L.
25. Lehtonen, Marjatta, 9-10-39, proprietær Lind, »Toftehus« pr. Bjært.
26. Mikkelsen, Jytte Winkler, 7-11-39, repræsentant M.
27. Mikkelsen, Søren Peter, 12-12-38, maskinmester M.
28. Olsen, Jørgen, 26-3-39, arbejdsmand O.
29. Pedersen, Henning, 1-7-39, bådebygger P.
30. Pedersen, John Møller, 18-4-39, civilingeniør M. P.
31. Pedersen, Lene Raben, 8-11-39, gårdejer P., Ejstrup.
32. Rasch, Else, 17-2-39, bogholder R.
33. Sletskov, Ulla-Britt, 19-8-39, fabrikant S.
34. Sparrevohn, Kirsten, 25-12-38, salgschef S.
35. Søndergaard, Erik, 30-10-39, fabrikant S., Alminde.

Real c. (18 elever).

36. Andersen, Else Margr., 7-9-39, tekstilarbejder A.
37. Andersen, Niels Jørgen, 29-2-40, købmand A.
38. Blad, Annegrete, 17-9-39, lagerekspedient B.
39. Due, Tove Hygum, 28-1-40, savskærer D.
40. Elkjær, Frede, 30-7-39, fiskemester E., Bøgvad pr. Egtved.
41. Hansen, Peter Br., 4-3-38, salgschauffør H., Bramdrupdam.
42. Henningsen, Kjeld, 27-4-40, taxavognmand H.
43. Jacobsen, Birthe, 3-5-40, chauffør J.
44. Jensen, Lis Stenroos, 7-3-40, kommis J.
45. Jørgensen, Hanne, 30-10-39, revisor J.
46. Kande, Erik, 24-1-40, syerske fru K.
47. Knudsen, Svend Aage, 22-8-39, bestyrer K., Sdr. Stenderup.
48. Løhde, Vibeke, 27-8-38, postmester L., Vamdrup.
49. Møller-Larsen, Per, 13-6-40, prokurist M.-L.
50. Nielsen, Eva, Brøchner, 25-12-38, repræsentant N.
51. Pedersen, Kirsten, 27-2-40, pølsemaker P.
52. Rasmussen, Henny B., 18-11-39, pensionatsejer fru R.
53. Steensen, Per, 1-7-39, adjunkt fru S.

4. m. a. (31 elever).

1. Andersen, Erik Lund, 19-11-39, konfekturhandler A.
2. Diget, Kirsten, 11-6-40, fysioterapeut D.
3. Ellebæk, Niels, 8-11-39, læge E., Sdr. Bjært.
4. Haldbo, Ulla, 29-10-39, dyrlæge H., Grindsted.
5. Hansen, Anna Marie, 5-4-40, gårdejer H., V. Nebel.
6. Hansen, Helge, 22-4-41, apoteker H.
7. Hansen, Kirsten Br., 14-8-40, salgschauffør H., Bramdrupdam, søster til nr. 41 i r.
8. Hansen, Ruth, 24-3-40, vævemester H.
9. Isak, Poul, 2-12-39, førstelærer I., Bække.
10. Iversen, Bent, 12-9-40, købmand I.
11. Jakobsen, Per Roed, 16-8-40, førstelærer J., Eltang.
12. Jensen, Mogens, 5-1-41, dyrlæge J.
13. Jessen, Inge Margrethe, 11-3-41, restauratør Stærk J., Nr. Bjært.
14. Jørgensen, Hanne, 1-5-40, repræsentant J.
15. Lind, Anne Merete, 19-12-40, læge L., Bække.
16. Nielsen, Jette, 4-1-41, repræsentant N.
17. Nielsen, Margrethe, 1-1-41, gårdejer N., Højvang, Studsdal.
18. Nielsen, Verner Trolle, 23-4-40, gartner N., Studsdal.
19. Niemi, Pekka, 16-11-39, dyrlæge Kjærsgaard, Bække.
20. Pedersen, Inge-Lise, 10-5-40, murermester P.
21. Pedersen, Poul, 10-2-41, overtrafikkontrolør P.
22. Petersen, Karen Marie, 21-12-40, bankfuldmægtig P.
23. Petersen, Kirsten Højst, 15-6-40, sogneprest P., Sdr. Stenderup.
24. Rossen, Kjeld, 19-6-40, læge R.
25. Starck, Elisabeth, 24-5-41, kaptajnløjtnant S.
26. Steffensen, Jane, 7-1-41, bygnings- og brandinspektør S.
27. Svendsen, Per Silander, 20-2-41, hotelejer S.
28. Sølling, Henrik, 24-1-41, pastor S.
29. Sørensen, Birthe, 9-5-40, dyrlæge S., Sdr. Bjært.
30. Ørkild, Hedvig, 6-7-41, læge Ø., søster til nr. 38 i 2. g. m.
31. Østergaard, Jette, 18-4-40, afd. køb. Ø., Sdr. Stenderup.

4. m. b. (33 elever).

32. Andersen, Benl, 26-11-39, murer A.
33. Andersen, Erik, 28-4-40, materialforvalter A.
34. Beck, Lis, 2-12-40, direktør B.
35. Christensen, Orla Stenholt, 8-10-40, slagter C.
36. Dahl, Aksel, 16-3-40, gårdejer D., »Torpegård«, Taps.

37. Ebbesen, Signe, 18-1-40, gårdejer E., »Engvanggård«
pr. Ejstrup.
38. Graversen, Hans, 29-5-41, kontorassistent G.,
39. Hansen, Birgitte Hell, 8-8-40, lektor H. H., søster til nr. 6
i 3. g. m.
40. Hansen, Erland, 16-9-40, duplikatør H.
41. Jacobsen, Lars Johan, 17-5-40, direktør J., Vamdrup.
42. Jakobsen, Grete, 8-11-40, overpostbud J.
43. Jensen, Aase Brinch, 11-7-39, direktør A. J.
44. Jensen, Birte Sonne, 16-11-40, værkfører J.
45. Jepsen, Annelise, 20-1-40, assurandør J.
46. Jepsen, Niels Arne Beyer, 20-11-40, kedelpasser J.
47. Kraft, Orla, 2-1-41, tekstilarb. fru K.
48. Laursen, Vibeke, 17-3-40, fuldmægtig L.
49. Lorenz, Birgit, 9-6-40, minkfarmejer L., Tved.
50. Møhlholm, Børge, 20-7-40, medhjælper M., Egholt
pr. Lunderskov.
51. Nielsen, Jens Otto Grambo, 15-2-41, mejerist N., Lunder-
skov.
52. Nielsen, Kamilla, 27-2-41, tællerske fru N.
53. Nordentoft, Elisabeth, 22-3-41, tællerske fru N., Vonsild.
54. Pedersen, Gunver, 7-9-40, forretningsfører P.
55. Pedersen, Jørgen, 24-5-40, lagerchef P.
56. Petersen, Bent, 2-3-40, læge P., Jordrup.
57. Petersen, Kirsten Tang, 23-12-40, førstelærer T. P.,
Almind.
58. Rasmussen, Kirsten, 21-9-40, tømrmester R.
59. Rasmussen, Poul Erik, 18-2-41, forretningsfører R.
60. Steffensen, Ole, 1-1-40, bygnings- og brandsinspektør S.,
broder til nr. 26 i 4. m.
61. Sørensen, Hanne, 3-1-40, overpolitibetjent S.
62. Terp-Hansen, Astrid, 4-5-41, proprietær T.-H., »Nederby-
gård«, Vrå pr. Korsvang.
63. Thomsen, Grete Daugaard, 19-3-40, gårdejer T., »Lyks-
gård«, Sjølund, søster til nr. 20 i 3. g. m.
64. Ørkild, Kristian, 2-4-40, læge Ø., broder til nr. 38 i 2. g. m.

3. m.a. (31 elever).

1. Andersen, Ulla, 29-7-41, konfekturhandler A., søster til
nr. 1 i 4. m.
2. Christensen, Kitty, 2-8-42, værkfører C.
3. Clausen, Hans Otto, 4-12-41, seminarieforstander C.
4. Dam, Inger, 3-5-41, rutebilejer D., Egtved.
5. Fibiger-Henriksen, Henrik, 2-11-41, distriktschef F.-H.

6. Fuglsang, Ebbe, 5-2-42, bogtrykker F.
  7. Hansen, Pia Birk, 17-5-41, speditør H.
  8. Hedegaard, Anders, 11-7-41, forvalter H.
  9. Holm, Erik, 29-12-41, gårdejer H., »Pindshøj«, Sdr. Stenderup.
  10. Hove, Niels, 17-12-41, lrs. H.
  11. Jensen, Carl Markus Ravn, 11-8-41, direktionssekretær J.
  12. Jensen, Frede Skovgaard, 26-2-42, gårdejer J., Taps, broder til nr. 7 i 2. g. s.
  13. Jensen, Hanne Højmark, 5-8-41, tilskærer J.
  14. Jensen, Jytte Ny, 28-9-41, postvagtmester J.
  15. Jochumsen, Ingrid, 17-8-41, slagtermester J.
  16. Kjeldsen, Margit, 1-3-41, viktualiehandler K.
  17. Knudsen, Grete, 28-12-41, salgschef K.
  18. Kristensen, Niels Kristian, 29-12-41, overlærer K.
  19. Nielsen, Annelise, 23-9-41, lagerforvalter N.
  20. Olesen, Lissy, 24-5-41, boelsmand O., Tingskovhede.
  21. Pedersen, Conie, 7-4-41, maler P.
  22. Petersen, Erling, 5-11-42, toldbetjent P.
  23. Poulsen, Arne, 1-7-42, værkfører P., Lunderskov.
  24. Poulsen, Kaj Lykke, 18-10-41, ekspedient P.
  25. Salling, Poul, 18-8-41, førstelærer S., Seest.
  26. Schou, Kirsten B., 1-9-41, maskinarbejder S., Hejlsminde.
  27. Schramm, Jan, 16-5-42, grosserer S., Harte, broder til nr. 40 i 1. g. m.
  28. Schultz, Bent, 29-12-40, direktør S.
  29. Steenholdt, Sven, 6-11-41, revisor S.
  30. Thuesen, Børge, 2-9-41, møbelhandler T.
  31. Valsted, Lise, 19-11-41, fabrikant V.
- 3. m. b.** (27 elever).
32. Andersen, Jette, 17-11-41, fabrikant A.
  33. Beierholm, Anne Marie, 23-3-41, bladhandler B.
  34. Brødsgaard, Torben, 29-10-41, repræsentant B.
  35. Fibiger-Henriksen, Peter, 2-11-41, distriktschef F.-H., broder til nr. 5 i 3. m.
  36. Frandsen, Henning, 20-6-41, kontorassistent F.
  37. Hansen, Aase Lisbeth, 11-7-41, politibetjent H.
  38. Hansen, Ingrid Helga, 21-12-40, arbm. H., Dybvadbro st.
  39. Høyrup, Rita, 8-5-41, pastor H.
  40. Jensen, Ketty, 9-4-41, kørelærer J.
  41. Juhl, Anna Marie Uldall, 23-6-41, gårdejer J., »Toftegård«, Bjært.
  42. Jørgensen, Birthe, 22-11-41, montør J.

43. Klemmensen, Ove, 19-11-41, slagter K.
44. Kniep, Kirsten, 12-10-41, slagteriarbejder K.
45. Knudsen, Lajla, 30-5-41, salgschauffør K.
46. Kristensen, Leif, 10-11-41, inspektør K., Strandhuse.
47. Kristensen, Mogens, 23-12-41, kriminaloverbetjent K.
48. Larsen, Kirsten, 17-1-41, syerske fru L.
49. Palmgren, Bjørn-Olof, 6-6-41, eksportchef Rasmussen.
50. Palmgren, Stig-Olof, 6-6-41, broder til nr. 49.
51. Pedersen, Arnfred, 8-4-41, husmoder fru P., Agtrupskov.
52. Pedersen, Kirsten, 3-3-41, overpostpakmester P.
53. Petersen, Margit, 9-6-41, maskinarbejder P.
54. Schmidt, Inge Lise, 28-11-41, bogholder S.
55. Sobczak, Anna Marie, 22-2-41, boelsmand S., Dons
pr. Alminde.
56. Svendsen, Inge, 29-6-41, salgschef S.
57. Sørensens, Jytte, 12-8-41, maskinarbejder S.
58. Thomsen, Myrna, 15-10-41, varmemester T.

3. m.c. (31 elever).

59. Bech, Palle, 25-3-42, forretningsfører B.
60. Bergmann, Eva, 3-7-41, husmoderafløser fru B.
61. Bertelsen, Gerda, 22-11-41, smedemester B.
62. Bramsen, Christian, 14-3-40, gårdejer B., »Elskager«,
Sdr. Bjært.
63. Damgaard, Else, 17-3-42, gårdejer D., Agtrupskov.
64. Fuglsang, Erik, 10-7-41, kontorassistent F.
65. Fuglsang, Henning, 10-7-41, kontorassistent F.,
broder til nr. 64.
66. Grane, Jørgen, 11-9-41, laboratorieførstander G., Brørup,
broder til nr. 4 i r.
67. Hansen, Bent Uldall, 29-10-40, vognmand H., Egtved.
68. Hansen, Birthe, 20-5-41, taxachauffør H.
69. Jensen, Kjeld, 1-5-41, maskinarbejder J.
70. Jensen, Lene Wind, 4-9-41, salgschef J.
71. Jørgensen, Ole, 30-4-41, gårdejer J., Nr. Stenderup
pr. Eltang.
72. Krøller, Joan, 10-5-41, grosserer K.
73. Larsen, Kirsten, 29-10-41, konstruktør L.
74. Larsen, Louise Borup, 16-11-41, lrs. L., søster til nr. 1
i II. g. s.
75. Lauridsen, Finn, 13-7-41, renseriejer L.
76. Laursen, Marianne, 3-2-42, fuldmægtig L., søster til
nr. 48 i 4. m.

77. Nielsen, Else Skov, 23-7-41, anlægsgartner N.
78. Nøhr, Jens, 7-2-41, planteskoleejer N.
79. Petersen, Steffen Ellebæk, 3-6-42, afdelingslæge E. P.
80. Rasmussen, Bodil, 7-5-42, lektor A. R.
81. Rødtne, Jens, 24-11-41, uddeler R., Starup.
82. Schmidt, Palle Thilo, 18-4-41, overlærer frk. Petersen, broder til nr. 39 i I. g. m.
83. Skou, Jørgen N., 4-5-41, købmand S.
84. Thomsen, Arne, 12-9-41, forsikringsagent T.
85. Vestengaard, Mogens, 22-10-41, maskinsætter V.
86. Westergaard, Helle, 12-12-41, tandlæge W.
87. Westergaard, Nina, 2-6-41, læge W., Ødis-Bramdrup.
88. Ørsnæs, Erling, 1-2-41, forvalter Ø.
89. Ørssleff, Anne-Grethe, 7-3-42, prokurist Ø.

2. m. a. (30 elever).

1. Andersen, Henning Skov, 2-10-42, montør A.
2. Andersen, Ruth, 12-6-42, materialforvalter A., søster til nr. 33 i 4. m.
3. Buchholt, Ruth, 30-4-42, specialarb. B.
4. Christensen, Carl Henrik Dons, 1-6-42, forstander D. C., Ladelund, broder til nr. 6 i I. g. m.
5. Engedal, Henny, 16-5-42, montør E., Nr. Bjært.
6. Fredborg, Jette, 22-10-42, distriktsingeniør F., søster til nr. 3 i II. g. m.
7. Frederiksen, Ole, 18-3-42, forretningsfører N. F.
8. Hinnerup, Grete, 10-8-42, kriminalbetjent H.
9. Holm, Helen, 18-9-41, dameskræderinde fru H.
10. Jakobsen, Lene, 3-12-42, direktør J., Skærbækværket, søster til nr. 11 i I. g. m.
11. Jensen, Kirsten, 1-8-42, uddeler J.
12. Jepsen, Agnes, 24-1-42, arbejdsmand J.
13. Jørgensen, Jørgen, 27-5-41, landarbejder J., Lilballe pr. Alminde.
14. Kjøng, Kirsten, 18-10-42, bagersvend K.
15. Klavsen, Birgit, 11-9-42, lagerarbejder K.
16. Ladefoged, Søren, 26-7-42, dyrlæge L., Brørup, broder til nr. 7 i r.
17. Madsen, Jørgen, 4-1-41, cyklehandler M., Bække.
18. Mortensen, Grethe, 3-3-42, maskinarb. M.
19. Mouritzen, Jette, 11-4-42, cand. pharm. M.
20. Nielsen, Kaj, 8-9-42, direktør N., broder til nr. 15 i II. g. m.
21. Nørsgaard, Helga, 2-7-42, gartner N.

22. Nørgaard, Leif, 1-8-43, gartner N., broder til nr. 21.
23. Olesen, Knud, 24-3-42, forretningsfører O.
24. Pedersen, Helge H., 31-10-41, førstelærer P., Askov-Malt skole.
25. Petersen, Jørgen, 1-11-42, læge P., Jordrup, broder til nr. 56 i 4. m.
26. Petersen, Kristian Rask, 21-3-42, mølleejer R. P., Ågård.
27. Schlamovitz, Poul, 21-7-43, læge S., broder til nr. 11 i III. g. s.
28. Solgaard, Preben, 9-2-42, kapelmester S.
29. Svane, Hanne, 12-5-42, skibsmægler S.
30. Thykier, Marianne, 23-3-42, lektor T.

2. m.b. (31 elever).

31. Andersen, Eihler, 24-5-42, fabrikant A., broder til nr. 3 i I. g. m.
32. Bløcher, Poul, 24-3-42, slagtermester B.
33. Bringø, Mogens, 5-1-43, lagerforvalter B.
34. Christiansen, Gerda, 11-12-41, tekstilarb. C.
35. Clausen, Bent, 19-2-42, tekstilarb, fru C.
36. Fuglsang, Birgit, 12-9-42, prokurist F.
37. Geertsen, Svend, 11-4-42, gårdejer G., Taps.
38. Henriksen, Kamma, 13-9-42, købmand H.
39. Jacobsen, Lis, 23-4-42, direktør J.
40. Jensen, Jytte Brinch, 23-3-42, direktør J., søster til nr. 43 i 4. m.
41. Jørgensen, Hanne, 1-7-42, cementstøber J., Egtved.
42. Mariager, Henny, 10-10-42, stentrykker M.
43. Marsted-Mortensen, Jane, 11-11-42, direktør M., søster til nr. 13 i II. g. s.
44. Mogensen, Kirsten, 26-12-41, tømrer M., Agtrup.
45. Mortensen, Ole, 8-2-42, lærer M., Ø. Starup pr. Gravens.
46. Møller, Asbjørn, 18-9-42, mælkehandler M.
47. Nielsen, Karen Greve, 14-1-43, gårdejer N. Drabæks Møllegård, Lunderskov.
48. Nielsen, Lis Hodal, 22-5-42, lagerforvalter N.
49. Olivarius, Susanne de Fine, 30-6-42, direktør O.
50. Pedersen, Jens Ejnar, 18-10-43, rejseinspektør P., broder til nr. 37 i I. g. m.
51. Petersen, Dolly, 12-10-41, skomager P., Hejls.
52. Riis, Ole, 9-8-42, optiker R.
53. Schrøder, Hans Christian, 6-2-41, afd. produkthandler S.
54. Stagis, Britha, 25-8-42, produkthandler S.

55. Sterlie, Jørgen, 6-10-42, opmåler S., broder til nr. 41 i I. g. m.
56. Stork, Erik, 23-3-42, snedker S.
57. Sørensen, Søren Sejer, 8-10-42, direktør S. S.
58. Sørensen, Tommy, 17-1-42, korpsmester S., St. Andst.
59. Thykier, Lene, 7-5-42, lektor T., søster til nr. 30 i 2. m.
60. Viuff, Ernst, 5-4-42, civilingeniør V., broder til nr. 44 i I. g. m.
61. Ørsnæs, Jørn, 18-7-42, forvalter Ø., broder til nr. 88 i 3. m.

2. m. c. (32 elever).

62. Andersen, Finn, 7-2-42, stadsingeniør A., broder til nr. 22 i I. g. m.
63. Bonde, Poul, 10-9-42, uddeler B., Hejls.
64. Dahl, Kirsten, 7-4-43, gårdejer D., »Torpegård«, Taps, søster til nr. 36 i 4. m.
65. Dømmestrup, Peder, 25-11-42, redaktør D.
66. Engberg, Jørgen, 14-12-42, lektor E.
67. Fauslet, Annelise, 27-3-42, inspektør F.
68. Gram, Inger Margr., 12-12-42, værkfører G.
69. Gustafsson, Flemming, 19-3-43, tekstilarbejder G.
70. Hansen, Lis Munck, 28-3-42, murer M. H.
71. Hansen, Margit Bejder, 10-7-42, gårdbestyrer H., Oddersted.
72. Hollesen, Gerda, 19-2-42, fodermester H., Gl. Ålbo pr. Varmark.
73. Hovborg, Nanna, 16-4-42, vejassistent Thomsen.
74. Jensen, Bo Beck, 20-12-42, civilingeniør B. J.
75. Jensen, Jens Jørgen, 19-9-41, lektor J.
76. Joensen, Lars Balle, 10-3-42, husejerske fru J.
77. Jørgensen, Birgit, 18-2-42, arbejdsmand J.
78. Markussen, Benno, 5-11-42, former M.
79. Mortensen, Henning, 20-1-42, prokurist M., Strandhuse.
80. Nielsen, Birthe, 27-1-42, købmand N.
81. Nielsen, Helle Borggreen, 1-8-42, værkfører B. N., søster til nr. 13 i III. g. m.
82. Nielsen, Lisbet Hald, 29-4-42, repræsentant H. N., søster til nr. 11 i r.
83. Nielsen, Søren Bo Saxtrup, 25-4-43, bagermester N., broder til nr. 14 i III. g. m.
84. Nikolaisen, Peter A., 6-4-43, lagerarbejder N.
85. Olesen, Elsa, 29-7-42, handelsgartner O., Taps.
86. Paulsen, Knud, 14-12-41, repræsentant P.

87. Pedersen, Jørn Kjærsgaard, 28-12-42, overtrafik-kontrolør P., broder til nr. 21 i 4. m.
88. Petersen, Werner N., 23-7-42, repræsentant Vejle P.
89. Rasmussen, Lis B., 18-1-42, distriktsmontør R.
90. Schmidt, John, 17-6-42, skræder S.
91. Skot-Hansen, Torben, 3-10-42, sognepræst S.-H., Eltang, broder til nr. 12 i I. g. nsp.
92. Sølling, Karsten, 13-10-42, pastor S., broder til nr. 28 i 4. m.
93. Vinther, Bjarne, 12-2-43, tandtekniker V., Egholt, broder til nr. 43 i I. g. m.

1. m. a. (32 elever).

1. Andersen, Erik, 13-7-43, købmand A., br. til nr. 37 i r.
2. Arpe, Gurli, 19-9-43, støberiarbejder A.
3. Barfod-Rousted, Kristen, 22-11-43, tandlæge B.-R.
4. Bech-Nielsen, Steen, 18-3-43, arkitekt B.-N.
5. Christensen, Solveig, 19-6-43, uddeler C., Dons pr. Alminde.
6. Clausen, Carsten, 16-5-43, seminarieførstander C., broder til nr. 3 i 3. m.
7. Devantier, Inge, 20-10-43, købmand D.
8. Ellebæk, Lars, 5-10-43, læge E., Sdr. Bjært, broder til nr. 3 i 4. m.
9. Frederiksen, Kurt, 19-5-43, lagerforvalter F.
10. Gravholt, Hanne, 13-12-43, gårdejer G., »Hostrupgård«, Veerst, søster til nr. 4 i II. g. m.
11. Hansen, Per Uldall, 6-7-43, vognmand U. H., Egtved, broder til nr. 67 i 3. m.
12. Iversen, Gudrun, 4-2-43, handelsgartner I., Vejstruprød.
13. Jakobsen, Ellen Roed, 27-4-43, lærer J., Kirkeskolen, Eltang, søster til nr. 11 i 4. m.
14. Jensen, Anne-Mette Brinch, 15-12-43, direktør J., søster til nr. 43 i 4. m.
15. Knudsen, Sonny, 22-11-42, salgschauffør K., broder til nr. 45 i 3. m.
16. Loch, Helge, 26-5-43, fabrikant L., Egtved.
17. Lund, Kai, 6-11-43, købmand L.
18. Madsen, Leif, 1-9-42, slagteriarb. M., Agtrup.
19. Markussen, Sonja, 21-4-43, grønthandler M.
20. Messmann, Helle, 6-9-43, kaptajn M.
21. Mikkelsen, Asta, 8-2-44, tømremester M., Egholt pr. Jordrup.

22. Mortensen, Johannes, 22-1-42, arbejdsmand M., Mosevrå.
23. Nielsen, Alice, 13-9-43, portør N.
24. Nielsen, Poul Erik, 5-2-42, murer N.
25. Olesen, Ruth, 24-1-43, ekspeditionssekretær O.
26. Hansen, Kirsten, 8-5-43, tarmestersvend O.
27. Ottesen, Hans Verner, 23-6-43, tandtekniker O.
28. Sandbjerg, Jørgen, 24-12-42, overassistent S.
29. Steensen, Inge, 29-2-44, adjunkt fru S., søster til nr. 53 i r.
30. Straarup, Henny, 25-3-43, revisor S.
31. Sørensen, Svend Erik, 12-10-43, chokolademester S.
32. Vogensen, Lis Irene, 31-3-43, fisker V., Agtrupskov pr. Bjært.

1. m. b. (31 elever).

33. Behrens, Finn, 11-5-43, repræsentant B.
34. Bramsen, Jens Ole, 17-7-42, gårdejer B., »Elskager«, Sdr. Bjært, broder til nr. 62 i 3. m.
35. Fosnæs, Jørgen, 26-7-43, kontorist fru F.
36. Fuglsang, Karly, 13-9-44, gartner F., Agtrup.
37. Grell, Carsten, 1-4-43, uddeler G., Vejstrup.
38. Hansen, Jytte, 20-4-43, gårdejer H., »Bygården«, Jordrup.
39. Hansen, Riborg, 3-12-43, gårdejer H., »Kobbeltgård«, Nr. Bjært.
40. Hinnerup, Karen, 5-2-44, kriminalbetjent H., søster til nr. 8 i 2. m.
41. Jensen, Aase Merete, 27-10-43, guldsmed J.
42. Jensen, Kirsten Wind, 21-11-43, salgschef J., søster til nr. 70 i 3. m.
43. Jensen, Niels Kristian, 4-11-42, smedemester N., Alminde.
44. Jørgensen, Peter, 31-8-43, værkfører J.
45. Kelstrup, Steffen, 29-3-43, sognepræst K., Malt, broder til nr. 9 i III. g. m.
46. Lynæs, Inge Marie, 22-8-43, lrs. L.
47. Læntver, Richard, 10-11-43, kontorist L., broder til nr. 32 i II. g. m.
48. Madsen, Birthe Mølgaard, 29-4-43, overinspektør M.
49. Madsen, Britta, 19-12-43, repræsentant M., Nr. Bjært.
50. Mikkelsen, Arne, 10-3-43, grd. M., Skibdræt Møllegård.
51. Monrad Johannes, 24-7-43, sognepræst M., Vejen.
52. Nielsen, Bente, 23-1-44, fabrikant N., Nr. Bjært.
53. Nielsen, Helga Dall, 1-10-43, frisørmester N.
54. Olesen, John, 21-2-43, skomagermester O.

55. Olsen, Hanne Merete Koppel, 11-4-43, lektor K. O.
56. Petersen, Kaj, 12-8-43, arbejdsmand P., Vejstruprød.
57. Schive, Betty, 16-9-43, kriminalbetjent S.
58. Suddergaard, Poul, 11-12-43, kontorassistent S.
59. Sørensen, Ingelise S., 25-12-43, vognm. S., Seest Teglværk.
60. Thomsen, Birthe Nørgaard, 28-7-43, varmemester T., søster til nr. 58 i 3. m.
61. Thomsen, Hans Valdemar, 30-1-43, gårdejer T., »Frederiksminde«, Skanderup.
62. Thomsen, Nanna, 14-6-43, arbejdsmand T.
63. Woidemann, Ulla, 9-6-43, prokurist W.

1. m. c. (31 elever).

64. Andersen, Børge Kyed, 9-8-43, murer A., broder til nr. 32 i 4. m.
65. Andersen, Jørgen, 15-7-43, repræsentant A.
66. Carstensen, Ulla, 27-4-43, assurandør C.
67. Christensen, Birgit, 30-4-43, cottonstrikker C.
68. Clausen, Marie-Louise, 28-3-43, overassistent C.
69. Dahl, Mona, 6-11-42, skorstensfejmester D., Bramdrupdam.
70. Frandsen, Nils, 5-5-44, civilingeniør F.
71. Hansen, Herman, 29-8-43, tekstilarb. H.
72. Henriksen, Inge, 12-4-43, afd. telegrafbestyrer H.
73. Jensen, Holger Dahl, 12-3-42, skrædermester J.
74. Justesen, Jørn Basse, 21-1-44, gårdejer J., »Højrupgård«, Herslev.
75. Kjøng, Ingelise, 14-12-43, bagermester K.
76. Kronhøj, Jette, 27-3-43, fabrikant K.
77. Laursen, Axel Thrige, 25-9-43, bankdirektør L., broder til nr. 12 i II. g. s.
78. Mortensen, Hans Jørgen, 15-12-42, entreprenør M., Ågård.
79. Nellemann, Poul, 1-2-44, skatteinspektør N.
80. Nielsen, Tove Lyngsø, 20-5-43, malermester N., St. Andst.
81. Nielsen, Ulla Teilmann, 18-7-43, benzinførhdl. N., St. Andst.
82. Niemann, Helle, 1-4-43, driftsleder N.
83. Petersen, Dorrit Eggert, 13-9-43, slagter P.
84. Post, Anne Margrethe, 15-6-43, slagtermester P.
85. Roschmann, Allan, 24-6-43, slagter R.
86. Schousboe, Vibeke, 20-7-43, karetmager S., Sdr. Bjært.
87. Skjønnemann, Holger, 13-10-43, chauffør S.
88. Skov, Inga, 25-3-42, gasværksarb. S.

89. Stensen, Bjarne, 11-2-43, arbejdsmand S., »Bøllinghave« pr. Bjært.
90. Straarup, Anders, 25-2-44, grd. S., »Røjlund« pr. Verst.
91. Sørensen, Lisbet Lykke, 18-3-43, dyrlæge S., Sdr. Bjært, søster til nr. 29 i 4. m.
92. Sørensen, Lissi Møller, 5-4-43, skrædermester S.
93. Sørensen, Tove, 19-9-43, overinspektør S.
94. Viuff, Per Bo, 24-1-44, civilingeniør V., broder til nr. 44 i I. g. m.

1. m. d. (32 elever).

95. Christensen, Dorthé, 24-4-44, direktør, konsul C.
96. Fallesen, Aase, 25-5-44, pens. realskolebestyrer F., Bramdrupdam.
97. Frandsen, Else Marie, 15-11-43, kontorassistent F., søster til nr. 36 i 3. m.
98. Frandsen, Jytte O., 15-6-43, snedker F., Strandhuse.
99. Frederiksen, Frede, 10-3-43, mekaniker F., Alminde.
100. Frederiksen, Kurt Bechmann, 12-10-43, skatterevisor F.
101. Fuglsang, Gunver, 10-3-44, prokurist F., søster til nr. 36 i 2. m.
102. Grane, Christian, 6-10-43, laboratorieforst. G., Brørup, broder til nr. 4 i r.
103. Henningsen, Willy, 21-10-43, værkfører H.
104. Hollesen, Poul Erik, 13-4-43, købmand H.
105. Houmann, Jørgen, 28-5-43, salgschef H.
106. Jensen, Anna Marie, 17-2-43, tapetsereremester J.
107. Jensen, Eivind T., 4-1-44, lektor J., broder til nr. 75 i 2. m.
108. Jensen, Heike, 22-9-43, chauffør J.
109. Jensen, Inger Lisa, 2-3-43, marketenderske fru J.
110. Jensen, Lars Jørn H., 4-2-44, civilingeniør J., Vejen.
111. Jensen, Leif, 29-10-42, fabrikant J.
112. Jørgensen, Hans Peter, 5-4-43, syerske fru J., Agtrupvig.
113. Jørgensen, Knud V., 10-4-43, købmand J.
114. Knudsen, Oluf, 11-5-43, bestyrer K., S. Stenderup, broder til nr. 47 i r.
115. Larsen, Sylvia, 31-8-43, blikkenslager L.
116. Lauridsen, Brita, 14-1-43, renseriejer L., søster til nr. 75 i 3. m.
117. Lykke-Hansen, Karen, 21-7-43, tandlæge L.-H., Strandhuse.

118. Nøhr, Per, 19-1-43, planteskoleejer N., broder til nr. 78 i 3. m.
119. Olesen, Birthe, 21-5-43, købmand O.
120. Pedersen, Finn Rasch, 5-8-43, kok P.
121. Pedersen, Niels Junge, 26-9-43, læge J. P.
122. Petersen, Jens Ove Højst, 21-6-42, sognepræst P., Sdr. Stenderup, broder til nr. 23 i 4. m.
123. Roest, Karin, 9-9-43, kioskejer R.
124. Schou, Marianne, 24-2-43, apoteker S., Vejen.
125. Sørensen, Connie Holm, 19-12-43, forretningsfører S., Strandhuse.
126. Ørssleff, Gulla, 9-9-43, prokurist Ø., søster til nr. 89 i 3. m.

Skolebladet »Lyset« (20 årg.)

udkommer 6 gange årlig i et samlet oplag på ca. 1200 ekspl. Bladet, der er tilknyttet Dansk Skolebladsråd, er redigeret af gymnasiaster i samarbejde med rektor.

»Lyset« fejrede sit 20 års jubilæum ved kort før jul at udsende et stort jubilæumsnummer, der bl. a. indeholdt artikler af tre af skolens gamle elever, som havde medvirket ved bladets oprettelse. I anledning af jubilæet fik »Lyset« en gave på 50 kr. af skolen.

Redaktionen af »Lyset« består ved skoleårets slutning af: Aksel Daugaard Christensen, III. g. s., Erling Hell Hansen, II. g. s., Marianne Borup Larsen, II. g. s., Kirsten Thrige Laurson, II. g. s., Hans Christensen, II. g. m. a, Benny Adriansen, I. g. s. og Niels Oluf Kyed, III. g. m.

Gymnasiastforeningen »Svada«

har i år haft en god og udbytterig sæson. Arrangementerne har kunnet deles i tre grupper: foredrag, de traditionelle fester og ture og teaterture.

En kontingentforhøjelse ved generalforsamlingen i begyndelsen af skoleåret muliggjorde, at vi blev friere stillet med hensyn til valg af foredragsholdere, hvilket også har præget foredragenes kvalitet, der har været af høj karat. Som foredragsholdere har foreningen bl. a. haft redaktør Dømmestrup, forfatteren Hans Jørgen Lembourn, mag. Tage Hind, pastor Sølling, Prentish Nagh, Indien, ordbogsredaktør Kaj Bom, digteren Iljitsch Johansen og lektor Jensen. Ved forårets politiske møde talte folketingsmedlem P. Ravn for Socialdemo-

kratiet, folketingsmedlem Vagn Bro for Venstre, folketingsmedlem Bruun de Neergaard for Det kons. Folkeparti og civilingeniør Clausager for Det radikale Venstre.

Af de traditionelle arrangementer skal nævnes turen til »Grænseborgen« i efteråret, sportsfesten med deltagelse af gymnasieforeningerne »Mimer«, Vejle, og »Vidar«, Haderslev, som vi også har besøgt ved tilsvarende arrangementer, jule-revyn, der var sæsonens højdepunkt, og jazzaftenen, hvor bassisten Erik Moseholm og pianisten Ole Neergaard-Holm spillede; desuden spillede skolens eget jazzorkester samt et orkester fra Haderslev gymnasieforening, der var indbudt sammen med Vejle.

I sæsonens løb er der endelig arrangeret teaterture til Aarhus, hvor vi så »Mørket er lyst nok«, »Det lille Thehus« og »Porgy and Bess«.

Alt i alt har »Svada« haft 18 arrangementer.

Ved generalforsamlingen blev det bestemt, at »Svada« ikke skulle tilslutte sig »Danske Gymnasiasters Fællesråd«.

Bestyrelsen 1955—56 består af følgende: Ole Saxtrup Nielsen (formand), Hans Kelstrup (næstformand), Finn Skjøde Knudsen (kasserer), Hanne Sørensen (sekretær), Ole Nielsen og Per Steensen.

Forskellige meddelelser.

Majfesten 1955 afholdtes 24. maj. Dronning: Jane Marsted-Mortensen. Junker: Carl Henrik Dons Christensen. Baron: Karsten Sølling.

25. september var eleverne fra g. og r. inviteret til Kolding Orkesterforenings koncert (musikugen).

29. september var de inviteret til Alliance Française' møde, hvor M. Rey fortalte om Paul Gauguin.

12. oktober blev særlig anvendt til færdselsundervisning.

24. oktober (FN-dagen) talte rektor om FN's betydning, og filmen »Manden, der ikke kunne læse« vistes.

1. november var eleverne indbudt til at se »Norden«s bogudstilling på biblioteket.

Ved generalforsamlingen i Kolding højere Almenskoles Venner 16. november gav elever fra 1. m. dramatisk underholdning.

I dagene 23.—24. november deltog M'Schydłowsky fra l'Institut Français i franskundervisningen.

Ved juleafslutningen 22. december talte pastor Sølling.

9. januar viste filmsfotograf Bjarnason sin ny Danmarksfilm og Island i Vintersol på skolen.

26. januar holdtes forældremøde med 1. og 2. m.s forældre.

1. februar holdt rektor Lilie fra Gøteborg foredrag for 3.—4. m. om Selma Lagerlöf og for r. + g. om Per Lagerquist.

2. februar holdtes skolefest for 1.—3. m. og 4. februar for de større elever. Elever fra II. g. opførte Henning Kehler: Ullabella. — Til generalprøven 1. februar var som sædvanlig rentenydere indbudt.

9. februar var forældrene indbudt til foredrag af forlagskonsulent Thruø Møller om »Eksamen eller Protektion«.

10. april var eleverne fra 4. m., r., II. og III. g. og deres forældre inviteret til et møde med repræsentanter fra forskellige erhverv til erhvervsvejledning. Tidligere på året havde lektor Engberg og erhvervschef Høy givet erhvervsvejledning igennem foredrag for r. og III. g.

23. april holdtes forældremøde med 3. og 4. m.s forældre.

Ekskursioner og rejser.

I dagene 29. juni til 11. juli 1955 foretog 24 elever fra r. og g. en Italiensrejse med besøg i Firenze, Rom og Venezia. Ledere var adjunkt Nellemann-Andersen, fru lektor Hjort og fru lektor Thykier.

Fra 21. til 27. august var II. g. m. a og b på ekskursion til København, Hillerød, Helsingør og Bornholm. Ledere var lektor Hjort og adjunkt Nellemann-Andersen.

Fra 30. august til 3. september var II. g. s. på ekskursion til København og Nordsjælland med lektor Engberg og lektor Hell Hansen.

10.—11. september var III. g. m. på tur til Fyn med rektor og lærerinde fru Hansen.

Fra 10. til 17. september var 4. m. b i lejrskole på Den nord-sjællandske Lejrskole ved Hillerød. Fra lejrskolen foretoges udflugt til Helsingør og Hålsingborg. Ledere var lektor frk. Carstens og adjunkt Nellemann-Andersen.

26. september var II. g. s. på ekskursion til Randbøl, Nørup, Jelling m. v. Ledere var lektor Engberg, lektor Hell Hansen og cand. mag. M. Nielsen.

30. september var II. g. m. på tilsvarende tur med lektor Hjort, adjunkt Nellemann-Andersen og lærerinde fru Emmeluth.

25. januar fulgte III. g. m. med adjunkt Lindberg-Nielsen dagen igennem undervisningen på Askov højskole, og 29. februar var III. g. s. med lektor frk. Carstens på et lignende »højskoleophold«.

11.—14. februar (fastelavn) var r-klasserne i København med lærerinde fru Emmeluth og lektor Jensen.

I St. Bededagsferien 27.—29. april foretog de tre I. g. klasser en ekskursion til Flensborg, Slesvig, Danevirke, Arnæs, Glücksburg m. v. Ledere var lektor frk. Carstens samt adjunkterne Nellemann-Andersen og Erik Mortensen.

Skibsadoptionen.

Fra skoleårets begyndelse overtog skolen adoption af det nye skib m/s »Mayumbe«, kaptajn B. Messmann. Kaptajnen har skrevet flere interessante breve og har sendt skolen adskillige værdifulde præparater til naturhistorie- og geografiundervisningen. Desuden har kaptajn Messmann foræret skolen en meget smuk træskulptur, forestillende et negerkvindehoved.

Fra skolen er der sendt breve, billeder, ugeblade, eksemplarer af »Lyset« m. m., og til julen syede pigerne i m. under ledelse af fru Hjort et applikeret juletræstæppe til skibet.

9. september deltog lektor Stoklund i et instruktionsmøde, som »Dansk Skibsadoption« afholdt om bord i m/s »Hans Broge« i København.

Kaptajn Nørgaard fra »Georg Stage« holdt 2. novbr. foredrag for 4. m., og 12. decbr. holdt kaptajn Messmann foredrag for de samme klasser og viste en film.

Bibliotekets bogbestand er i årets løb forøget med 397 bd. Der er udlånt 9336 bind.

Skolesparekassen havde pr. 31. december 1955 354 sparere med et samlet indskud på 79.037,64 kr. Indskuddet i året 1955 udgjorde 11.691,56 kr.

Gaver.

Foruden gaverne fra kaptajn Messmann (se ovenfor) har skolen modtaget en kaskelottand fra pedel Michelsen, forskellige rovdyrkranier fra buntmager Rud. Christiansen og fra chauffør Laust Bryhl en krikand.

Til uddeling ved translokationen 1955 modtog skolen en del bogpræmier fra byens boghandlere, fra foreningen »Norden«, fra Den amerikanske ambassade (gennem undervisningsministeriet) og fra »Institut Française«.

Skolen bringer sin hjertelige tak for gaverne.

Det er en betingelse for optagelse i mellemskolen, at eleverne, såfremt evnerne tillader det, skal gennemføre deres skolegang til en afsluttende eksamen. For at dette kan nås, er det af den største betydning, at eleverne får den nødvendige tid og ro til hjemmeforberedelsen. Derfor advares hjemmene imod at lade børnene tage bypladser o. l. Det er kun de færreste børn, der magter at passe deres skolearbejde tilfredsstillende, hvis de — trætte efter en 6-timers skoledag og 2—4 timers eftermiddagsarbejde — først skal til at læse lektier om aftenen, hyppigt i samme værelse som familiens øvrige medlemmer og med åben radio.

Konfirmationsforberedelse.

Skemaet lægges således, at konfirmationsforberedelsen kan finde sted uden større gene for skolearbejdet i 2. m. og i vinterhalvåret i 3. m. Konfirmationsforberedelse i skoletiden udenfor de nævnte klasser er uforenelig med skolegangen.

Eleverne må ikke forsømme skolen af anden grund end sygdom. Hvis en elev af anden grund ønskes fritaget for skolegang, må hans forældre eller værge i forvejen skriftligt anmode om rektors tilladelse, og denne må kun — i overensstemmelse med de krav, der stilles af ministerium og skolekommission — gives, når ganske særlige grunde taler derfor.

En elev, der har været syg eller af anden grund uforudset har måttet forsømme skolen, skal, når han igen møder, medbringe skriftlig meddelelse fra hjemmet om udeblivelsens årsag og varighed.

Indsamlinger blandt elever må ikke finde sted uden forud indhentet tilladelse hos rektor.

Ministeriet for undervisningsvæsenet har forlangt, at ingen elev må fritages for at deltage i gymnastikundervisningen og i de derhen hørende øvelser, uden at nødvendigheden deraf

er godtgjort ved en attest fra en læge. *Denne attest skal udstedes på en dertil særlig indrettet blanket, som fås på skolen ved henvendelse til inspektøren eller inspektricen. Attesterne skal opbevares af skolen og ved skoleårets slutning tilstilles ministeriet. En attest gælder kun til skoleårets udgang.*

Elever, der har lægeattest, som forbyder deltagelse i gymnastik, sløjd eller håndgerning, skal opholde sig i det pågældende undervisningslokale undtagen i ydertimer, hvor de får fri.

Ifølge lov af 11. juni 1954 er undervisningen i de offentlige eksamensskoler nu vederlagsfri, ligesom de læremidler, der benyttes ved undervisningen, skal stilles gratis til rådighed for eleverne.

Legater og stipendier.

Ved skrivelse fra Vejle amtsråd af 27. maj 1936 meddeltes det skolen, »at Vejle amtsråd under 25. d. m. har vedtaget indtil videre at bevilge 200 kr. årlig til en studerende ved Københavns eller Århus universitet, der er dimitteret fra Vejle, Fredericia eller Kolding højere almenskoler og hjemmelørende i amtets landdistrikt.

Ansøgninger indgives til amtsrådet, og stipendiet uddeles af amtsrådets stående udvalg efter indstilling for såvidt angår studenter fra det pågældende år af skolernes rektorer, og for såvidt angår ældre studenter af vedkommende fakultet.«

Stipendiet skal søges i september måned.

Legater blev givet til følgende:

- Rektor Bruuns mindelegat: Lars Berg Nielsen III. g. m.
 Lærer Geills legat: Marie Due I. g. m. b.
 Nicolaj Hansens mindelegat: Ellen Modvig II. g. m. b.
 Professor Lassens legat: Jørn Borggreen Nielsen III. g. m.
 Erna Lorenzens mindelegat: Else Marie Bukdahl III. g. s. og Erling Hell Hansen II. g. s.
 Rektor Sigurd Müllers legat: Jørgen Grane 3. m. c.
 Magnus Spies' mindelegat: Niels W. Pedersen II. g. m. a og Henrik Grane r. a.
 Kolding borgeres præmielegat: Arne Mikkelsen 1. m. b, Jette Fredborg 2. m. a, Palle Bech 3. m. c, Gunver Pedersen 4. m. b, Benny Adriansen I. g. s., Elisabeth Poller II. g. s., Carl Georg Jensen II. g. m. a, Ole Knudsen II. g. m. b og Ejnar Ørkild II. g. m. b.

Vejle amts stipendium tildeltes: Arnfred Pedersen 3. m. b, Else Damgaard 3. m. c, Frede Elkjær r. c, Svend Aage Knudsen r. c, Andreas Jørgensen I. g. m. a, Knud Hansen I. g. m. b, Hans F. Christensen II. g. m. a og Erik Dideriksen II. g. m. b.

Sparekassens legat: Arnfred Pedersen 3. m. b.

Studiefonden har ydet beklædningshjælp til 13 elever.

Fra skolens gamle ven og elev, generalkonsul Preetzmann-Aggerholm modtog skolen et ekstra »legat« at give til en dygtig elev ved translokationen. Det blev givet til student Ragnhild Andersen.

Fra foreningen »Norden« modtog 1 elev understøttelse til deltagelse i gymnasiastmødet på Hindsgavl i oktoberferien.

Hybelkursus.

Dansk Kvindesamfunds indbydelse til at deltage i »hybelkursus« 1955—56 blev efterkommet af ualmindelig mange elever i II. g. og realklasserne. De 46 deltagere var delt i to hold. Husholdningskonsulent K. Thimsen, som ledede undervisningen, udtaler, at denne sæsons »hybelkursus« udmærker sig ved en overmåde fin mødeprocent, og det til trods for, at mange elever kom udenbys fra, og vinteren som bekendt var streng.

Undervisning og lokaler er gratis for eleverne ifølge aften-skoleloven. Men råstofferne, som på kursusets 34 aftener bliver brugt til den mad, som bliver fremstillet og nydt på stedet, betales af eleverne selv. Vi er kommunen taknemmelige for et tilskud på 200 kr., som gør det muligt at holde den enkelte deltagers udgifter nede på 20 kr.

Ved en lille festlig afslutning med rektor Moseholm og repræsentanter for Dansk Kvindesamfund som gæster serveredes »hot dogs« og pindemadder. Der blev underholdt med filmforevisning, og man takkede fru Thimsen for hendes arbejde.

Skolelægevirksohmheden ved Kolding Gymnasium 1955—1956.

I skoleåret 1955—56 er undersøgt 590 elever (297 drenge og 293 piger). Af de hos disse påviste sygelige tilstande anføres:

	Drenge	Piger	Ialt
hudlidelser	18	10	28
holdningsfejl	5	2	7
astma	1	2	3
kryptorchisme	7	0	7
nedsat hørelse	9	6	15
nedsat synsevne	71	69	140
sukkersyge	1	1	2
taleforstyrrelser	3	1	4
højde/vægtforhold $> + 15 \%$	21	27	48
højde/vægtforhold $< \div 15 \%$	5	14	19
henvisninger til læge	50	38	88

Ved tuberculinprøven fandtes ialt 15 elever (2,5 %) (1954—55: 3,3 %) tuberculinpositive efter tuberculøs infektion.

Hos 1 elev er påvist ændring fra negativ til positiv tuberculinreaktion, som udtryk for nyopstået tuberculøs infektion.

Den ved skolelægeloven påbudte årlige tuberculoseundersøgelse er foretaget i samarbejde med Vejle amts tuberculosestation i Kolding, således at alle elever fra 3. m. til III. g. er blevet røntgenundersøgt ved tuberculosestationens foranstaltning. Der påvistes intet tilfælde af lungetuberculose. De tuberculinnegative har fået tilbudt calmettevaccination. 8 elever ønskede ikke calmettevaccination i øjeblikket, og 6 elever ønskede at vente med revaccination til udgangen af skolen.

Ligeledes er lærerpersonalet og det øvrige ved skolen ansatte personale blevet tuberculoseundersøgt.

Regnskab for »Kolding højere Almenskoles Venner«.

September 1954—55:

Indtægter:

Kassebeholdning	5551,54
Rente af fond	2161,61
Rente af kassebeholdning	114,24
Landmandsbankens tilskud	100,00
Folkebankens —	100,00
Nationalbankens —	100,00
Låne- og Diskontok. —	325,00
Sparekassens —	100,00
Kolding kommunes —	4000,00
Kontingent	1490,00
Leje af lokaler og scene	1505,00
Overskud af skolekoncert	546,50
Rente af foliokonto	3,10
	<hr/>
	16096,99

Udgifter:

Udbetalte lån	8100,00
Honorar for opkrævning	100,20
	<hr/>
	8200,20
Beholdning 1. september 1955	7896,79
Jubilæumsfonden 1. september 1955	33788,13
I løbet af regnskabsåret tilbagebetaltes	4350,00

For 1955—56 bevilgedes følgende lån:

Jørgen Bukdahl	2000
Gunver Kelstrup	1500
Birgitte Munk	2000
Bodil Ellerup Nielsen	2000
Ole Skouenborg	1500
Vagn Christensen	500
	<hr/>
	9500

Rektor træffes på skolen hver skoledag kl. 12—13.

Elevernes forældre og værger samt enhver anden, der har interesse for skolen, indbydes til at være til stede ved eksaminerne og bekendtgørelsen af deres udfald.

Translokationen vil i år finde sted lørdag d. 23. juni kl. 10.

Det nye skoleår begynder mandag den 13. august.

KNUD MOSEHOLM.

